Päewaleht

Tahast lehte 8 külge

PÜHAPÄEVAL HINNATA KAASANDED
PILKE- JA NALJALEHT „KRATT“ JA KUNSTI ERILISA „KUNST JA KIRJANDUS“

Toimetus ja talitus: Pikk tän. 2. Kontor avatud 9—5. Ärijuhatuse kõnetunnid 9—11. Aadress: „Päevaleht“, Tallinn, postkast 433.

Telefonid: Keskjaama väljakutse nr. 428-83 igal tööpäeval kella 8—17. Kella 17-nest alates kuni kella 8-ni teisel hommikul ja pühapäeviti on kasutada järgmised nombrid: nr. 428-84 lehe kontor, oksehoidja ja Pika t. raamatukauplus; nr 428-85 lehe ekspeditsioon; nr. 428-86 trükikoja kontor; nr. 428-87 peatoimetaja Tammer; nr. 428-88 toimetuse kaugekõned ja nr. 428-89 ärijuhatus. Pärnu m. ja Suur Karja tän. nurgal asetseva raamatukauplus tel. nr. 446-11 ja 479-25.

Peatoimetaja H. TAMMER

Üksik number 7
Jimub 7 korda n
TELLIMISHINNA

1 kuu postiga	1 kroon 80 senti.	1 kuu p	
2 kuud „	3 „ 60 „	2 kuud	
3 kuud „	5 „ — „	3 kuud	
Üle 3 kuu korraga tellides iga järgneva kuu eest 1 kr. 50 s.		Üle 2 k järgneva	
Välismaale 4 kr. kuus.		Aadr	

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 6 ja teksti sees 17 senti mm veeru laiuses. K kuni Kr. 3.— poole hinna
Kuulutuste koha valikut ei ki
Kuulutusi võetakse vastu lehe jooksvasse oumb laupäeval kl. 10-ni.
Tarvitamata jäänud käsikirju alal ei hoita. Nee vastav postmark on lisatu

Nr. 37 — Esmaspäeval, 7. veebruaril 1938 — XXX

KINO HELIOS 579

Suse Graf
Paul Hartmann
Viktor de Kowa

sensatsiooniliste sündmuste suurteoses

SALAJASE KÄSUGA
(Karakat)

Harva näeme säärast vaheldusrikast filmi, mis hoiab vaataja pinevil lõpuni, eiteaimamata selle keerulise saatuse niidi veel üllatustikumat lahendust

Kondiitri- ja pagaritööst
kohwik AS
awamine
teisipäewal, 8. weebruaril, kell 12

AED
on aianduse ja k
mise alal kõige par
Müügil igalpool ● Üksik n
tellimine 2 kr. ● Rutak
Kuukiri „Aed“ Kullasepa 4-2,

KINO „MARS“ Hospidali 2-a.
Mitte üksi emad ei kannata laste saatuse pä
seda kannatada.
Seda näete suurfilmis „ISA JA
RASKESISULINE ELUKURBMÄNG ISA JA
2) „POKSIMEIS
Ülilõbus spordikomöödia, tunt. koomiku WEI

TANTSUKURSUS
H. KÜTTIM
Vene tän. 20, tel. 448-96.
Kavas kõik tantsuhooaja uudised.
Uue grupi algus:
algajaile teisip. kl. 8 ja keskn. kl. 9;
edasijõudnuile keskn. kl. 8
Viini valss reedel kell 7.
ERATUNNID — aeg kokkuleppel.
Nõudmisel vilunud soliidsete õpetajate väljasaatmine maakohtadesse.
Vastuvõtt kogu päev.

Hästi ja kiire
tantsukursustel H. PÄ

Uute
teisip
8 õ
edas
Kurs
Registreerimine k

Põllumajandus 1939. a.

Põllutööminister esitas walitsusele põllumajanduse loenduse seaduse eelnõu. Esitatud seaduse kawa kohaselt tuleks meil 1939. aastal teostamisele üldine põllumajanduslaendus põllumajanduslikest waradest, ini
harudest ülewaate saa
dusloendusega teoskate
loendus.

Fritschi süüdistatakse läbikäimises prantslastega

Politseiagendid luurasid kindral Fritschi pikemat aega. — Saksa sõjaväest on sunnitud lahkuma 14 kindralit, kuna 49 kindralit paigutati ümber

Hitleri sammud kiideti heaks

Berliin, 6. 2. (ETA) (DNB) Saksa walitsus wõttis teatawaks juhi ja kantsleri arvande poliitilise seisukorra üle ja awaldas oma sügawat rahuldust juhi poolt äsja läbiwiidud poliitiliste, sõjawäeliste ja majanduslike jõudude koondamise tugewdamise puhul.

Berliin, 6. 2. (ETA) (Havas) Saksa sõjawäes läbi wiidud muudatuste ulatuslikkust näitab asjaolu, et 49 kindralit on paigutatud teistele kohtadele, kuna 14 kindralit ühes marsjal von Blombergiga ja kindral von Fritschiga on sunnitud lahkuma.

London, 6. 2. (ETA) (Havas) „Evening Standardi“ diplomaatlik kirjasaatja teatab, et Saksa maawägede endist ülemjuhatajat kindral von Fritschi on süüdistatud Saksa politseiülema Himmleri poolt intrigeerimises wälispoliitilisel alal, ja eriti mitteametlike sidemete pidamises Prantsuse sõjawäejuhtidega. Himmler on süüdistanud kindral von Fritschi ühenduse pidamises Prantsuse sõjaministri Daladier'ga usaldatawate agentide kaudu.

„Evening Standardi“ diplomaatlik kirjasaatja teatab usalduswäärsest allikast, et Himmler on Hitlerile seletanud, et tema agendid on juba mõnda aega jälginud kindralite von Fritschi ja von Beckitegewust ja on mitmel korral kindlaks teinud, et nad on läbikäimises wälisriikide walitsuste esindajatega, eriti Kilaskäikude puhul Pariisis, kõhklematult wäljendanud Saksamaa ametlikule poliitikale wastukäiwat seisukohta Hispaania kodusõja küsimuses.

Selle sõnumi puhul Havasi on wolitatud seletama, et Prantsuse sõjaminister Daladier lükkab kategooriliselt ümber ülalmainitud Inglise ajalehe sõnumid.

Washington, 6. 2. (ETA) (Havas) Waatamata ametlike isikute tagasihoidlikusele wiimaste sündmuste puhul Saksamaal, seletatakse kindlast allikast, et riigidepartemang jälgib rahutusega senisei sündmusi. Ühendriikide walitsus, kes juba mõnda aega jälgib tähelepanuga konflikti Saksa sõjawäe mõõdukate ringkondade ja rahwussotsialistliku erakonna radikaalsete ringkondade wahel, on jõudnud otsusele, et wõimu koondumine Hitleri käteesse tähendab rahwussotsialistliku põhimõtte ainuwalitsust Saksamaa sise- ja wälispoliitikas. Kindral Göringi ja von Ribbentropi esiletõstmisele waadatakse siin kui selgele tunnusmärgile, et Saksa juhtiwad riigimehed on seadnud oma eesmärgiks rahwuslik-ideoloogilise ühinemise. Riigidepartemang annab Saksamaal toimunud muudatustele kaks tõlgitsust: 1) kas on tegemist uue puhastusaktsiooniga wastasrinna hõwitamiseks, mis pärast dr. Schachti lahkumist ilmnes nii wälispoliitilisel kui ka majanduslikul ja usulisel alal, wõi 2) need muudatused on toimunud Mussolini surwel, kes ei olnud rahul Saksamaa passiiwsusega eriti Hispaania asjus. Ülbiselt waadatakse siin sündmustele Saksamaal kui Berliin-Rooma telje tugewdamisele ja on otsustatud senisest walwsamalt jälgida Saksamaa ja uue raudtee ehitamist, samuti andma tasuta tarvilikku maa-ala raudtee aluseks.

Raudtee ehitamise küsimus huvitab loomulikult ka kõiki teisi omavalitsusi Lõuna-Viljandimaal. Seepärast tahetakse ligemal ajal kokku kutsuda laiem nõupidamine, et asja põhjalikult läbi arutada. Vallavalitsused on nõus uue raudtee ehitamisel andma tasuta tööjõudu.

SAKSA SÕJAVÄE UUSI JUHTE.
Vasakul ülemjuhatuse ülem kindral Keitel, paremal maavägede uus ülemjuhataja Brauchitsch.

Kaks roobasomnibust Türi-Tamsalu raudteele

Türilt Tamsalusse 4 tundi kiiremini. — Paidesse uus jaamahoone

Raudteevalitsuse ekspluatatsiooni-ameti juhataja kol. J. Kasak viibis laupäeval ja pühapäeval Paides, kus temal oli nõupidamisi Paide linnavalitsuse ja Järva maavalitsuse esindajaiga suvise sõiduplaani asjus. Nimelt pannakse suvise sõiduplaaniga 15. maist käiku Türi-Tamsalu raudteele kaks roobasomnibust, kuna reisijate vedu aururongidega ära jääb. Roobasomnibused on praegu ehitamisel ja valmivad märtsi lõpuks.

Roobasomnibuste käikupanemisega muutub ühendus Türi-Tamsalu raudteel palju kiiremaks. Praegu kulub Türilt Tamsalusse jõudmiseks kuni 6 tundi, roobasomnibused läbistaksid selle vahemaa kõige kauem 2 tunniga. Ka muudetakse ühendus tihedamaks, kuna roobasomnibused hakkavad liikuma neli korda edas-tagasi ööpäeva jooksul praeguse kolme paari reisijaterongide asemel. Seoses roobasomnibuste käikupanemisega tuleb kaalumisele ka Türi-Tamsalu vahel uute peatuskohtade, n.-n. tulbajaamade avamine.

Raudteevalitsuses on mõnda aega kaalumisel olnud ka Paidesse uue jaamahoone ehitamine, kuna praegune jaamahoone on õige viletsas olukorras. Uue jaamahoone ehitamisel on tõenäolik sinna ka postkontori ja telefonikeskjaama ületoomine, mis vajavad samuti hädasti uusi ruume. Kuna postkontor raudteejaamas jääks kesklinnast pisut eemale, avatakse siidalinnas postiagentuur.

Uus raudtee Tõrva-Viljandi vahele?

Kutsutakse kokku asjast huvitatud omavalitsuste nõupidamine raudtee asjus

Neil päevil saadeti Tarvastu vallavalitsuse poolt pikem kiri Viljandi linnavalitsusele, milles palutakse, et linnavalitsus omalt poolt püüaks kõik teha, mis võimalik, et juhul, kui asutakse uue raudtee ehitamisele, see ehitataks Viljandi ja Tõrva vahele. Nimetatud raudtee läbistaks Viljandimaa jõukamad osad nagu Holstre, Tarvastu, Riidaja jne. Lõuna-Viljandimaal on ühendusepidamine Viljandiga tublisti raskendatud, iseäranis talvel, kui teed on tuisanud ning puudub ka omnibuseühendus.

Viljandi linnavalitsus oma laupäevasel koosolekul kaalus seda küsimust ja asus seisukohale, et kõne all olevat raudteed tuleks kõigiti pooldada. Viljandi-Tõrva raudtee aitaks majanduslikult elustada laialdast ümbruskonda ja sellest oleks otseselt huvitatud ka Viljandi. Linnavalitsus omalt poolt on valmis võimaluste piirides kas või rahaliselt toetama

Kõneldakse Holsti lahku

Tema järglasena nimetatakse haridusminist

Soome ei ole muutnud oma välisp

Helsingi, 6. 2. (ETA) „Ajan Suunta“ arwab teadwat, et walitsuse ringkonnis kõneldakse wälisminister Holsti lahkumisest. Holsti lahkumisest Genfi wahejuhtumi pärast räägitakse kui päris kindlast asjast. Ta järglasena nimetatakwat haridusministrit Hannulat ja wiimase järglasena rahwasaadikut Kukkost. Muudatused walitsuses toimuwat juba lähemail päewil. Leht toob siiski uute kandidaatide nimed küsimusmärgi all.

Samasugusest kuulduste teatab ka „Uusi Suomi“ eduskunna reporter, kes ühtlasi awaldab kahtlust, kas minister Holstil, tema lahkumise korral, on weel wõimalik asuda tagasi oma endisele kohale Genfis.

Helsingi, 6. 2. (ETA) Peaminister Cajander on annud järgmise ametliku seletuse: Wiimaseil päewil on ajalehis ilmunud arwamisi, nagu oleks Soome walitsus muutnud oma wälis
haks walitsus eemaldub
täiesti alusetud.
märtsil 1937. aastal riig
les oma eduskunnale peet
poliitika on edaspidigi te
ruste ja põhimõtete kohase
hendas edasi, et eduskunna
suhted Skandinaawia riiki
ralikud suhted wennasrahw
riikidega annawad meile p
pooletus jääb püsima, ja
siikute riikide ja riigirühmi
konfliktidesse. Neid põhi
praeguse walitsuse ametis
ministri ja haridusministri
20. aastapäewa puhul.
dagi, mis oleks Soome
seisukoha muutmiseks.
mõtted alles hiljuti leidu
järgu awamisel wabariigi

Ärevus Berliinis

Miljonite linn kuulduste keerises. Natsid juubeldasid juhi otsuste puhul

Pariisi lehtede Berliini kirjasaatjad teatavad, et valitsus olevat kavatsenud oma tähtsad otsused välja kuulutada alles laupäeval, sest Hitler armastavat tavaliselt kõik tähtsad sammud astuda nädala lõpuks. Kuna aga laupäeval oli Berliinis pressiball, siis otsustati valitsuse sammudest sedapuhku teatada reedel.

BERLIIN ELAS REEDEL LÄBI NÄRVLIKKU ÄREVUST.

Linn oli haaratud kärsitust ootusest, käisid suust suhu fantastilised kuuldused. Räägiti, et sõjaväe ringkonnad olid valmis kindral Fritschi kaitseks välja astuma jne. Viimaks kuulsid berliinlased, kes valvasid raadioaparaatide juures, raadiomehe värivat häält, mis ilmse erutusega teatas Saksa valitsuse nüüd ajalooliseks saanud otsustest.

Teade, et valitsus oli annud lahenduse juba ammu valminud konfliktis,

TEKITAS RAHVUSSOTSIALISTLIKES RINGKONNIS TORMILIST RÕÕMU,

muu elanikkond aga võttis teate tagasihoidlikult vastu.

Mis puutub valitsuse otsusesse kõrgemat sõjaväe juhatust noorendada, siis osutatakse, et vastselt määratud kindralid Keitel ja Brauchitsch pole sugugi nooremad erru saadetud kindral Fritschist. Vastselt määratud kindralid on publikule vähe tuntud. Uus kindralstaabi ülem kindral Keitel, kes ennemalt oli ratsaväe kooli professoriks, oli selle järgi sõjaministeeriumi organisatsiooni-departemangu ülema kohal.

Kindral Keitel on vaikne inimene, kes puutub vähe silma ja on alati poliitikast seisnud kaugel.

Uus Saksa armee komandör kindral Brauchitsch põlvneb vanast Preisi sõjaväelaste perekonnast. Ta alustas maailmasõda kapteni aukraadis ja hakkas sealt peale kiiresti tõusma. Viimasel ajal hinnati teda väga Saksa „Maginoti liini“ loojana.

Pariisis pöördakse palju tähelepanu tormilisele sõnavahetusele, mis leidis aset Hitleri ja kindral Fritschi vahel ööl vastu laupäeva.

Mosk

Prantsuse-Ve

„Daily Mail“ kim
sus on pöördunud
nõudmisega, sõlmida
Prantsuse ja SSSR-
Lehe teatel olewat
juse walitsusele, et eita
Rahwasteliidust.

Kas laeval

Lained tõid

Kuressaare, 7
Kihelkonnas Saagura
mesuguseid laewaosi,
randa. Merest tõuna
du, karbiitboi ja m
kandsid nime „Kemi“.
dekilaadungist. Kas o
hukuga wõi on mõni
jaamud tugewasti kah
gunud.

KINDRAL FRITSCH
KAMAT VA

loobumist sõjaväelisest
interventsiooni lõpetam
toorainete otstarbekoh
et peetaks rohkem silm
vat protesteerinud ka
kõvendamise vastu.

Londonis ja Pariis
sega Hitleri kõnet, mi
gipäeval. Arvatavasti t
asjalisemalt neid põhju
praegusi samme.

Suur- ja wäikeriigid ning Rahwasteliit

„Päevalehele" kirjutanud **Rt. Hon. Winston Churchill, P. C., M. P.**

Awaldame W. Churchilli artikli, ilma et meie selle seisukohtadega ühinekšime. Toim.

Piiile tekitada Genfis kriisi, mis oleks saanud saatuslikuks Rahwasteliidule, ei kannud wilja. Suur-Briti ja Prantsuse truudusedeklaratsioonid Rahwasteliidu statuudile wiisid Rahwasteliidu hädaohust isle. Oleks tõesti olnud kurb pilt, kui ajal, nagu praegu, nii paljude riikide tähtsamad mehed, kes olid tulnud Genfi kokku, olekšid siinwenemud teoreetilistesse waidlustesse artikkel 16. täpse tõlgitsemise üimber, wõi — weelgi pahem — asunud tema üimbertegemisele. Sellisena, nagu ta on, esindab Rahwasteliidu statuut maailma rahwaste õrlsamat ja iksmeelsemat piiiet sõjahädaohtudest päästmiseks, seades agressiooni wastu kollektiiwse pingutuse. Kas see lootus luhtub wõi mitte, seda ei tea keegi ütelda. Kuid oleks parem tal lasta nõrkeda ja langeda, nii nagu ta on, kui et hakata meisterdama waletellinguid.

Rahwasteliit pole praegu küllalt tugew, et teha läbi kirurgilisi operatsiooni. Ta jureks noa all. Kloroformgi wõiks osutuda saatuslikuks. Meil ei jää muud üle, kui lasta töötada loomulikel elujõududel ja oodata tagajärgi.

Teisejärgulised ja wäiksemad riigid Euroopas on terroriseeritud diktatuririikide julgusest ja hoolimatusest ning nende näilisest walmisolust tarwitada sõjawäelist jõudu oma eesmärkide saawutamiseks. Neil pole usku, et Britil wõi Prantsusmaal oleks tahet ja jõudu neid kaitsta. Wenemaa on nõtle miisteeriumiks, kes kord end üles ajades wõiks tegutseda nii selles kui teises suunas. Paljud wäiksemad riigid on lakanud Rahwasteliitu arwestamast endi hädaohu puhul. Belgia, kes wõlgneb oma olemasolu endistele liitlastele, ja kelle suurepärast asumaade-riiki kaitseb ainult rahwuswaheline õigus, on agar kinnitama oma erapooletust. Holland oma hiigelsuurte troopika-asumaadega, mis on jäetud äraandliku agressiooni armu alla, ajus Skandinaawia riike suunama Itaalia wallutuse tunnustamisele Abessiinias. Iõrkiillane de Valera, kes on unustanud alluwa rahwa hädad, tõstis ka häält selles suunas. Waewalt oli ta areenilt roninud keisri loožhi, kui kiirustas pöidla pöörmisega maaslannawa gladiaatori poole. Jugoslaawias ja Rumeenias sundisid walitsused täidesaatwat wõimu pingutades oma rahwad leppima natsismi-poliitika suunaga.

Wäiksemate riikide walitsuste seas on näha kaldumust jätta Tschehhoslowakkia ja Austria oma saatuse hooleks. See wägew Euroopa, mis wõiks nii kergesti, kui ta ainult tahaks, kindlustada wabadust ja wältida sõda, näib praegusel hetkel — ja see on wäga hädaohtlik hetk — end laskwat meelitada näilisest natsi-faschistlikust prestiižist.

Kas need jõu näitamised on ainult petlikud wõi peitub nende taga tõesti suur wõim, seda saaks maailm teada alles siis, kui keiaks ajet mingisugune ootamatu agressioon. Peaaegu kõik Euroopa riigid majandad ja soowiwad äärmiselt, et neid lastaks rahulikult edasi areneda. See wõiks olla ebasaangarlik, kuid see on loomulik, et paljud neist soowiwad hoiduda wäljaspoole igasugustest eelseiswaist kokkupõrkeist, kuigi sellane kartus ja käitumine neid wõiks hiljem tõugata weel suurematesse hädadesse. Kuidas nad aga mingi kardetawa ja ülekohtulise akti ees käituksid, seda ei saa nende ettewaatliku kummardamisega tuule suunas praegu weel otsustada.

Pahe seisab selles, et see ettewaatlik käitumine wõiks tuua kaela kõik need hädad, mida sellega tahetakse wältida. Kuigi ühised deklaratsioonid Genfis wõiksid Euroopat hoida tasakaalus, wõiks totalitaarriikide näilik pooldajate arwu suurenemine kiirustada ebameeldiwat arengut.

Sellest hoolimata tehti Genfi oludes parimat, mis üldse oli wõimalik teha. Kindel ühtlus Suur-Britis ja Prantsusmaal leidis kord jälle rõhutamist. Kaks läänerriiki näitasid selgesti, et nad ei põrka teelt kõrwale ega piiria teisi riiskuda kaasa praegusesse wastandlike ideoloogiate tülli. Euroopa areenil on natsi-faschistlik ja kommunistlik ideoloogia ürksteise wastas wäljas. Briti ja Prantsusmaa on mõlemaga wastasrinnas. Kuid see ei tähenda, et Rahwasteliit ei peaks töötama oma erinewate mõistete järgi. Lääneriigid mõtlewad, et tsiwilisatsioon nõuab igasuguses ühiskonnas wõimulolewa walitsuse kritiseerimise õigust, sõna- ja ajakirjanduse, mõtte- ja usundiwabadust, ei tohi lubada rassi tagakiusamist, kohustab wähemusrahwusi õiglaselt käitlema, lubab rahwale õiglast kohut ja täielikku seaduse kaitset, mis on rippumatu täidesaatwast wõimust ja parteide mõjutusest. Need ideaalid on koondunud Rahwasteliidu üimber. Sellele paneb maailm oma lootused. Need on wahendid, mis toekid praegusele inimpõlwele waimse ja majandusliku õitsengu. Kas peab neid asendama mingisugune paljas „ideoloogia"? Ümberpöördult — nemad on selleks mõõdukaks, ausaks, õiglaseks kesktecks, mida soowiks käia mitte ainult enamik rahwaid, waid iga rahwa suur enamus. Nemad wäärriwad wäga, et kogu Euroopa kaitseks neid niikaua, kui see wõimalik on.

Mis oleks panna Rahwasteliin ja tema nõrgestatud autoriteedi hoidmise asemele? Igasugune asendus on teostamatu. Briti ja Prantsusmaa — rikkad, wõimsad, rängalt relwastatud riigid, seisku kõrwale ja lubagu Kesk- ning Ida-Euroopa riikidel wajuda anarhiasse wõi sunnituda natsistliku hegemoonia alla. Kui see on, mida wäiksemad Euroopa riigid soowiwad, siis ei saa lääne demokraatiad neid selles takistada. Juba kuuldub hääli mitte ainult Britist, waid ka Prantsusmaalt, mis ütlewad: „Laskom neil praadida oma soostis!"

See protsess ei meeldiks ühelegi praegusele Kesk-Euroopas eksisteeriwale riigile. Seda saadaksid niisugused sisemised pingutused, nagu purustasid suure Napoleoni. See oleks maailmale kurb tõde. Näib waid tõenäoline, et lääne demokraatiad märkawad asjade tegelikku seisukorda ja muudawad suunda enne, kui on selleks teel sammunud lõpmi. Kuid milline õnnetuste uputus ootaks neid lühinägeliji walitsusi ja õnnetuid rahwaid, kes lihtsa oskamatuse pätast töötada laialisel rahwuswahelisel platwormil end end laskmud langeda ääretu häda ohwriks!

(Copyright by „Päevaleht" and Cooperation.)

HAAVADE ravimisel ®
tarvitage sidematerjalina kodumaa kleepplaastrit
Estoplast

ESTOPLAST'i tarvitamine on lihtne, mugav ja odav.
Müügil apteekides ja rohukauplustes.
Valmistaja:
Magister J. Pill'i
apteegi-laboratoorium
Tallinn,
Vana Kalamaja 7-a

Tulekahju aurulaev „Kaiel"

Mõni minut pärast kella kahte ööl wastu tänast päewa tekkis tulekahju Tallinna sadama Läänemuulis seiswal aurulaewal „Käiel". Leegid said alguse laewa kütteruumist plekiga eraldatud ja laudadega wooderdatud wäikeses ruumis, mis uksega ühenduses masinaruumiga, ja mida meeskonnaliikmete poolt kasutati pesemisruumina. Põlema olid seal süttinud meeskonna töörüided.

Onnetusest teatati kohe sadama tuletõrjele, kes leegid peatselt kustutas, kusjuures mingisugust nimetamiswäärset kahju ei tekkinud.

Arwatakse, et leegid said alguse laewa katlaahjust, kuna wahikorra kütja omawoliliselt oli lahkunud laewadekile, unustades lahti pesemisruumi wiiwa ukse.

Riigihoidja K. Pätsi sõna riigivolikogu valimiste puhul

Valimistest ja tiigri seljast mahaastumisest

Erakorraline nähtus: Kirikuõpetajate kandideerimine

Lugupeetud kaaskodanikud! Paari nädala pärast astume meie tähtsa sündmuse ette, millel wõiwad olla wäga suured ja wõiwad olla ka kurwad tagajärjed meie riigi ja rahwa elus. Meie kas külwame ohakaid oma rahwa ja riigi ellu wõi wiskame maha toredaid seemneid, millest kaswab wilja tuhandeteks aastateks. Meie läheme niiid mitme aasta järele jälle walimistele ja need walimised, lugupeetud kaaskodanikud, on palju suurema tähtsusega kui kõik, mis meie seni walimistel oleme üle elanud. Meile öeldakse, et need, kes seni meil walitsemiswõimu käsutanud on, niiid astuwad wõi tahawad astuda tiigri seljast maha. Tiiger, see kiskja ja werejanuline loom, ei saa ratsutajat kätte, kui ta seljas istub, aga kui ta sealt maha hüppab, on ta tiigri käppade all.

Ons siis meie waikne ja rahulik rahwas, kes 20 aastat oma riiklikes oludes rahulikult on arenemud, nii werejanuliseks läinud, ja oleme siis meie, kes meie seda rahwast oleme rasketest aegadest wälja juhtinud, need, kes ei julge tiigri seljast maha astuda, kartes, et kui jala maha paned, et siis ta puruks kistakse?

Lugupeetud kaaskodanikud, walitsusel ei ole seda kartust olnud,

et meie mingi kiskja seljas ratsutame.

Meie teame, et meie rahwas on raskete ja aastasadu kestnud rõhumiste alt oma riiklikku ellu astunud. Otse ime on see, et 20 aasta jooksul on siiski suudetud ilma igasuguste riiklike kogemusteta oma riiki kui demokraatlikku riiki korraldada ja seda weel sarnaselt, et meil pole häbi olnud seista teiste wanemate demokraatlike riikide kõrwal. Kui meie esimene põhiseadus saabus niisugusel ajal, kus meil ümberringi sõda kees, kus meil tuli wõidelda oma rahu ja oma riigi iseseiswuse eest, meie esimene põhiseadus saabus ühekülgsena ja puudulikuna ning mitte küllalt riiklike kogemuste peale toetatuna, siis ei tähenda see weel sugugi seda, et meie rahwas ei oleks oma hinges demokraatlikule korrale wastuwõtlik, et ta oleks niisugune rahwas, kes ainult walmis on wõimule ennast alla painutama. Ei, — meie oleme rahwas, kellel on kindel tahe ja kellel on kindel turi, ja seda ka siis, kui meie pole saanud riiklikult iseseiswat elu ja iseseiswat elu ka oma majapidamistes elada. Ka kõige raskematel aegadel, ütlewad ajatoo kirjutajad, on Eesti rahwas kangekaelne ja iseseisew rahwas olnud.

Muidugi, meie rahwas oli harimata, temale ei olnud kätte antud wõimalusi, et seda kanget isemeelsust, seda iseloomu kindlust näidata riiklikes ja muudes wahekordades. Aga siiski, Eesti rahwas,

ta ei paindunud kunagi.

Ja ta on selle paindumatuse ja isemeelsuse ka meile pärandanud ja selle tõttu oleme tänu wõlgu, et suurte wõitluste tagajärjel oleme suutnud oma riigi luua oma wäikese jõu peale waatamata, selles kindlas teadmises ja usus, et meie tahame seda riiki walitseda ja siin peremehed edasi olla.

Kui meie rahwas, lannatades oma riiklikke puudusi, wiimati tuli otsusele, et tuleb iikagi midagi muud luua, siis oli meie juhtide, meie erakondade ja meie kõrgemate riiklike asutuste süü selles, et nad õigel ajal ei osanud seda rahwa meeleolu tabada, ei osanud mitte õigel ajal parandustega wälja tulla. Meil tehti küll niisugune nägu, et soowitakse parandusi, aga raske oli seda suurt ja ühekülgset wõimu oma asutuste käest ära anda. Tehti küll nägu, et soowitakse uuendusi, aga sealsamas otsustati, et nende uuenduste läbiwiimiseks peab nii- ja niipalju hääli olema. See wihastas meie rahwast ja siis alles rahwas näitas, et Eesti on iseseisew, kus tuleb eemaldada kõik niisugused takistused ja luua niisugune kord, mis temale, rahwale, wastuwõetaw on.

See kord, mis selle järele loodi, oli jonni asi,

ei olnud küllalt hea, oli rutu ja kiiresti tehtud ega olnud nii tehtud, nagu riigikordasid luuakse, s. o. suure kaalutuse, kannatlikkuse ja lepliku meelega. Kuid see oli õieti seepärast hea, et saime ükskord üle esimesest ühekülgsest riigikorrast ja rahwas sai näidata, et tema tahtmistega tuleb kõigil asutustel riigis arwestada. Kui selle tagajärjel tuli laialiwalgunud kirgesid walitsuswõimul tagasi tõrjuda, tuli rahulikku meeleolu luua, tuli mõni aeg nii walitseda, nagu demokraatlikus korras see harilik ei ole, siis ei ole see mitte selleks ette wõetud, lugupeetud kaaskodanikud, et meie olekšime tahtnud walitsemise wõimuga meie rahwa käest neid õigusi ära riisuda ja üksikute isikute kätte anda, waid seepärast, et päästa rahwameelset ja rahwausaldusliku riigikorda.

Ma olen algusest peale öelnud, ja ma olen oma kähemate kaastöölistega sellest põhimõtest kinni pidanud, et meie seisame haigewoodi juures. Meie rahwas on palawikku sattunud ja meil tuleb rahulikult kannatada, kuni haiguse hood mööda lähewad, ja siis tuleb ta haigemajast wälja lasta ja riiklikud õigused oma riigis kätte anda.

Meie rahwas on need neli aastat näidanud, et ta oskas sellest aru saada, mispärast ta õigused senikauaks maksma ei olnud pandud. Meie rahwas on riigiwalitsust igapidi toetanud ja ma wõin täna kõikidele öelda, et raske on seda aega walitseda olnud, aga meie oleme sellest üle saanud seepärast, et meie rahwa enamus on meil selja taga ja ka meie rahwa usaldus.

Meie oleme wäljaspoolt kuulnud etteheiteid, kuid meie oleme lasknud neid endist mööda minna,

sest meie teadsime, et meie seisame õigel teel. Meie ei ole kunagi tahtnud kätte saada seda, mida meie ei oleks suutnud teriwe maailma ja oma rahwa eest kaitsta. Ja seepärast oleme kõikidele pealetungidele waatamata seisnud rahulikult walitsuswõimu eest ja rahulikult ka seda wõimu käsutanud. Nelja aasta jooksul meie ei ole sellele waatamata, et walitsuse käes oli täielik wõimuküllus, seda wõimu kurjasti tarwitanud. Ma wõin siinkohal öelda, et meil ei ole poliitilisi kuritegusid, poliitilisi füüdistusi ja poliitilisi wangistusi rohkem olnud, waid palju wähem kui endistel aastatel. Meie oleme wõimu austanud ja oleme teadnud, et wõimu liialdamine on selle suure wõimu enda käest äramängimine.

Ja kui mina täna oma sõnawõtuga teie ette astun, siis mitte selles teadmises, et minu eest on kiskja tiiger, waid astun koos walitsusega ühe korraliku ja rahuliku rahwa ette ja ütlen, et nüüd on käes aeg, nüüd näidake, et teie olete küpsed neid õigusi jälle oma kätte wõtma ja riigielu rahulikult juhtima selle une põhiseaduse alusel, mida suwel teie esindajad suure innuga oma tõsiste weendumustega ja iseg. ma ütlesin, suure ohwrimeelsusega on wälja töötanud. See põhiseadus on niisugune, et meie oleme tema kohta ka wäljaspoolt asjatundjate käest kiitust kuulnud. Muidugi, temal wõiwad ju oma puudused olla, kuid ta on siiski küps ja kogemustega inimeste tööwili ja meie seisame nüüd parema põhiseaduse eest kui meil senised põhiseadused on olnud.

Kui meie nüüd walimistele läheme,

siis olen ma awalikult palunud rahwast olla leplik ja iksmeelne wälja astuda ning katsuda leida paremaid inimesi, kes suudaksid kätta seda suurt ülesannet, mis meil praegu ees seisab. Meil on kirjutatud põhiseadus aimuke une riigikorra alus. Meil aga puuduwad weel temale wastawad ajutused, puuduwad inimesed, kes neid ajutusi elustawad ja kes meie elus maksma panewad neid õigusi ja kohuseid, mis põhiseadus annab. Ärge arwake, et see on ainult nii, et on waid waja määret peale panna ja rattad ise liiguwad. Ei! Meie peame teriwe organismi algusest peale üles ehitama, peame uued traditsioonid, uued wahekorrad ja une meeleolu looma, ja ma ütlesin iseg., meie inimesed peaksid teisisugused olema kui nad seni on olnud. Jonn, kangekaelsus, nagu algupes ütlesin, on rahwa iseloomus head omadused. Aga ka heade asjadega wõib liialdada ja kangele minna. Teame, et sagedasti kõige paromad soowid kannawad halba wilja ja seda seepärast, et ei suudeta õigel ajal ennast piidurdada.

Kui meie nüüd walimisele läheme, siis mitte ses mõttes, et nüüd jällegi riigi käest midagi nõuda, iseenesele tahta, waid läheme kui sõdurid lahingusse. Meie pühendame kõik oma mõtted ja tahtmised selleks, et oma kodumaale enesest paremat anda.

On wäga ilus kumne enne suurt lahingut, kui iga üksik sõdur, kuna ta ei tea, kas ja eluga, kas ja terwelt järgmisel päewal tagasi tuleb, ennast selle wastu walmistab.

Siis peetakse end, pannakse puhas pesu selga, kuigi järgmisel päewal tuleb mustuses piherdada,

ja siis laskutakse kõrgemateesse mõtetesse, mõeldakse oma minewiku, oma perekonna, oma riigi ja oma kallimate peale Riigipuhi meeleolu soowitakšin mina meie rahwale enne walimisi. Kui mina olen miinu korda öelnud, et praegu ei ole aeg erakondlikult wälja astuda, siis ma ei ole nii wiinumara ja kogenemata riitlikus ja üldises elus, et ma ei teaks, et erakonnad seal, kus demokraatia kord maksma on pandud, tingimata ka tekiwad. Meie erakonnad olid mõõdaminewad nähtused, ilma kindlate põhimõtteta rutiu ette liikatud. Ma ei tahaks jarnasel raskel ajal, nagu meil praegu riigil üle elada tuli, ei tahaks ma küll seda lubada, et jälle sarnased ülõhutajad pinnale kerkiksid. Riigupuhi waenu ja jonniajamist rahwas ei sallinud, ja see jäägu minewikumälestustesse.

Kui meie ükskord jälle oma arusaamisis niikaugele jõuame,

et meil tekiwad erakonnad,

siis loodan ma, et neile pannakse palju põhjalikum alus, et seal iseklik wägikaika wedamine, enda maksmapanemine üldise kuhul, demagoogia tegemine, kõrwale jäetakse. Need eitawad nähtused on igal pool maailmas olemas, aga meie wäikese rahwa suures on nende nõjud palju halwemad, kusjuures poiitiiwsed küsled, jaotawad küsled, alla lähewad.

Ma loodan, et meie ühisrinne, mis meil niüd üle maa on loodud ja mis niipalju poolehoidu on meie organisatsioonide ja rahwa poolt leidnud,

et see ennast nii maksma paneb, et ta esindajad suures enamuses meie rahwaesindajate kotta tulewad

ja et meie wõime seal kindla enamuse peale põhjendada kõiki neid suuri ülesandeid, mis meil riiklikult täita on, ning et riigihoidjal ei oleks tarwis seda suurt wõimu, mis tema kätte üleminekuajal on antud rahwa suure usaldusega, tarwitada selleks, et neid noori ajutusi korral hoida ja korrale kutsuda. Ma loodan ja usun, et see suur rahwa tahtmine, mis niüüd rahwarindes wäljendub, kõik wäikesed kõrwalekaldumised ja üksikud kõrwalekõiwed, jonniajamised ning wanade wõimumeeste katsed rahulikult kõrwale heidab, ja et meie uued ajutused nagu suur laew suure hoo ja rahulikkusega siisse sõidawad waikesse sadamasse, — uute riiklike ajutuste küllle.

Meie näeme, et selle suure rahwarinde kõrwal on siiski, kahjuks rohkem kui seda arwata wõis, diitsiplinetimatuid inimesi, kes arwawad, et wõib wälja hüpata üldisest korrast, ja kes oma auahnusest katkewad pääseda iulewaste Riigiwolikogusse ja kes tahawad töötada selle suure tahte wastu, mis rahwarinde seljataha on koondunud. Ma olen kindel, et kõik need katsed tühjaks jäätawad ja et see on õpetuseks tulewasteks aegadeks.

ühele asjale tahaksin ma küll tähelepanu juhtida, mis mulle täiesti ootamata ja, ma pean ütlema, wõras nähtus praeguste walimiste eel on.

Praegune walitsus on usu ja kiriku wastu kannatlik ja heatahtlik olnud. Ma ütlen rohkem, meie oleme üldamest kõik tunnistanud, et riiklikku elu ei saa mitte üles ehitada siis, kui riigi ja kiriku wahel on waen wõi külm olek, wõi ükstteise eitamine. Sellest wälja minnes oleme meie sel ajal, kui meie riigiwõimu käsutasime, seda wõimalikult nii teinud, et kirikule wastu tulla. Oleme püüdnud kiriku soowidele wastu tulla nii, et nad pidid olema rahuldatud selles mõttes, nagu kiriku juhtidelt juhitud soow ja tahe oli. Meie ei ole wahet teinud ei uskude ega kirikute wahel.

Kui kujundasime üksiie rahwarinde, siis selles lootuses, et kirik, kes riigi käest sel ajal on kõik saanud, ei jää eemale, wõi kui ei taha poliitikat teha otsekohese osawõimisega selleit, siis wähemalt ei jää eemale oma moraalse ja kõlbelise toena selleit liikumisest, mis praegu rahwal on.

Mis meie näeme?

Rahwarinde kandidaatide hulgas üle terwe maa on ainult üksainuke kirikuõpetaja, wastasrindes on neid aga üle kimne, ma ei tea kas 11 wõi 12. Nad tahawad poliitikast osa wõtta, aga nad ei taha ühes minna rahwakoondatud enamusega. Nad ei taha minna selle suure leplikku meelega koos, waid sellele wasturöökš seawad nad ennast üles. Kirik tahab näidata, et ta siiski riigi-wõimu ja riigi-walitsuse wastu mingit, ma ei taha öelda wiha, aga mingit isetunnet kannab, mis teda keelab teistega üht rada käimast. Kui ma seda kaalusin, siis püüdsin ma endale seletada,

miks see nii on.

Millega õõpooleit saab seda seletada, et meie suur hulk kirikuõpetajaid, kes rahwa meeleolu peakid tundma, ei nad on rahwa suure ulatusega rinde wastu ja mitte temaga ei taha koos astuda? Mulle hiljuti teatati, et üks kirikuõpetaja ühes poliitilises jutluses suure rahwahulga ees on seda selgitanud: ta on oma jutluse aluseks wõtnud Wanast Testamendist selle koha, kus Mooses oma rahwa juurest ära minnes õnnistab oma järeltulijat — siis on ta öelnud, et see juuda rahwa ajalooline sündmus tuleiab ka meie aega meele, sest ka meil on riigijuhid wanaks jäänud ja neil oleks aeg ära minna.

(Lõpp 4-dal küljel.)

Sidney Horler'i kriminaalromaan

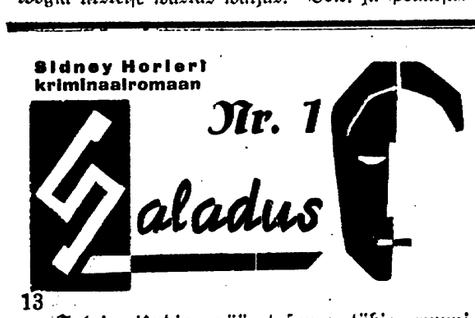

13

Sylvia jõudis määratusuure tühja ruumi. Igas seinas olid kiwist pingid. Mis kord oli hiiglasuur lahtine tulease, oli nüüd kaetud sambla ja seentega.

Wana klooster!

Ta aimus soow oli jõuda wõimalikult kiiresti oma tuppa. Kuid õige warsti märkas ta, et oli eksinud: ta ei leidnud enam endist pikka, sirget koridori, waid eksles käikude labürindis.

Toetudes seinale, kuulis ta räägitawat kuskil õige ligidal. Iga erk ta kehas oli pinguli.

„Kuulake mu head nõu, ning andke järele, Biddingham! Kui te ei tee seda, purustab pealik teid pihuks ja põrmuks. Ta on hullem kui kurat, kui ei täideta ta tahtmist. Te olete rumal — mis põrgu pärast ei wõta te juba kord aru pähe, teie tola? Teil on aimu sellest, kuidas scheff paneb maksma oma weeneid, kuid teil pole weel isiklikult olnud temaga tegemist..."

Sylvia ei kuulnud järgnewaid sõnu, kuna teda segas tasane, kaebaw oie.

Biddingham! Ahwardatakse! Piinatakse! Ta kartus oli täitunud, ta kahtlused olid niüüd leidnud täieliku tõenduse!

Kuid kelle wõimuses ta oli? Kes oli ähwardaja? Ja — ja kes oli scheff: see kole mees, kellest öeldi, et ta on õelam kui kurat?

„All right — jääge siis tolaks ka edaspidi, kui teil ei jatku mõistust!" Tundmatu hääl oli ähwardaw; „Ainult ärge oodake enam mingit halastust, kui te ei nõustu ligema kahekümne nelja tunni jooksul."

Jälle kostis tume, piinatud oie, mis pani wärisema kuulawa tütarlapse.

„Oiged ei aita teid, Biddingham. Ainult oma rumala tõrkumise pärast olete wastolus schefiga. Teile pakutakse enam miljoneid kui keegi teine maailmas neid kunagi on näinud. Tema pole mees, kes hakkaks uurima tundeid. Kui teie ei tee ta tahtmist, tehakse teid tollipikkusteks tükkideks. Mõelge järele!"

Sylvia toetus seinale, et mitte kukkuda. Uks awanes ja keegi mees wäljus.

Armiga mees!

Kui mees oleks waadanud tütarlapse poole, näinuks ta teda kindlasti. Kuid ta läks wastassuunas.

Waewalt oli ta lahkunud, kui Sylvia energia tuli tagasi. Binddingham, ta peremees, mees, kes tahtis Inglismaale anda leiutise, mis wäldiks tulewikusõja, see mees oli niüüd selles toas. Ta peab teda aitama, peab ta päästma. Oli waid kakskümmend neli tundi aega. Pärast seda...

Ta tormas ukse juure. Sellel ei olnud käsirauda ning uks ei awanenud. Armiga mees oli lukustanud selle nähtawasti automaatselt.

„Mr. Biddingham!"

Ei mingit wastust. Isegi mitte oiet. Oli Biddingham nõrkenud?

Ta hüüdis weel kord, kõwemini. Ta hääl kajas tontlikult labürindis.

Ta ei tohtinud olla ettewaatamatu, kuna ta oli ju ainus Biddinghami sõber. Kui ta tabataks siit, siis poleks mingit lootust leiduri päästmiseks.

Kuidas aga pääseda tagasi? Ta oli eksinud käikude rägastikku...

Järgneda mehele, kes lahkus siit weidi aja eest, oli kardetaw. Mees wõis tagasi pöörduda, ja siis oleks ta lõksus. Hea õnne peale walis ta esimese käigu paremalt.

Weidi aja pärast peatus ta. Umbes wiie jala kõrgusel põrandalt nägi ta walgusekiirt.

Tulnud ligemale, nägi ta, et müüris on wäike auk.

Keset hästimõbleeritud tuba istus laua juures mees ja suitsetas mõtliklult.

Sylvia kohkus.

See mees oli Biddingham!

Ta waatas uuesti. Mees tõusis ja jalutas edas-tagasi.

Kahtlemata oli see Biddingham.

Peale pikki eksirännakuid jõudis ta lõpuks oma tuppa. Kuidas ta sinna sai, mäletas weel waewu. Segaseid mälestusi oli pea täis. Mäletas end eemale hiiliwat waatepilust, eksiwat ühest käigust teise, kuni leidis end wiimaks pikas madalas käigus, mida ta otsiski. Surmwäsinult jõudis raamatukogusse. Kui ta lõppeks oli oma toas, langes ta woodile nagu oli.

Ta pea walutas. Selle asemel, et saladust lahendada, oli see weelgi segasemaks muutunud.

Miks oli kaks Biddinghami?

Sylvias walmis otsus informeerida Foyle'i olukorrast.

14. peatükk.

„Äriline koosolek".

Kakskümmend neli tundi pärast seda, kui Sylvia otsustas paluda abi ainsalt inimeselt, keda ta wõis usaldada, peeti kuskil West Endis ärilist koosolekut.

Kõigi aegade suurima Kurjategijate Trusti juhid olid kindlasti ärimehed, kuna nad tegid tõesti head äri oma operatsioonidega.

Koosoleku juhataja oli wäike, peagu lapseliku poiskehaga ja suure geeniusepeaga. Paul Bivanti niisutas keeleotsaga huuli ja waatles koosolijaid.

„Well, mu härrad," ütles ta omapärasel häälel, „kuna me oleme täna õhtul kokku tulnud äärilisel otstarbel, siis on parem, kui me ei wiidaks enam aega. Oleme koos kõik peale Giolatti, kelle ma jätsin jälgima asjade arengut all...

„Ütleme, meie mõisas, scheff," tegi ettepaneku hästiröiwastatud rebasesuine aristokraat.

Bivanti noogutas.

„Tänan teid, krahw, see on hea hüüdnimi. Ja kuna juba olete kord püsti, Lasch, siis algame aruannetega teie ringkondadest."

Krahw Lasch wõttis paberilehe enda eest laualt.

„Kõik läheb hiilgawalt, juht," ütles ta, pöördudes Bivanti poole. „Meie maa-majapidamised, mida mu agendid on külastanud, annawad head tulu. Kahjuks waid ühel juhul teemantkee, mille wäärtus arwati olewat 35.000 naela, ning mis kuulus krahwinna Wardinghamile, osutus wõltsituks. Igatahes ei saa milleski süüdistada agenti, kes —"

„Kuidas on ta nimi?" päris Bivanti.

„Repington — Peter Repington," wastas krahw Lasch.

„See nimi on mulle wõõras," ütles koosoleku juhataja.

„Ta on alles uus liige. Me wõime teda kohe esitella."

„Teeme seda hiljem. Kus oli siis õige kee?"

„Arwatawasti krahwinna teraskapis wõi pangas. Meil olewad andmed näisid küllalt uskumiswäärseina, seepärast wõib küll ebaõnnestumist kahetseda, kuid süüdistada mitte. Kandidaat Repington, nagu tähendab temaga kaasas olnud Williams, olewat näidanud haruldast otsustamiswõimet ja külmawerelisust, sooritades oma esimest ülesannet, mis oli ühtlasi liikmekswõtmise eksamiks." Rääkija ulatas paberid, millelt ta oli esitanud andmeid, koosoleku juhatajale.

Bivanti haaras nad kiiresti.

„Need asjad näiwad ka olewat täiesti korras," ütles ta ühele suurekaswulisele hiinlasele, kes tõusis toolilt.

„Mu austatud kaaslanna nr. 10 abiga," ütles idamaalane, waadates wõrgutawalt ilusale neiule, kes istus ta kõrwal, „teatawate noorte daamide kõrwaldamine, kes omawad scharmi ja jõukaid wanemaid, on õnnestunud hästi. Populaarsed ajalehed näewad palju waewa nende tütarlaste jälgede otsimisega, kuid samuti kui politsei tagajärjetult. Isikud, kelle nimed on sellel sedelil, scheff," — ta ulatas paberilehe — „on terwed ja nende eest hoolitsetakse hästi. Saatsime nad mandrile ning niipea, kui nende armsad isad tasuwad lunaraha, pääsewad nad koju tagasi.

Mis puutub meie tegewusse East Endis, siis peab ütlema, et ka seal läheb kõik hästi. Ja ma pean märkima, et ka siin on mulle olnud suureks abiks nr. 10."

„Ons teil weel tütarlapsi, keda kawatsete kõrwaldada?" küsis Bivanti, waadeldes nimekirja, mille sai hiinlaselt.

„Kindlasti. Isegi terwe hulk ainuüksi Londonist. Ja neile enestele meeldib see seiklus wäga," ütles hiinlane ja naeratas oma kuunäoga.

Kuid teised ei naeratanud. Nad olid süwenemud töhe.

Krahw Lasch tõusis.

„Kas tohib küsida, juht, kuidas arenewad teie ettewõtted," küsis ta.

„Biddingham on ikka weel tõrges," oli wastus. „Talle anti kakskümmend neli tundi aega järelemõtlemiseks ja kui siis... Noh, näete weel. Wiie miljoni naelaline pakkumine, millsaime teatawalt riigilt, on kindel. Arge muretsege tagajärgede pärast, sõbrad. Kuid enne, ku müün selle Wenemaale, loodan, et wõin neetud Inglismaalt wälja tingida weelgi suurema summa. Kui —" ta peatus, kuna kirglik wihmattis ta hääle, „kui nad teawad, et seisame meie wõimuses nende häwitamine, siis on nad sunnitud meiega ühinema. Pärast seda... kui sel ajal, sõbrad, oleme juba maailma walitsejad!"

Koosolek lõppes. Bivanti rääkis weel krahwiga.

„Tahaksin teilt weel küsida uue liikme kohta," ütles ta. „Te olete temaga rahul?"

„Jah," oli wastus. „Ta wastab kõigile meie nõuetele. Ja muidugi, kui ta teeb rumalusi — Lause jäi pooleli, kuid selle lõpetas paljutähendaw sõnest.

Romaanitoodang saavutas läinud aastal rekordi

⅓ kogu meie iseseisvusaegsest romaanitoodangust ilmus läinud aastal. — Novellitoodang jäi keskmisele väärtus-tasemele. — Mõnigi luuleteos tallab kulunud radu.

Eesti Kirjanduse Seltsi poolt oli piihapäeval korraldatud kirjanduslik kõnekoosolek, kus anti ülevaade ja arvustaw hinnang mööduunud aastal ilmunud kirjanduslikust toodangust.

Esimesena kõneles A. Aspel 1937. a luulest.

Läinudaastane luuletoodang

ulatab 17 luulekogule. Paraku ei taga teoste hulk seekord samaväärset perspektiividekiillust ja kvaliteedipuhtust, kui seda luulelt ootahime. Nende 17 kogu seas tallatakse nii mõneski kulunud radu, siin on kõtva ja kahwatut, kramplikke pingutusi ja hooletuid äiganiisi. Läinud aasta originaalsejst wärsikogudest paistab silma suhtelisselt suur tähelepanu, mida on osutatud olewiku ajatinginustele ja inimese ehtärje üldistele küsimustele. Selles suhtes on tähemärgilisemad eneekõite E. Hiire, J. Barbarusse, J. Süiste ja H. Talwiku kogud.

Mis puutub E. Hiire kogusse „Raudwärsid", siis wõib öelda, et E. Hiire luulel on tõelisselt wäga kindel maailmatwaateline selgroog. Intellektuaalsed huwid, tundeelu probleemid puudutwad seewastu täielikult ta luules. J. Barbarus oma kogus „Kalad kuiwal" ilmutab samuti tähelepanu ühiskondlikule tõelusele. Ta kritiline pilk awastab wastolusid seal, kus teine näeb waid positiiwse ühistahte alwaluusi. J. Süiste oma „Ringkäigus" ei annasta siinteelisi tuletusi, waid annab wahetuid elamusi. Heiti Talwik oma uues kogus „Kohtupäew" on saawutanud kirka pilguavaruse ja waimustatud-enesekindluse. Seda kogu wõi nimetada parimaks, mis läinud aastal on ilmunud. Walmar Adamsi uues kogus „Põlew põõsas" on esimesed katsetlikki pühendatud samuti ümbriisewa eluiõe kritiikale, nagu seda wõib ütelda H. Talwiku kohta. Edmard Wisnapuu wärsikogu „Sõnasõit" on takerdunud kissasse minaringi ja tema kogu silmapaistwaimaks ajaks on armastuslusse, mis reedab liig raamatulist inspiratsiooni. Aleksi Rannitsi esikogu „Aknu raamistuses" lubab eeldada, et Rannitsil on poeedi eeldusi, kuid ta elamused on alles kujunemata ja isikupäraste nüansiideta. Henrik Adamsoni wärsikogu „Linnukarl" on pühendatud peamiselt loodusarmudele, milles on originaalset wärskust. Artur Adson uues kogus „Lehekülg ajaraamatust" tõelitsewad tagasihoidliku tundeseosuse ja mahedu südamlikkuse toonid. Lihtsasse tunderingi juhib meid ka maamaestrist Eduard Sõõd jõulukogu „Kuusirbi õsu". See sisaldab eluiarku tagasivaateid kõiduid teele ja elusõekadele üldiselt. Bernhard Kangro luulekogu „Wanad majad" näitab, et luulesaja silmapiir on wahepeal wäga märgatawalt selgunud ja avardunud. Teiste luuletuskogude juures kõneleja eraldi ei peatunud.

1937. a. novellikogudest ja reisikirjeldustest

andis ülevaate O. Urgart.

Novellikogude arw 1937. a. pole eelmiste aastatega võrreldes ei eriti suur ega ka eriti wäike. Kirjanduslikku laalu poolest arwesse tulewaid kogusid on üldse neli: Pedro Krusteni „Hädaohtlik tee", Johannes Ruweni „Julius Jürgens wõidab enese", Rudolf Sirge „Luhtunud lennud" ja Karl August Hindrey „Sigtuna häwing". Ja nagu on kogude arw keskmine, nii on keskmise kõrgusega ka nende wääruseteje.

Pedro Krusteni „Hädaohtlik tee" pakub wahelesti hästi nähtud ja hästi kirja pandud detaile, kuid iga novell terwikuna on eametigi jäänud üheš wõi teises suhtes otsekui pooleli. Johannes Ruweni „Julius Jürgens wõidab enese" jisaldab juure hoolega kirjutatud ja peaaegu matemaatilise täpsusega mõõdetud realistlikke novelle, kuid kõige kõrge, liig fotograafiline realism toob ühtlasi Ruweni novellidesse selliise kuiwuse, mis paratamatult teeb lugeja siidame kiilmaks. Rudolf Sirge „Luhtunud lennudes" tundub omapärast miljöörooma, kuid hingeeln paigutine hõredawõitu käsitlus ja karikatuurseni arendatud naturalism loowad tõkkeid, millest mattsega lugejal on raske üle pääseda. Karl August Hindrey „Sigtuna häwing" on kõigiti kõrgematuks raamatuks nende jaoks, kes Hindreyd parem üldse pole lugenud, kuid need, kes on tuttawad kõigi Hindrey warasemate teostega, leiawad „Sigtuna häwingust" üsna wähe hoopis mut.

Reisikirjeldustest paistawad silma oma puhtkirjanduslike kwalitseedega Johannes Semperi „Lõuna Risti all" ja Karl August Hindrey „Rännud, rannad, Riviera, Sõsarsaared ja Savoy".

Romaanikirjanduset ja pikematest jutustustest

kõneles pr. M. Sillaots. Romaane ja pikemaid jutustusi ilmus mööduunud aastal ligi kolmkümmend, — seninähtamatult juur arw, mis mõõdustab üheviendiku kogu iseseiswusaegsest romaanitoodangust. Aga miite ainult teoste üldise arwuga ei ületa 1937. aasta kõiki eelnend aastaid, waid ka harukordselt wärskete ja huwitawate teoste wõhkusega, mis enamasti nauditawad on ka warmilisselt.

Aastatoodangu üldisest taasemest madalamal seiswaid wõi ebaõnnestunud teoseid on wähe: Kaster Kaselo esikromaan „Walges lossis", mille ainsaks wõrunseks on olustiku omapärasus, Ewald Woitki „Eile ja täna", mis eeldab wõrdlemisi wähenõudlikku lugejat, A. Antsoni „Kirg", mis on loodud wälismaiste maoiste ajatwiiteromaanide eeskujul. Meeldiwat wainset orkjust peegeldub A. Saarna „Linn tellinguis"; kuigi see teos terwikuna ei rahulda, paistab selleest ometi katsetushimu, isiseisiwat mõtisesunada, eelarvamiste waba julgust. Koduse lihtsuse ja wärskusega paistab silma R. Fauna „Kaks ja üksainus", huwitawaid iegelaskujusid leidub R. Rohi lehekülgede arvult wäga kogukas romaanis „Igapäewased inimesed".

Ajakwoliji motiiwe nii wõi teisiti käsitlewaid proosateoseid ilmus mööduunud aastal kokku seitse: Joh. Hiietsa „Taewa Jaan", M. Aitsama „Hiinlossijst Siberisse", Helmi Põldu „Sõduriksajst", O. Lutsu „Tagala", A. Mälgu „Awatud wäraw", J. Kärneri „Tõusew rahwas II" ja Enn Kippeli „Kui Raudpea tuli"; romaani-nimeinst wäärtwad öieti waid kaks wiimast, millest Kärneri „Tõusew rahwas II" imponeerib eeltöö ulatusega, Kippeli „Kui Raudpea tuli" paelub sündmuste kirjeldusse wärwikusega ja olustiku kujutamise üksikasjalikkusega.

Huwitawaks ülesinemiseks ajalooline romaani juurest aktuaalsemaid probleeme käsitlewate teoste juure on J. Kärneri romaan „Kui tuuled pöörduwad lääne". mis käsitleb wapside-liikumist ühe visilinna ulatuses.

Puhtal kujul olustiku-kirjeldawaks raamatuks on Mälgu romaan „Taewa palge all", mis kirjeldab juba „Sitswast meresi" tuntud Saaremaa rannikut ja selle elamikke, kusjuures nue momendina tuleb juure hüljeküttimise üksikasjade kirjeldus.

Olustiku kirjeldab ka Rohi romaanis „Ummikränav". Aga ta teeb seda selleks, et sumbunud olustiku kirjeldusest säilitada terwendawat ideoloogiat, mis küll pole kuigi kõrgelennuline, kuid on siiski lohutaw ja wõib wäikesedki inimesed tõsta rõõsa argipäewasuse unmiktänawast kõrgemale. Aug. Jakobsoni „Waikne öhtu" käsitleb olustiku taustal terwelt kolme ideelist probleemi, millest eriliit tähelepanu wäärib rahwuse-ralgamise probleem. Selle probleemi tähtsus on meie rahwusliku iseolemise edaspidise arengu seisukohalt suuremgi, kui näiteks usu ja kiriku wahekorra küsimus, mille waatlusele on pühendatud Metsanurga romaan „Kutsutud ja seatud".

Eesti romaanikirjanik jutustab sageli tidakeelseli. Rõõmustab on seepärast meie raamatutoodangus iga teos, mille jutustusviis on sundimatu ja värsiukas. üks selliseid teoseid on M. Raua romaan „Turg", millele meelsasti andestad mõninga pinnapealisuse ja pühholoogilise järjekindlusetuse autori puhtjutustawate ja inimesi kujutawate wooruste pärast. Samade wooruste tõttu hiilgab K. A. Hindrey „Sündmusteta suwi", tõelisselt artistlik teos, mis lugejale walmistab rõõmu peenelt-tempereeritud warjundite-mängunga ja rafinceritud lihtsusega.

Fr. Tuglase „Wäike Illimar" on raamat täis seesmist soojust. Hämmastama paneb see plastilisus, millega autor kujutab inimesi, loomi, puid, hooneid, esemeid, ni et kõik saab elawaks, ehe käegakatsutawalt tõelisteks.

Täiesti eriline koht on mööduunud aasta romaanitoodangus A. Hindi romaanil „Kuldne wäraw". See on huwitaw katse luua suuri psühholoogilisi romaani. Kuigi ülesanne on autoril käinud üle jõu, wäärib ometi tunnustust julgus, millega on asutud suuri keskendusteemet ja püüdusi nõudwa töö juure.

Wiimasena kõneles A. Särew läinudaastasest näitekirjandusest.

Aastatoodangust parimaks tuleb pidada H. Raudseva 1917. a. sündmusile ehitatud „Lipud tormis". Adsoni paremate teoste hulka ei kuulu ta läinud aastal ilmunud „üks tuwike lendab merele", millesenate ja pärastisõjaaegse linnaelu taustal jäägitakse ühe elupelgurí saatust.

Jää purustas Wäike-wäina tammi

Ühendus Saaremaa ja Muhu vahel katkenud. — Vigastatud ka Taaliku ja Orissaare sadamasillad

Kuressaare, 7. 2. Öö wastu tänast päewa tekkis merel tugew torm, kusjuures tuule kiirus tõusis kohati üle 9 palli. Selle tagajärjel tekkis Muhu wäinas üsna märgataw jää liikumine, mis osaliselt purustas Wäikse-wäina tammi, mis teatawasti ühendab Saaremaad Muhu saarega. Jääkuhjade taha jäi kinni ka Kuressaare-Kuiwaste liini omnibus üheš reisijatega. Sündmuse kohale jõitsid Saaremaa maawalitsuse esindajad, kusjuures kohe palgati tammi padandustöödele ka rida töölisi.

Juba eile õhtul hakkas puhuma wali WNW tuul, mis öösel paisus tugewaks tormiks. Selle tagajärjel tekkis üsna suur weetõus, mis jää kaldalt murdis lahti, kuna see tekkis madala weeseisu ajal. Triiwiw jää hakkas warsti kuhjuma Wäike-wäina tammi taha, pressides puruks 70—80 silla posti, paimutades kõweraks rauast kaitselatid ja paisates sillale tammi kiwe. Uhtlasi hakkas tammile kuhjuma ka jääd, mille tagajärjel tee sulgus.

Esimesena jäi sulu taha kinni Kuressaare omnibus, mis jäämurdjalt „Jüri Wilmsilt" tulnud reisijad Kuiwastest pidi wiima Kuressaare. Täna hommikul jääsurwe weidi wähenes, mistõttu kohe saadi asuda silla parandustöödele. Jääsulg loodetakse kõrwaldada weel tänase päewa puhul, millega ühendus Kuressaarega jälle on seatud jalule. Tammi parandustöö wõtab aga tõenäoliselt pikemat aega.

Nagu kuulda, on jää teinud kahju ka mujal. Wigastatud on Taaliku ja Orissaare sadamasild, kuhu torm on kannud suured jääkuhjad. Kui suured on tekkinud kahjud, pole aga esialgselt selgunud.

Kergedivisjon sai hobused

Õnnestunud ratsa-demonstratsioon Gonsiori tän. ratslas

Laupäeva õhtul kell ½8 toimus Gonsiori tän. ratslas pidulik ratsahobuste üleandmine kaitseliidu Tallinna maleva kergedivisjonile.

Kergedivisjoni ratsaeskadron rivistus täies koosseisus üles maleva maja juures. Eesotsas divisjoni lipuga ja maleva orkestriga marsiti Gonsiori tän. ratslasse, kuhu olid toodud sõdurite poolt kohale sõjaväest kaitseliidule ostetud hobused. Ratslas tervitasid ratsaeskadroni kol. A. Balder kaitseliidu ülema nimel ja major J. Lepp maleva nimel. Neile vastas divisjoni pealik kapt. H. Onni. Kõikides kõnedes kriipsutati alla seda pöördelise tähtsusega sündmust Tallinna ratsakaitseliidu elus, kuna see on esmakordne Eestis, et kaitseliidul on oma hobused. Nüüd võib ratsaeskadron pidada oma koosseisu püsivas treeningus.

Järgnes hobuste vastuvõtmise tseremoonia. Iga hobuse juures oleva sõduri kõrvale asus ratsakaitseliitlane. Vastava käskluse järgi toimus hobuse hoidjate vahetus. Seega olid hobused — sümboolselt võetuna — läinud kaitseliidu omandusse ja käsutusse.

Järgnevalt demonstreeris ratsaeskadron pealik J. Rannamäe juhatusel ratsasõidu treeningtundi: ratsasõit kõigis alliiirides, pöörded, voldid, suuna muutmised jne. Seepeale sooritati hüppeid. Kahel kaitseliitlasel õnnestus sooritada hüppeid üle 1.45-sm. takistuse. Lõpuks oli „rebasesabapiiudmine".

Hobuste üleandmise tseremooniat ja sõidudemonstratsiooni oli tulnud jälgima mitusada külalist ja divisjoni liiget.

Mölder tiirles võlli ümber

Õnnetusrohked päewad Wiljandimaal.

Wana-Wõidu wallas Werilaski weskis juhtus mööduunud nädala lõpu tõsisem tööõnnetus, mis hõlpsasti oleks wõinud maksa 24-a. mõldri August Olbergi elu. O. oli pugenud weskikiwide alla, et kiwipaari natuke tellida. Seejuures jäi tema pintsakuhõlm tiirlewa weskiwõlli ümber ja wõll hakkas meest ringi tiirutama. Lõppeks rebenes pintsak ja O. kukkus weskipõrandale. Samal ajal jõudis kohale ka teine mölder — Kerwets. Oolberg toimetati Wiljandi linna haiglasse, kus selgus, et ta on saanud tugewa põrutuse.

Teine õnnetus leidis aset Uusna mõisas karjatalitaja Joetehe 5-a. pojaga. Laptsed mängisid ruumis, kus töötas hobusega ümberweetaw weepump. Üks mängukaaslane tõukas Heino Joetehte ja wiimane jatkus jalga pidi pumbaseadeldise hammasratta wahele. Haiglas selgus, et laptsele tekitatud wigastus pole õnneks raske.

Raske õnnetus juhtus Karksi wallas Muraka talus elutsewa Jüri Jaaksoniga metsaweol. Parajasti ajal, kui J. pani peale puukoormat, saagisid teised metsatöölised ligidal puid maha. Üks pun kukkudes mattis enda alla Jaaksoni, purustades wiimasel parema käe luud. Jaakson paigutati Wiljandi haiglasse.

Petseris vahistati maainsener ja teemeistreid

Mööduunud juwel algatatud juurdluse ja uurimise tulemusena wahistati kohtuwõimude korralduse mööduunud laupäewal Petseris maainsener E. Kõomägi, Petseri piirkonna teemeister L. Tsõgankow, Wärska piirkonna teemeister O. Kahn ja tööde-ettewõtja W. Tihobrasow. Nende wahistamise põhjustasid ilmsikstulnud wäärnähtused Petseri maawalitsuse teedehituse osakonnas.

Tartus peeti rahvus- ja noortepäeva

Ka sõjawägede ülemjuhataja wiibis päewal.

Isamaaliidu Tartu maakomitee korraldusel peeti pühapäewa õhtupoolikul „Wanemuises" maaakondlik rahwus- ja noortepäew, millest ka sõjawägede ülemjuhataja kindral J. Laidoner osa wõttis. Rahwus- ja noortepäew algas pidulikku jumalateenistusega, mille pidas Maarja kogeduse õpetaja A. Wooremaa.

Peale pidulikku jumalateenistust järgnes rahwuspäewa kontsertaktus. Awasõnad lausus Isamaaliidu esimees prof. J. Unuots, kes tuletas meele eelseiswaid ja tähtsaid riiklikke sündmusi Riigiwolikogu walimiste näol. Seejärele pidas aktusekõne sõjawägede ülemjuhataja kindral J. Laidoner, kelle ilmumine kõnetooli kiiduwaldustega wastu wõeti.

Teisena kõneles Isamaaliidu esimees prof. J. Unuots teemal: „Rahwawalitsuse eesõigusi".

Peale aktust järgnes rikkaliku eeskawaga pidu. Rahwus- ja noortepäew oli tõmmanud kokku wäga rohkesti maa- kui ka linnanoori, samuti ka wanemaid inimesi. „Wanemuise" kontsertsaal oli publikut tihedalt näis.

Tartus tehti algust valimiskõnekoosolekutega

Pühapäew möödus Tartus juba riigiwolikogu walimiskõnekoosolekute tähe all, kuna nendega tehti esmakordselt algust ja neid oli korraldatud terwelt kolm. Kell 10 hommikul kõneles kino „Laines" 44. ringkonnas kandideeriw prof. A. Piip. Waatamata sellele, et koosolek algas wõrdlemisi wara, kogunes kino suur saal rahwast täis.

Kell 12 p. oli „Wanemuises" kõnekoosolek, kus kõneles üks teine kõneleja. Rahwast olid ruumid tungil täis, kõne anti häälekõwendajatega edasi kõrwalruumidesse.

Samuti oli kell 12 p. korraldatud kõnekoosolek linnapeal A. Tõnissonil, kes kandideerib rahwarindekandidaadina 45. ringkonnas. Tema koosolekule oli kutsutud kuulajaid wastawate kutsetega. Koosolek toimus poeglaste gümnaasiumi ruumes ja selleest wõttis osa umbes 120—150 inimest. Koosolekul kõneles pikemalt linnapea ise. Kõned waheldusid orkestri-ettekannetega ja soololauludega. Nii kõned kui ka ettekanne ja ulatusega, Kippeli „Kui Raudpea tuli" paelub sündmuste kirjeldusse wärwikusega ja olustiku kujutamise üksikasjalikkusega.

Huwitawaks ülesinemiseks ajalooline romaani juurest aktuaalsemaid probleeme käsitlewate teoste juure on J. Kärneri romaan „Kui tuuled pöörduwad lääne". mis käsitleb wapside-liikumist ühe visilinna ulatuses.

Puhtal kujul olustiku-kirjeldawaks raamatuks on Mälgu romaan „Taewa palge all", mis kirjeldab juba „Sitswast meresi" tuntud Saaremaa rannikut ja selle elamikke, kusjuures nue momendina tuleb juure hüljeküttimise üksikasjade kirjeldus.

Olustiku kirjeldab ka Rohi romaanis „Ummikränav". Aga ta teeb seda selleks, et sumbunud olustiku kirjeldusest säilitada terwendawat ideoloogiat, mis küll pole kuigi kõrgelennuline, kuid on siiski lohutaw ja wõib wäikesedki inimesed tõsta rõõsa argipäewasuse unmiktänawast kõrgemale. Aug. Jakobsoni „Waikne öhtu" käsitleb olustiku taustal terwelt kolme ideelist probleemi, millest eriliit tähelepanu wäärib rahwuse-ralgamise probleem. Selle probleemi tähtsus on meie rahwusliku iseolemise edaspidise arengu seisukohalt suuremgi, kui näiteks usu ja kiriku wahekorra küsimus, mille waatlusele on pühendatud Metsanurga romaan „Kutsutud ja seatud".

Eesti romaanikirjanik jutustab sageli tidakeelseli. Rõõmustab on seepärast meie raamatutoodangus iga teos, mille jutustusviis on sundimatu ja värsiukas. üks selliseid teoseid on M. Raua romaan „Turg", millele meelsasti andestad mõninga pinnapealisuse ja pühholoogilise järjekindlusetuse autori puhtjutustawate ja inimesi kujutawate wooruste pärast. Samade wooruste tõttu hiilgab K. A. Hindrey „Sündmusteta suwi", tõelisselt artistlik teos, mis lugejale walmistab rõõmu peenelt-tempereeritud warjundite-mängunga ja rafinceritud lihtsusega.

Fr. Tuglase „Wäike Illimar" on raamat täis seesmist soojust. Hämmastama paneb see plastilisus, millega autor kujutab inimesi, loomi, puid, hooneid, esemeid, ni et kõik saab elawaks, ehe käegakatsutawalt tõelisteks.

Täiesti eriline koht on mööduunud aasta romaanitoodangus A. Hindi romaanil „Kuldne wäraw". See on huwitaw katse luua suuri psühholoogilisi romaani. Kuigi ülesanne on autoril käinud üle jõu, wäärib ometi tunnustust julgus, millega on asutud suuri keskendusteemet ja püüdusi nõudwa töö juure.

Wiimasena kõneles A. Särew läinudaastasest näitekirjandusest.

Aastatoodangust parimaks tuleb pidada H. Raudseva 1917. a. sündmusile ehitatud „Lipud tormis". Adsoni paremate teoste hulka ei kuulu ta läinud aastal ilmunud „üks tuwike lendab merele", millesenate ja pärastisõjaaegse linnaelu taustal jäägitakse ühe elupelgurí saatust.

Pidupäev „Tõe ja Õiguse" sünnimaal

Pühapäeval oli „Tõe ja õiguse" sünnimaal — Albu vallal — suur pidupäev. Aravetel avati pidulikult üle 500 inimese osavõtul uus rahvamaja, millesse püstitas Albu valla vab. tuletõrje ühing. Siiani oli Aravetel seltsimajaks end kõrtsihoone, nagu seda ka albulaste teine rahvamaja Järva-Madises — endine vargamäelaste ärplemiskoht.

Aravete uus rahvamaja, mis maksma läheb lõpukujul üle 50.000 kr., on Järvamaal kaunimaid ja eeskujulikumaid nii stiililt, ümbruselt kui ka sisemuselt. Mainitav on ka see energilikkus ja üksmeel, millega rahvamaja ehitamine teostati — muide aasta võrra kiiremini kui alul ette nähtud.

C. R. Jakobsonile mälestussammas Viljandi

Wiljandi linnawalitsuse laupäewasel koosolekul otsustati astuda samme selleks, et ligemate aastate jooksul Wiljandisse püstitatakse mälestussammas meie suurele rahwajuhile C. R. Jakobsonile. Mõte algatajaks on linnawalitsus, kes kawatsuse teostamiseks tahab kaasa rõõmata Wiljandi ar. maawalitsust, Wiljandi põllumeeste seltsi ning kohapealseid kultuurilisi organisatsioone.

Selles küsimuses tahetakse lähemal ajal Wiljandis pidada laiemaulatuslik nõupidamine. Kuhu mälestusmärk püstitatakse, see on esialgu muidugi weel lahtine.

Briti kannatus lõplikult o

Vali protestinoot Franco valitsusele. Pariis ja London valvet Vahemeres. Kolm allveepiraati on te

London, 6. 2. (ETA) (Reuter) Briti walitsus on saatnud kindral Franco walitsusele waliu protestinoodi Briti laewade korduwa ründamise pärast Wahemeres. Kuigi noodi sisu ei awaldata, esineb wälisminister Eden selle kohta seletusega alamkoja esmaspäewasel koosolekul. Arwatakse, et noodis wäljendatakse selgesti, et Briti kannatus on niiid lõplikult otsas.

London, 6. 2. (ETA) (Havas) „Sunday Times'i" merekorrespondent kirjutab, et Briti ja Prantsuse walwelaewastiku tugewdamise tagajärjel Wahemere läänepoisas tekib Baleaari saarte piirkonnas tõeline allweelaewade wastu sihitud blokaad. Allweepiraatide tegewuspiirkond piirdub praegu peagu ainult Valencia lahega. Need allweelaewad ei ole aga enam tundmatud. On selgunud, et kaubalaewade ründamisest wõtab osa ainult kolm allweelaewa. Neist üks — wana Hispaania allweelaew — ühines kindral Franco jõuludega umbes aasta eest ja on uputanud walitsuswägede miiniristleja „Miguel Cervantes'i". Ülejäänud kaks on Itaalia wanad allweelaewad, mis on Galvani-tüüpi ja on müüdud kindral Françole. Kõige kolme maininud allweelaewa baasiks on Majorca saar ja nende tegewusraadius on wõrdlemisi piiratud.

Wahemere läänepoisja on toodud Briti Wahemere laewastiku teine ja kolmas flotill, mis seni wiibisid Maltas. Seega tõuseb Briti miiniristlejate arw neis wetes 45-ni. Samal ajal wiibib neis wetes umbes 25 prantsuse sõjalaewa. Pealeselle on otsustatud tugewdada Briti õhujõudusid Arzeu's (Alzheerias), et kõrwaldada õhurünnakute ohtu Briti kaubalaewadele. Kõigile eralennukeile on kindlaks määratud kindlad lennuteed üle Wahemere. S kawad lennukeid wäljaspool nei lennukeile tule waatamata sellele kaubalaewu wõi mitte.

Valitsusväed ta

Saragossa, 6. 2. (ET takse, et walitsuswastased on T nud walitsuswägesid taganema pikusel frondiosal. Walitsuswas des wallutanud suure maa-ala, wägede käes juba sõja algusest taste kaitseministri kindral Davil kolonni tunginud frondi joonelt, r rööbiti Saragossa teega, edasi id kum Alfambra eeslinnadeni. Se on lunnitud lahkuma Palomera juswastased on selle rünnakuga toiduainete ja sõjamaterjali juur mööda. Uhtlasi teatatakse, et nee puudutanud Terueli linna ja e wäljaspoole lahingute piirkonda

Barcelona, 6. 2. (ETA poolt tunnistatakse, et walitsus nud Terueli frondil Pancrudo teatatakse, et walitsuswäed on r Terueli kõrgustiku, millega on l wägede ühendus tagalaga piki S

Burgos, 6. 2. (TNB) T ra sektoris walitsuswastased on lomectrit. Walitsuswastased on umbes 40 walitsuswägede positiiw ra on peagu täiesti ümber piir poolt. Mitusada walitsuswäelast

Naised rahvaarvu küsimust lahen

Väheses laste sündivuses ei ole naised süüdi. Milline o moodne naine ja millised on tema ülesanc

Esimakordse algatusena peeti pühapäeval Tartus Tartu maa- ja linnanaiste päev, mis algas kell ½11 linna tütarlastegümnaasiumi ruumides. Koos oli üle 250 osavõtja. Päeva avas vanima organisatsiooni esindajana pr. Marie Volmer. Koosoleku juhatajateks valiti prouad A. Kuperjanov, J. Kitzberg ja E. Mikelsaar.

Esimesena kõneles pr. L. Eenpalu sellest, millisel määral täidab kodumajandus rahva kultuuri aluseid. Kõneleja toonitas, et kodukultuuri arendamine on sama tähtis ülesanne nagu on seda vaimsete ja moraalsete väärtuste arendamine, sest kodudel meie rahva elus on täita suur ja tähtis ülesanne. Selleks peavad naised end rohkem senisest ette valmistama.

Pr. dr. A. Vooremaa käsitas teemi: „Rahvaarvu küsimus naise seisukohalt". Kõneleja nentis, et harilikult veeretatakse meil laste vähene sündivus naiste süüks, mis on aga ekslik ja eeldab tõsiselt mittetundmist. Naine juba oma põhiloomult tahab last, tahab hoolitseda lapse eest ja väga paljud naistest, kellel ei ole õnne omada last, on võtnud võõra lapse kasvatada.

Referendi arvates on vähese laste sündimise põhjused mitmesugused. Esiteks on meil liig palju maalt linna siirdunud perekondi, kes linnas ei saa jatkata normaalset perekonnaelu konnaelu tänapäeval ega ole stabiilne. Lahutus liiga kergetel põhjustel. Ka tihti kasvatada. Kolmanduks on r suguhaigeid. Neljandaks o revus väga suur. 1000 imi kuna näiteks Norras, kus sün suur, sureb 1000 imiku kohta a kultuursemat kodu ja kultuur oleks vaja eeskätt rohkem em

Pr. H. Mäelo kõneles na likes eluavaldustes.

Viimasena kõneles pr. M „Mis ülesanded on tänapäeva r leja leidis, et moodne naine on parema ühiskonnale, ja kes jää loomulikumale jõuallikale — ühiskondlikuks ülesandeks on l tuuri.

Ettekannete kohta võeti el aga väga asjalikud. Sõna võ linnaseltskonnaelu-tegelased, ag ja maanaised. Kõige enam sai p ja teravasti arvustada alkoholi lõppes hümniga.

Vabaduse Risti statu valmineb ap

W. W. ü. Tallinna osakonna peakoosolel

Pühapäeval, 6. weebruaril, peeti Tallinnas ohwitseride keskkogu ruumes Wabaduse Risti Wendade Tallinna osakonna koosolek. Peakoosoleku awas osakonna esimees kindral G. Jonson, kes terwitas kokkutulnud kawalere. Osakonnal on praegu 378 liiget. Aasta jooksul on surma läbi lahkunud osakonna liikmetest kol. ltn. Otto Jaansu (3. mail), Martin Söster (4. juulil), Aleksander Tomiste (30. juulil), Bruno Rammo (21. sept.) ja Aleksi Pahkla (21. dets.). Neid mälestati püstitõusmisega.

Tegewusaruande ettekande puhul teatas osakonna esimees kindral G. Jonson, et Wabaduse Risti statuut, mis on koostamisel Wabaduse Risti wendade keskjuhatuses, walmib lõplikul kujul arwatawasti aprilli esimesel poolel. Selleesse statuuti on koondatud kõik need õigused, mis annab Wabaduse Risti nende omajaile. Uhtlasi teatas esimees, et teedeminister on awaldanud põhimõtteline nõusoleku Wabaduse Risti kawaleridele priisõidu saamiseks riigi raudteedel senise 50-%-line hinnaalanduse asemel. Nii uus statuut kui prii sõit raudteel wabduse asemel., Nii uus statuut kui priisõit raudteel wabuse asemel.

Wõttes sõna tegewuskawa kohta, tähendas esimees, et see peaks arenema eelmiste aastate eeskujul, mille tunnuseks on sõjaaegse linnaelu taustal jäägitakse ühe elupelgurí saatust.

Sõnawõtud feerlesid koosolek ja haiguskindlustuse seaduse ümb O. Köster soowitas osakonn ja selleks, et pensioninormid kaw gendamist, sest praegused on otse haiguskindlustuse alal soowitas wiia ühele alusele riigiteenijatega

O. Mänd awaldas soowi, o haiguskindlustuse seaduse ja selle jaande ühes seletustega, mis tun waleridele orienteerumist mainitu

Juhatuse nimel soowitas J. T waleridele, kellel on selleks õigus, rida haiguskindlustuse seaduse al rcerimise formulaarid on ilmu nr. 7 f. a. ja samuti on neid f ühtlasi tuleks aga seaduse rakendamisest informeerida osakonna hendusvõimaluste leidmiseks.

Uute liikmetena waliti juhat major Willemi ja kol. Men tagasi esimeheks G. Jonson ja well, J. Holberg ning J. T

Peakoosolekut juhatas kol.-ltn lis kpt. Sarmiste.

Tartu üliõpilaskonna esimesed koosol

Esinduse esimene koosolek kell 6 p. l., vanematekogul l Kes kuuluvad üliõpilaskonna esinduse koosse

üliõpilaskonna ajutise juhatuse poolt on üliõpilaskonna uue esinduse esimene koosolek kokku kutsutud esmaspäewa õhtuks kell 6 p. l. üliõpilasmajja. Koosoleku päewakorras on üldse 3 punkti: koosoleku awamine, walimisi ja jookswaid küsimusi. Haridusministri korralduse põhjal awab uue esinduse koosoleku senise ajutise juhatuse esimees H. Sein ja juhatab kosolekut seni, kuni uus üliõpilaskonna esimees on walitud.

Samuti on täna õhtuks kokku kutsutud proректor E. Ruutsi poolt üliõpilaskonna wanematekogu esimene koosolek. Wanematekogu koosolek algab kell 8 õhtul ja selle päewakorras on kuratori ja ta abi walimisega seotes olewaid küsimusi, wanematekogu kodukorra wäljatöötamise ja samuti üliõpilaskonna põhikirja wäljatöötamise küsimusi.

Üliõpilaskonna uue esinduse koosseis on nüüd tõenteides lõplikult kujuneud kindlaks alljärgnewalt: „Korp. Amicitia" — Salme Laats; „ÜS. Concordia" — Johannes Söster; „EMÜ ämera" — Maks Raidla; „Eesti Naisüliõpilaste ühing" — Weronika Sapas; „Eesti Naisüliõpilaste Selts" — Walwe Raidel, Leili Põllusaar, Leida Rüütel; „Eesti üliõpilaste Selts" — Alfred Tammäe, Andres Raska, Kareda, Wiktor Tallmeister, Oska õpilaste ühing Eüü" — Wiktor M „Patriae" — Asta Weski, Niina „Korp. Frat. Estica" — Juhan H Juhan Laikoja; „Korp. Frat. L Troost, Oskar Flaur, Paul Valis cusis" — Nikolai Suka; „Korp. Helene Tõnings, Asta Suit; „ÜS Rebane, Martin Kont; „EüS Awasalu, Arnold Pukk; „ÜS N Adamson; „Korp. Revelia" — Rotalia" — Helmut Suurlõõt, rel Kunik; „Korp. Fakala" — G Wolfe, Nigul Lõhmus; „Korp. Ug Oskar Zupsmann; „Eesti üliõpi — Heinrich Mark; „Korp. Wironi Georg Tofer, Arwo Lainwee; „W — Wsewolod Grünthal; „EüS ü Looring; „Korp. Frat. Academica' win Berendson; „Neobaltia" ja helm Hansen; „Estonia" ja „Ba laste ühing — Klaus Koch; „Ko „Korp. Frat. Slawia" — Dimit

Tuntud Tartu majandustegelane suri saunalaval

Surm tuli 50. a. sünnipäeva eel

Laupäeva õhtul suri Tartus tuntud tööstur ja ärimees Jaan Rekand. Surm tuli kadunule saunas. Ta oli läinud hilisõhtul „Pargi" saunas, üürides endale numbri. Kui J. Rekandit numbriaja möödudes saunast välja ei tulnud, siis mindi teda sauna vaatama, kus leiti ta surnult saunalaval viht külje all. Arvatavasti oli surm tingitud südamerabandusest, kuna kadunu kannatas juba mõnda aega südamehaiguse all. J. R. oli sündinud Viljandimaal Holstre vallas ja homme oleks vanaks.

J. R. võttis elavalt osa T elust, olles tegev eeskätt maja satsioonides. Ka oli ta üks algatajaid. Samuti on ta olnud linnavolinikuks. Kadunut jäi lapsed.

Eksportvõi hi

noteeriti täna börsikomitees 1,5 nädala 1,51 krooni vastu. Hi tingitud elavamast nõudmisest dents märgiti kindlana.

Piimahinnad jäid endiseks.

Surm suusamäel

Mõnikord kargab inimesse sehuke kihk, et tahad äkki maailma millegagi üllatada. Nagu mina viimaste suusawõistluste eel. Käisin tasapisi harjutamas suusahüppeid, et kui tulewad need wõistlused, siis ma alles näitan, kuidas hüpatakse. Tellisin endale nii suured suusad, et need mõõdult wõrdusid pontoonidele wesilennuki all. Ja keppide rattad olid nagu hiigelwihmawarjud. Need pidid mind kandma suusahüppel kõikidest kaugemale.

Oma kawatsusest rääkisin waid Milla wennale. Milla on nimelt mu südame wallutaja, ja tema auks ma kogu selle sportliku suurnumbri ette wõtta tahtsingi.

„Jah," ütles Milla wend, „see on ilus küll, aga waata, et sa kaelaluud ei murra. Schweitsis wiibides oli mul juhus näha, kuidas üks noor suusataja lendas järsust mäest alla oru põhja ja tal ei jäänud terweks ainustki konti. See oli jube. Hukkunu oli mu hea tuttaw ja ta rääkis, et näinud eelmisel õhtul wiirastust: Õhtuhämaruses koju suusatades wuhisenud tast mööda inimluukere. Jah, kihutanud mööda nii, et kondid klõbisenud ja tuul wihisenud silmakoobastes. Ma ütlesin küll sõbrale, et selline nägemus ei tähenda head, aga ta naeris mu wälja. Seepärast ma tuletan ka sulle meele, et selliste hüpetega peab olema ettewaatlik."

Ma pean tähendama, et Milla wenna jutustus pani mu keha natuke kõhelema, aga ma tahtsin olla kangesti wapper ja ütlesin hoolimatult: „Mustamäel juba keegi kaela ei murra ja pealegi ei ole ma seni weel näinud wiirastust, seepärast ei mõtlegi ma hüppest loobuda ja Millale ei maksa sellest Schweitsi poisist ka midagi rääkida."

Laupäewa õhtul sõitsime siis Millaga Nõmmele ja mu pruut oli rõõmsam kui kunagi enne, sest ta armastas suuri elamusi ja pidas lugu sportlikest suursaawutusist.

„Sa oled siis weendunud, et asi õnnestub?" küsis Milla. „Aga muidugi, kallis. Täna tekitan sensatsiooni, millest räägitakse kaua ja millest kirjutawad kõik ajalehed. Need Siitanid ja Kaaristod peawad nägema, et peale nende leidub weel teisigi mehi, kes oskawad suuskadel õhus hõljuda!"

Milla oli õnnetik ja uhke ning surus soojalt mu kätt.

Rahwast kogunes kui murdu. Sabistas peenikest seenewihma. Me pugesime rahwa hulka ja ootasime parajat hetke.

„Aga kas nad lasewad sul wõistelda?" muretses Milla, „ja ei ole ju registreeritud." „Ah, mis tühja," wastasin: „Mul pole siin registreerimist waja ega midagi. Kui need kõige kangemad mehed wälja tulewad, siis hüppan sekka ja asi wask. Eks rahwas siis ise otsusta, kes kõige kaugemale lendab."

Siis algasidki juba hüpped. Saabus soodus hetk ja ma hõikasin: „Nüüd!" Haarasin suuskepid kõwemini pihku ja olin siirdumas wõistlejate hulka, aga äkki nägin midagi kohutawat: Mu kõrwale oli ilmunud skelett wõi luukere. Proshektori walguses seisis see kohutaw wiirastus oma küljekontidega ja jubeda kolbaga. Mul lõi silmade ees mustaks. Meenus Milla wenna jutt ja raske hirmuhigi kattis mu laupa. Hetkel olin nagu halwatud, siis kargas mus äga lahti nagu mingi pingutatud wedru. Jätsin suusad sinna paika ja pistsin jooksma, nagu oleks mul tuhat kuradit kannul. Jaamas weeres elektra parajasti mul nina eest ära. Ma hõikasin woorimehe ja käskisin kihutada linna sihis nii ruttu kui hobune wõtab.

Pühapäewa hommikul sain Millalt lühikirja, mis kõlas järgmiselt:

„Teatan, et ma ei taha enam midagi teada mehest, kes asja ees teist taga hakkab kiili kargama ja teeb mu maailmarahwa naeruks. See lummutus, mis ajas teile nii suure hirmu nahka, polnud muud kui maskeeritud „surm", keda lasti hüpata rahwa lõbustuseks. Saadan siinjuures ära ka teie pildi ja kirjad ja loen seega kõik wahekorrad lõpetatuks. Milla."

Säh sulle silk ja pühade pannkook! Südamesse wõttis tüdruk selle äpardusе. Aga kas olen süüdi üksi mina? Poleks ta wend ajanud seda jubedat juttu hukkunud schweitslasest, siis kindlasti poleks juhtunud ka seda äpardust. Aga olgu, mis on. Olen õnnelik, et mu kaelaluu on korras, sest kes wõib teada, kuidas see hüpe oleks õnnestunud. **Heini.**

Hääle kähisemise puhul

Formintol tabletid „Ephag"

Saadaval apteekidest.

A-S. EPHAG'i farm. lab. Tallinnas.

„Jätke see või teid saadetakse maalt välja"

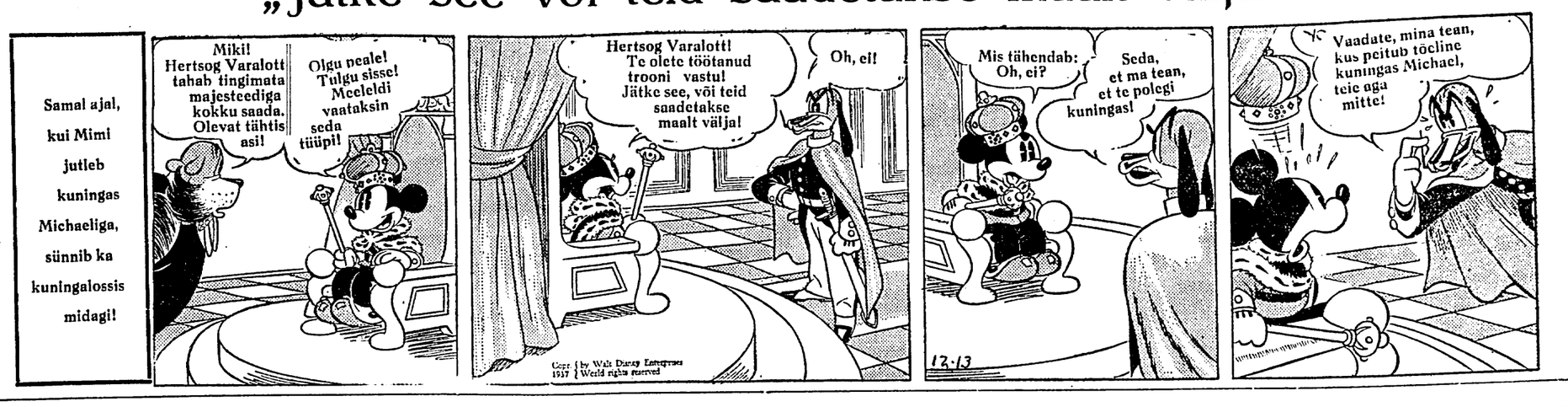

Walimised, rahwarinne, poliitiline kriis, demokraatia

Vaateid sotsiaalsel alal

Peaministri asetäitja K. Eenpalu kõne Tallinna rahwarinde koosolekul „Estonia" kontsertsaalis, 6. weebruaril 1938.

Meie oleme siia kokku tulnud Tallinna inimesist ja meie pealinna tegelaskonnast, need, kes on awaldanud walmisolekut ja poolehoidu töötamiseks tulewaste walimiste juures. Ühed rohkem aktiiwselt, teised wähem aktiiwselt, kuid kõik kokku oma heas tahtmises ja füüsawas tundmises — kaasa aitamiseks sellele tööle, millest nii kujukalt kuuleme härra riigihoidja sõnast walimiste puhul. Ja täna meie koosolekult tagasi minnes koosoleku helide kui ka koosoleku mõtete saatel, meil tuleb see ülesanne kaasa wõtta oma eluasemetesse ja oma kaaslaste juure, öeldes ja edasi andes seda, mida meie tunneme ja mida meie teame.

Meie eelolewail walimisil ei esine kandidaadid ühepoolsetest ridadest, waid esinewad kandidaadid wäga mitmepoolsetest ridadest. Tollepoolest wõime tähele panna, et ühelt poolt esinewad kandidaadid, kes kuuluwad põhiseaduse ellurwiimise rahwarinde poolehoidjate sekka ning teised kandidaadid, ühed oma omaaegsete kuuluwuste järele ühest, teised teisest ringkonnast. Nii on esinemas ka kandidaadid, kes ei ole omaaegsetes poliitilistes koondistes olnud, aga kes on arwanud end kutsutud olewat poliitikasse sekka lööma ja seal esinema rahwa ees. Kui nõuda wõtta, siis peab kõigepealt küsima,

kas põhiseaduse ellurwiimise rahwarinne on partei

tolles mõttes wõi laadis, nagu panine waremalt tähele, wõi on tegemist millegi muuga. Kas meie suurest perest, ks meie poolehoidu oleme awaldanud põhiseaduse ellurwiimise rahwarinde kallakutele, et kas mitte seda rinnet ei tule oletada parteina wõi wähemalt korraldusena, mis tulewikus wõiks kujuneda parteiks.

Mulle näib, et neis asjus peab olema meie wahel täielik selgus. Mina, kui üks neist poliitikategelastest, kes on seisnud kaastöötajana põhiseaduse ellurwiimise rahwarinde loomise mõtte juures, julgen kinnitada, et **põhiseaduse ellurwiimise rahwarinne ei ole kawatsetud parteina,** ega saa esineda tulewikus parteina. Ta on mõeldud, loodud ja kutsutud tegewusse waid selleks, et meie ridadest anda kaasabi ja poolehoidu sellele suurele riiklikule ülesandele, milleks on meie põhiseaduse ellurakendamine ja ellurwiimine. Ja seepärast, kui meil riigihoidjaga eesotsas on öeldud, et eelolewal ajajärgul põhiseaduse ellu wiime ühenduses rahwarindega, ilma kallakuteta parteidesse, siis ei ole meie tegewus rahwarinde ridades mitte wastolus sellega. Põhiseaduse ellurwiimise rahwarinne lõpetab ka oma tegewuse, **ilma et tal tähendatud aja jooksul kawatsus tekiks kujuneda mingiks tulewaseks parteiks.** Eesti rahwa parteide kujunemine peab toimuma rahwa jõududele ja huwidele wastawalt tulewase parlamendi töö kestwuse, s. o. 5 aasta kestes. Meie oleme ütelnud, et parteid, kui nad ojutuwad tarwilikuks, kujunewad maailmawaatelisteja teiste lähkuminekute alusel kindlalt ja korrapäraselt, mitte aga päewahuwide kohaselt. Seepärast kõik, kes meie täna siin poolehoidjatena põhiseaduse ellurwiimise rahwarinde ridades koos oleme, peame kindlalt wõtma teadmiseks, et meie tahame endid rakendada põhiseaduse ellurwiimise teenistusse, ilma et keegi meie kohta wõiks öelda, et meie parteilisi kallakuid olekime wõtnud.

Meie esimesels ülesandeks ja hüüdsõnaks olgu: 1. jaanuaril maksma hakanud põhiseadus tuleb täie kaiwakindlusega ellu rakendada parlamendi mõlemate kodade ja meie riigihoidja kaasabil ja kaitsel. Ühes sellega tulewad ka weel wabariigi presidendi walimised. Ja selle koha täitmisega on põhiseaduse ellurwiimine lõppjärku jõudmas, mis tähendab põhiseaduse kriisi lõpetamist, mis tähendab seda, et põhiseadus ei tekita rahwa seas enam põhiseadusliikke liikumisi järgnewail aastail. Poliitiline kriis ja eriti konstitutsioonilise kriis on rahwa keskel nõrgestawaks nähteks, mis ei wõimalda rahwal täieliku aktiiwsusega oma igapäewase töö ja tegewuse juures olla.

Ja seepärast meie peamiseks ülesandeks on lõpetada poliitiline kriis,

et meie wõitsime uue põhiseaduse najal olla täie jõuga muude ülesannete juures, mida kange ja kõwa rahwas oma riiklikus elus peab taotlema. (Kiiduawaldused.)

Selles teadmises on meil hüüdeks — 1. jaanuaril maksma hakanud põhiseadus astugu ellu kõige tema täiusega. Astugu ellu kõige suurema poolehoiuga niipalju, kui see oleneb meist kui Eesti kodanikest. (Kiiduawaldused.)

Meie järgmiseks ülesandeks on hoolitseda selle eest, et oleks rajatud celolewal ajajärgul, kui ka kõigil tulewastel aastatel kõwa **ja kindel kord riiklikus elus.** (Kiiduawaldused.) Saawutusterikas töö on wõimalik ainult siis, kui on tegemist tugewa ja kindla korraga. Laialipaisatud, wõitluses ja lahkhelidesse wiidud rahwa ridades ei ole kunagi tugewat korda, ei ole kunagi niisugust korda, mis rahwale jõudu annab, waid see on alati nõrgestamas rahwa tööd ja tegewust. Ja tõepoolest neile, kes demokraatia hüüdsõna lendu laiekiid selleks, et meie kord nõrgem ja wähem kindlam oleks, neile astume meie kindlalt wastu.

Aastaid tagasi püüti meile demokraatiat luua, mis aga ei olnud selleks demokraatia wormiks, mille poole ihaldati.

Ihaldatud demokraatiaks peab ojutuma korraldatud ja distsiplineeritud demokraatia,

missugune ideaal on wäärt, et ta poole püüda ja et tema eest wõidelda. Ja seepärast meie, kes siin koos oleme, meie oleme demokraatia ja parlamentiliku korra pooldajad, sest meie ei kujuta eite, et wõitsime juhitud olla riiklikult autoritaarselt, s. t. ühest tahtest, ilma kooskõõta oma rahwa poolt. Meie ei kujuta olukordi nii ette ja tollepärast olgu see teatud meie wankumatuks hüüdsõnaks ja olgu see õhutajaks ühenduses tulewaste walimistega. (Kiiduawaldused.)

Aga sellest tuletatuna peame meeles pidama, et demokraatia ja parlamentlik kord ei ole mõeldaw kodanike isetegewuseta ja waba tegewuseta ja nendest tekkiwate wabadusteta. Kuid wabadused on olemas ja antud riiklikus korras abinõuks ja wahendiks, et kodanikel wõimalik oleks wabalt tegutseda, wabalt mõelda, wabalt tunegleda, et wõimalik oleks wabalt enda wainu kõnlatada, wabalt oma wainu otsinguis liikleda. Kuid see peab olema wõimalik nii, et see üldist olekut ei halwaks, nii et see teistele kahjuks ei osutuks, nii et ta isiklik puutumatus oleks kindlustatud, nii et see ei sünnitaks haawamisi ega halwamisi, et see ei sünnitaks üldisi mahakiskumisi, et see ei sünnitaks niisugust olukorda, kus üksi ei wõinud kindel olla, et tema kas ajalehe weergudel wõi rahwakoosolekul põhjendamatult ei satuks häbistamiste wõi haawamiste ohwriks oma rahwa ja ü[illegible] suse ees.

Seepärast, ilma et ma pikemalt saakisin peatuda [illegible] ülesande juures, ma nimetaksin, et meie, eesti rah[illegible] liikmed, oleme kõik wabaduse nõudjad, oleme kõik wõ[illegible] töö ja tegewuse nõudjad ja austajad. Aga kõige s[illegible] juures peame olema nii distsiplineeritud ja korralda[illegible] eneste ridades, et austame ka teiste wabadusi. Sest [illegible] äärmine wabadus on alati selleks, et ta teiste wabad[illegible] ära sööb, on selleks, et üldise wabaduse ära sööb. [illegible] kaugeleulatuw ja äärmine wabadus on selleks, et ta [illegible] rahwa wabaduse wõib kaalule panna. Kui wabad[illegible] tahtes ja ihas kõik on laiali walgunud, siis selle tagaj[illegible] jeks osutub üldise nõrkus ja riikliku wabaduse kao[illegible]

Minu hüüdsõnaks on: Igale waba töö ja tegew[illegible] Kuid ühtlasi minu hüüdsõnaks on juhtida ja korrald[illegible] wabadus nii, nagu see kasuks tuleb Eesti üldisele, [illegible] ti riiklikule wabadusele ja kõigile kolmandate isikute [illegible] badusele. (Kiiduawaldused.)

Meie astume sammu edasi ja küsime,

missugused wõitsid meie waated olla sõstsiaalsel ala

misugused elutõekspidamised peame endile wõtma? [illegible] ti ühiselu aluseks on perekond, meie ühiselu aluseks [illegible] waba töö ja meie ühiselu aluseks on waba ja are[illegible] omandus. (Kiiduawaldused.) Need kolm meie ü[illegible]

(Lõpp 5-dal küljel.)

Tallinna Rahwarinde kokkutulek

Pühapäeval, 6. veebruaril, kell 12 päeval toimus Tallinnas, „Estonia" kontsertsaalis riigivolikogu valimiste Tallinna rahwarinde juhtivate tegelaste kokkutulek, millest osavõtjaid kõigist pealinna valimisringkondadest registreeriti üle 1300. Kuna kõik kohalesaabunud ei mahtunud kontsertsaali, siis võeti kasutamisele ka kontsertsaali kõrvalruumid, kuhu koosoleku käik valjuhäädajatega edasi anti.

Peale üldiste kõnede esinesid sõnavõttudega veel rahwarinde Tallinna ringkondade kandidaatidest E. Särgava ja J. Tandre. Naiste poolt kõneles endine Rahvuskogu liige pr. A. Jeets.

Meeleolurikast koosolekut sisustasid lsamaaliidu Tallinna osakonna segakoori, orelikunstnik P. Indra ja kaitseliidu orkestri ettekanded. Kokkutulek, mis kestis ligi kolm tundi, lõppes ühiselt lauldud ja mängitud hümniga.

Riigihoidja K. Pätsi sõna...

(Algus 2-sel küljel.)

Waadake, sellega on kõik ära öeldud. Piibli järgi wasku on öeldud, et ta on wanaks ja nõrgaks jäänud, temal ei ole jõudu ja seepärast tulewad noored ja katsuwad wana jõudu uksest wälja wisata. Neeger on oma töö teinud, nüüd wõib ta minna. Lugupeetud koosolijad, kui mind arwatakse selleks wäga nõrgaks jäänud inimeseks, keda uksest wälja wisata kirikupetaja ütluse järele, siis ma ütlen neile: teie eksite. Mitte seepärast ei eksita, et ma wana ei ole, et mul aastatega, nagu igal wanal inimesel, ei ole terwis enam endine, ega ole see, mis aastakümned tagasi. Selles ei eksita — **wanadus toob kõigile kaasa seda, mida ta ikka toob.** Aga selles eksitakse küll, et mina oma tööd juba nüüd peakin lõpetatuks, nagu Mooses, kes wabaiahtlikult oma rahwa juurest ära läks. Ei! Kui rahwas on riigihoidjale annud täärased õigused ja kohustused,

siis ei lähe mina mitte ükskute õpetajate demagoogiliste wäljaastumiste peale ära.

Kui arwatakse, et mina selle wõimu küljes nii wäga ripun, siis wõin otsekoheselt ja ausalt öelda, et wõimu kajutamine selle nelja aasta jooksul pole mitte kerge olnud ja ma wõin tõsiselt öelda, et olen end selle nelja aasta jooksul wäsitanud, ma ei ole endale mitte neid puhkusi wõtnud, mis minu aastatele selle töö järele tarwiline oleks olnud. Mina olen tunnud, kui suur ja raske see kohustus on olnud, ja sagedasti oma jõudu ohwerdades olen seda kohustust edasi kannud, muidugi lähen ma siis, kui kõik on korras! Aga arwake, et olen ühekõlgne inimene, kes ei oskaks hinnata seda, mida puhtus kaua-aastaste tööpingutuste järele kaasa wõiks tuua, — see on suur ja armas asi. Ma ei ripu ka ühegi koha küljes, ei presidendi ega mõne teise koha küljes.

Minu pärast wõite walida tulewaseks presidendiks, keda tahate.

Mina ütlen seda otsekoheselt, oma südametunnistuse järele ja selle järele, kes olen oma kohustust täitnud nii, nagu rahwas on seda minu käite usaldanud, ja ei mitte millegi muu järele.

Ma wõin teile, lugupeetud kaaskodanikud, öelda, et sel ajal, kui Rahwuskogu wälja töötas praegust põhiseadust, tulid mõned esindajad minu juure ja küsisid, kas ma mitte nõus ei oleks

ajutise seaduse andmisega esimese presidendi ameti sissejeadmiseks, ja et mind esimeseks presidendiks wälja kuulutataks.

Ma ei pruugi sugugi salata, et minu otsus selle kohta eitaw oli. Seepärast, et ma ei ole praegust seisukohta ei selle wõimu ega enese isiku pärast oma käes pidanud, ja kui ma oleksin tahtnud saada presidendiks ka endise seaduse järele, siis oleks mul küllalt wõimalusi oln[illegible] Minu ülesanne oli põhiseadus parandada, t[illegible] wastaw kuju anda ja seepärast olen kõik k[illegible] jääri- ja wõimukõsimused kõrwale jätnud [illegible] teen seda ka tulewikus.

Kui meie nüüd kokku astume nuks tööks, [illegible] riigiparaadi kordajeadmiseks, siis palun mina teid [illegible] kui mingi partei, mitte kui mingi eriwoolu pooldaja [illegible] teiste woolude mahajuruja, wald rõõwoolest kui inim[illegible] ks tunneb, et riigihoidja peab kõigile kõttesaada[illegible] õiglane olema, asja enese, oma rahwa saatuse, meie [illegible] lewase riigikorra — kõige selle pärast palun ma [illegible] jääge kindlaks. Rainge nii, kuidas teil jõudu ja tah[illegible] on selle eest, et rahwas enese riikliku elu eduks saa[illegible] kõrgemasse asutusse esindajad, kes sunnunud ra[illegible] kult, kindlalt ja teades, mis tarwilik meie riigiwar[illegible] edasiwiimiseks.

Meie peame üldises kooskõõs ajutisi looma, [illegible] ükskute kui ükkute wõimu täitmiseks. Mina olen [illegible] aeg selle poolt olnud, et kindlad asutused, seadu[illegible] loodud asutused on need, mis arawad riiklikku [illegible] kindlusiada ja täiusele wiia, neis wõib rahwas k[illegible] tult oma parematе jõududega walikut korraldada. [illegible] rahwal ei ole ajalooliselt wälja kujunenud juhtiwa[illegible] sust. Kõik on kehwalt põlwest tekkinud. Omeri[illegible] rahwal olema jõude, keda rahwas tunnistab oma j[illegible] deks, mitte ei piisedalt ümber kobada. Neude kod[illegible] enda jõud ja ohwrimeelsus on ja peab olema, mis [illegible] wälja wälida aitawad. Neid wõime meie, lugup[illegible] kaaskodanikud, kaswatada oma riigi kui ka rahwa [illegible] rajatud asutuste kaudu. Seepärast on see minu [illegible] mõte, mida ma mehe-easse astunnisest saadik olen [illegible] iaklimneie jooksul selgitada püüdnud ja kaitsnud. T[illegible] jäädes oma põhimõtetele olen kaitsnud meie riiki[illegible] ja wiia raskustest, et ta saaks wabad ajutised ja [illegible] kaswanada endale juhte, ja ei ja oleks wõimeline [illegible] ajutuste kaudu korda kaitsma ja wääramatut rahuliku[illegible] rahwa hulka laiali laotama.

Niisiis minu lühikesi sõnu kokku wõ[illegible] tahaksin ma teile kõikidele öelda, et meie t[illegible] ri seljast maha ei astu. Meie läheme [illegible] wabad ja julged kodanikud walimiskastide [illegible] re ja näitame, et meie 4 aasta jooksul o[illegible] demokraatlikku riiki uuesti rajada jõud[illegible] Meie armastame korda ja riigiasutusi, mis [illegible] duste peale toetawad, ja nende asutuste [illegible] seks oleme neli aastat kannatanud kõiki [illegible] kitsendusi, mis tarwis olid, aga mitte mille[illegible] muuks! Rahwas on seda heaks k[illegible] nud ja mina olen wiimane, kes [illegible] heaks kiidaks, et kitsendused pe[illegible] sid rahuliku korra juures e[illegible] kestma.

Festimaa kuningas

Mihkel Aitsama ajalooline jutustus

62

PEREMEHED PÄÄSID NOOMITUSEGA

Keskhommikuks ilmusid mõisa kõik Uuemõisale kuuluvate talude peremehed — Kurenalt 14, Hiieperest 13, Saulast 15, Kanaverest 14 ja Karlast 22. Kubjas käsutas mehed talliõue, kuhu pääsis ainukese värava kaudu. Õue piirasid ühelt poolt tallid, teiselt poolt laudad ja kuurid, kuna mõisapoolsel küljel asetses elumaja. Hoonete vahel oli kõrge kivimüür.

Kohtuhärrad ilmusid Tiesenhauseni ja opmani saatel.

Peremehed paljastasid pea ja jäid ootama.

Adrakohtunik pidas meestele pika noomituskõne ja heitis neile ette, miks nad pole sulaseid noominud ja käskinud kõiki mõisahärra käske täita. „Miks pole seda mitte tehtud, küsin ma?"

Kombe kohaselt pidi vastust andma valla vanimaid peremehi. Selleks osutus 75-aastane Miku Jüri.

Jüri läks sakste poole kardeldi, kummardas sügavasti ja kõneles katkendiliselt:

„Aulikud kohtusaksad!.. Ma ei oska nõnda rääkida, kuidas saksad tahavad . . . aga ma võin ütelda . . . ma võin ütelda, et peremehed pole süüdlased, sest . . . sest sulased ei kuula sõna . . . mõisapõllul on opmanisaks ja kubjas, kes neid tööle panevad... Aulikud kohtusaksad näevad ise, et ka parunihärra sõna nende külge ei hakka... Kui need sulased õhtu rehte ei peksnud . . . siis me kuulsime seda alles teisipäeval ja käskisime rehte peksa, aga . . . aga sulased ütlesid, see põle peremeeste asi . . . põle peremeeste asi, mis mõisas tehakse... Kohtusaksad kuulaku sulaste käest järele, küsigu sulaste käest järele, miks nad ei peksa rehte... Me käime vakuraamatu järele, aga . . . aga nemad käivad opmani ja kupja käsu järele . . . ja rohkem ma ei tea ütelda... Aulikud kohtusaksad näevad ise, et peremehed pole süüdlased."

„Kas nad kodus ka tõrguvad rehte peksma?" küsis adrakohtunik.

„Peremehed peksavad kodus ise, ise peksavad kodus... Ega teosulased kodus tee midagi, aulikud kohtusaksad."

„Kas peremehed kodus ei noomi neid?"

„On saand neid noomida ka, kirikhärra noomib ka, aga voata, mis nad teevad... Ausad kohtusaksad katsugu ka noomida... Sakstel on kangem sõna kui maamehel."

Tiesenhausen ütles midagi saksa keeles, millest külamehed aru ei saanud.

„Uuemõisa mõisavanem on noudnud te õnne kasvatama ja annud üks hea seadus, mis mööda tuleb elada ja need valla asjad ajada, aga mina olen teada saanud, et moned segased ja kahtlased mõtlemised ja jutud seesinatse seaduse üle liikuma on saanud. Aga mina annan teile see käsk sellesinatse seaduse järel käima ja panen ette need kurjad nouandjad mitte kuulama, kes seda head asja ära segavad ja panevad seda ootama, mis koguniste mitte ei sünni.

Teie mõisahärra tahab teid panna ühe parema pölve peale ja seepärast ärge tehkem temale see asi raskeks, vaid kuulgem tema sõna, sest see on teie kohus. Olgem siis igaüks vagad ja sõnakuulelikud tema vastu ja õpetagem oma pojad ja sulased hea eluviisi pärast olema, sest teie mõisavanem tahab, et te saaksite lahti igast rumalusest ja et teie käsi hästi käiks siin maa peal ja kord taevariiki päriksite... Nüüd võite koju minema ja igaüks oma töö juure ja tänada Jumalat kõige selle hea eest, mis tema teile laseb osaks saada teie parunhärra läbi!"

Peremehed lahkusid ja alles väljaspool talliõue pandi mütsid pähe. Tiesenhausen ei sallinud, kui talumehed ta lähedal seisid mütsiga. Täna ei tohtinud nad kogunisti oma härrat pahandada, sest kohtusaksad olid siin ja peremeeste käsi oleks võinud pahasti käia. Nüüd pääsesid nad lihtsa noomitusega.

JÕUKATSUMINE TEOSULASTEGA

Peremeeste järele kutsuti talliõue teosulased. Viimsena tuli Kõlli Toomas, piiratud Kirimäe teosulastest. Põua Mait oli asunud teise ja Kolu Tõnu kolmanda salga keskele. Siin valmistuti juba teadlikult selctuse andmiseks adrakohtunikule.

Kui kohtunikud teiskordselt talliõue saabusid, seisid sulased salkades. Mõned askeldasid vankrite juures, nagu valmistaksid nad tööle minema.

Tiesenhausenil kihvatas süda: teosulased seisid mütsidega!

„Mütsid maha!" karjus ta sulaste peale.

Alles käsu peale paljastasid sulased pea.

„Kõik siia tulema!" käsutas Tiesenhausen ja näitas kepiga kohtunike esisele.

Sulased lähenesid ja jäid vaikides ootama.

Adrakohtunik Vietinghoff vaatas kurja pilguga sulastele. Need seisid trotsiva ilmega ja vaatasid vastu. Kangru Tõnu katsus käega põue, kas puss on ikka oma kohal.

„Miks olete siia tulnud?" küsis ta sulastelt.

„Tulime mõisa käsu peale." Vastajaks oli Kõlli Toomas.

„Seda tean mina paremine," oli adrakohtuniku vastus.

Sulased ootasid vaikides.

„Mulle kaebati, et te ei taha need rehed peksma?"

„Miks me ei taha, oleme valmis kas või kohe rehele minema," vastas Toomas.

„Miks te ei taha, kui kubjas seda käses?"

„Kubjas käskis õhtul pärast päevatööd peksa.

„Miks hakkasite kupjale vastu?"

„Me ei suuda pärast päeva enam tööd teh[illegible] Olime väsind ja tahame puhata."

„Laisad olete, ei viitsi tööd teha!" pahanda[illegible] kohtunik.

„Teeme päeval kõik tööd korralikult; kui [illegible] usuta, küsitagu opmanilt ja kupjalt."

„Öösi me rehte ei peksa, tehke mistahte!" hõ[illegible] kas keegi teiste selja tagant.

„Kes julgeb minule vastu rääkima? Kui mir[illegible] küsin, siis tohib vastama!" põrutas adrakohtunik.

Talliõues jäi vaikseks.

„Kes andis see kuri nou rehte mitte peksma? [illegible] küsis kohtunik.

„Keegi pole annud, see oli meie ühine otsus

„Jah, see on meie ühine otsus, keski pole nõ[illegible] annud."

Tiesenhausen põrutas kepiga vastu maad.

„See on üks kuri nou, mis olete üheskoos t[illegible] nud. Seadus karistab kurjad nouandjad ja need, k[illegible] selle järele teevad. Mina annan teile üks heo n[illegible] ja see nou käseb rehed ikka peksa, nagu nouab te[illegible] parunhärra Tiesenhausen. Kas te olete juba ne[illegible] kallid leeriõpetusesõnad ära unustama? Te pea[illegible] oma mõisavanemate sõna kuulma, oma tööd truis[illegible] tegema, mitte vastu tõrkuma ega vastupanejad [illegible] kangekaelsed olema. Sulased peavad kõigis asjad[illegible] enesete mõisavanemate sõna kuulma ja kõigiti ter[illegible] meele pärast olema ja tegema, aga mitte vas[illegible] haukuma."

„Mõisavanemad ei tohi aga sulaseid üleliiatöö[illegible] kurnata ega nõuda seda, mis uue seadusega [illegible] keelatud."

See oli Põua Mait, kes hüüdis adrakohtuniku vahele.

„Uues seaduses jääb töö ja maksud kõik va[illegible] moodi ja kui kedagi leiab, et temale on tehtud ü[illegible] kohut, siis tema võib kaebama kihelkonnakoh[illegible] härrale. Kohtuhärra on siin, ma küsin, kas kelle[illegible] on kaebamist oma parunhärra peale?"

Enamik tänaseid võite pooleks

5.000 krooni Hiiumaale

Pool võidupiletist olevat Tallinas. — 2000-kroonised võidud Tallinna, Tõrva, Tartu

„Sinine esmaspäev" kujunes üsna võidukaks

5. klassiloterii lõpploosimise teine nädal algas täna hommikul õige uniselt. Loosimise esimesed tunnid neenutasid „sinist esmaspäeva". Heroldid põristasid igawalt üheksakroonisei, mittes paljude illusioone suurwõidust ja kõigest sellest, mis siis sünniks.

Siis wõttis aga asi röömsama pöörde. Pisiwõitude sekka hakkas langema ka tüsedamaid võite. See hajutas igawuse wäheste pealtkuulajate ridadeski. Paari tunniga kogunes tüsedamatest võitudest kokku 20.000 krooni ümber, nende seas üks 5000-kroonine võit, neli 2000-kroonist võitu ja rida wähemadi võite. Nii et kokkuwõttes võib tänase ennelõuna loosimistulemustega jääda täiesti rahule.

5000-kroonine võit, nagu selgub, on läinud

pooleks Hiiumaale ja Tallinna.

Wõidupilet nr. 7947, sinine, on müüdud Käina postkontorist Hiiumaalt. Postkontori ülem jutustab, et ostja ei ole nimeliselt registreeritud. Kuid talle on jäänud mällu, et piletiraamat on müüdud kahele isikule. Kui mälu ei peta, siis peaks üks pool olema ühe põllupidaja käes Hiiumaal. Kas lähedal või kaugel, seda on raske öelda, sest wõimata on pidada meeles kõiki neid, kes postkontorist endale muretsewad loteriipileti. Kuid teise poole suhtes on lugu selline, et seda tuleks otsida Tallinnast. Namelt saatwat keegi juba mõnda aega Tallinnast raha posti teel pool-pileti ümberwahetamiseks. See on seletataw sellega, et keegi on läbisõidul ostnud pileti, ja peab seda müüd tundmatuna endal Tallinnast. Kas see jutt täiesti waba on siiist, mis püüitakse pookida juure kõikidele hiidlaste lugudele, on raske öelda.

2000-kroonistest wõitudest nr. 32.868, roheline, on läinud Tõrva postkontori kaudu. Jällegi pooleks kahele isikule. Ühe poole omaks olewat

põllumees lähemast ümbrusest, kuna teine pool kuuluwat ühele tõrwalasele.

Needki wäited põhjenewad oletustele ja mälule, kuna ostjad on end peitnud sõladuse-liniku warju. Nr. 12516, kollane, on müüdud Tallinnas Rubanowitschi walmisriieteärist Wiru tänawalt, kust see on juba neljas nimetamiswäärne wõit sel loosimisel. Siingi on ostjateks kaks isikut, kuid nimeliselt registreeritult.

üks elutseb Tallinnas, teine Nõmmel.

Nimede järgi peaksid olema kehwemad kodanikud. Nr. 17.198, kollane, on müüdud Tartus Eesti Panga Tartu osakonnas, kus aga sellest tehakse suur panga saladus, mistõttu wõitja kohta ei ole wõimalik midagi lausuda. Arwatawasti on wõitnud mõni õrgem pangaametnik. Nr. 37.797, sinine, kuulub

Tallinnas ühele 16-liikmelisele kollektiiwile.

Wõidupileti pidas pikemat aega üks kodune neiu. Kuna see talle aga muutus raskeks, siis moodustas ta kollektiiwi wiimase loterii eel. Wiimase klassi eest rahade tasumisel langes üks liige kollektiiwist wälja, mistõttu neiu omab kaks osa. Wõidupilet on ostetud kaubamaja Rõiwase juurest. Kõik kollektiiwi liikmed on kehwapoolsed inimesed.

1000-kroonistest wõitudest nr. 24.507, roheline, Järwa-Jaani postkontorist müüdult kuulub tundmatule ostjale, arwatawasti ühele ümbruskonna talupidajale. Nr. 47.722, roheline, on leidnud õnnelikku omaniku Härm Randna kinniswarade wahetalituse kontori „Erno" kaudu Tallinnas. Selleks ostub

üks pealinna nooremasse generatsiooni kuuluw wandeadwokaat.

Nr. 5281, punane, on keskmüügikohast saadetud posti teel tellimisel Kehrasse, kust ka wõitjat tuleb otsida. Nr. 27.654, kollane, on läinud Saarne kaudu Tartu maanteel, nr. 32.456, roheline, Tabiwere postkontorist, ja nr. 23.622, punane, tuntud rahwusmuseе Neulandi kaudu Walgas.

500-kroonistest nr. 45.838, kollane, on ostetud Tartu postkontorist ja nr. 18.691, punane, Kirikali raamatukauplusest Tallinnas, nr. 39.136, punane, Jõhwi postkontorist.

Tänaseid suuremaid võite

5000-kr. wõit

7947 sin.

2000-kroonised wõidud:

12516 koll., 17198 koll., 32868 roh., 37987 sin.

1000-kr. wõitud:

5281 pun., 23622 pun., 24557 roh., 27654 koll., 32456 roh., 47722 roh.

500-kroonised wõidud:

18691 pun., 45838 pun.

100-kr. wõidud:

2930 sin., 3017 roh., 6926 koll., 15341 pun., 19711 koll., 34296 koll., 35804 pun., 36120 sin., 49229 sin.

30-kroonised wõidud:

1025 k, 5727 p, 6252 r, 8963 k, 9529 r, 10399 f, 11677 f, 11889 f, 11919 k, 12090 p, 12150 k, 13628 r, 14017 k, 14072 r, 17428 p, 17615 p, 20149 p, 20665 r, 22016 p, 26833 r, 27142 r, 28427 r, 28486 p, 28922 p, 29361 k, 35703 r, 37549 f, 38366 p, 38678 f, 40588 f, 40849 f, 41677 r, 41766 f, 42585 k, 42782 f, 43388 r, 44079 p, 44577 p, 45712 r, 46612 p, 46916 f.

Miljonär läheb haiglasse karskust õppima

Küttejõu 7000 kr. wõitja Nikolai Iljin oli kodumailt mitu päewa kadunud, sest ta käis Wasknarwas fundaega treniwa wenna juures, et põhjalikult läbi laadida oma lihakarni awamist, mida kawatsetakse teha kolme kuu pärast, s. o. siis, kui wend sõjawõest wabaneb. Loteriiwõitja wiis wennale järele tulinud torebad fäärikud.

Nagu Iljin nüüd seletab, otsab ta esialgu Küttejõus niikaua kuni wõit wälja maksetakse. Siis teeb sõpradele wäikesed liigud ja tõmbub siis awalikust elust kolmeks kuuks täiesti tagasi. Iljin on tugew napsiwõtja mees, ja et sõprade juures kinsatus unesti peale ei tuleks, kawatseb mees minna kolmeks kuuks hoopis kuhugi sanatooriumi, et seal rahus ja üksilduses end täielikuks karistaseks kaswatada.

Hiinlased said raskesti lüüa

Korratu põgenemine Pengpu alt. Jaapanlased põgenejate kannul

Langenud umbes 15.000 hiinlast

Schanghai, 6. 2. (ETA) (Reuter) Jaapani wägede ülemjuhataja kindral Matsui teatab, et Jaapani wäed on saawutanud tähtsa wõidu Hiina wägede üle Tientsin-Nankingi raudtee piirkonnas, Nankingist umbes 100 miili põhjapool. Sel puhul Jaapani peakorteri poolt wäljaantud teadaandes kinnitatakse, et hiinlased on kannud häwitawaid kaotusi ja on põgenemas.

Jaapani peakorteri poolt awaldatud teadaandes öeldakse, et Hiina wäed, kes awaldasid wastupanu jaapanlaste edasitungile Nankingist Hsutschou suunas, on põgenemas korratuses Pengpust põhjapoole. Osa Hiina wägesid põgeneb ka laialipillatuna kirdepoole. Neid jälitawad Jaapani wäeosad. Umbes 15.000 hiinlast on saanud surma ja paljud haawata.

Lugusid kohtust

Vanglast põgenemise eest 5. a. sunnitööle

Septembrikuus põgenesid Vasalemma vangilaagrist Heinrich Lätting, kes istus 10. a. sunnitööd, ja August-Voldemar Holmberg, kes oli mõistetud kaheks kuuks vangi.

Kolm vangi, nende seas ka Holmberg ja Lätting olid „Vanapere" talust vett toomas, nendega oli kaasas valvur Aunapuu. Holmperg ja Lätting kandsid veenõu. Äkki nad viskasid veenõu maha, hüppasid üle aia ja pagesid võssa. Ilm oli vihmane ja pimedavõitu, mispärast ka tagant tulistamine ei annud tagajärgi.

Lätting tabati viis nädalat hiljem. Ta seletas, et on paar päeva enne põgenemist Holmbergiga kokku leppinud, et õhtul vee toomisel nad põgenevad. Pagenud metsa, nad läinud seal üksteisest lahku.

Hiljem tabati ka Holmberg. Holmberg, kes varemalt korraliku inimesena teenis ühes pealinna saunas ja siis äkki andus kuritegevusele, on mõnel protsessil enda vabanduseks ette toonud, et ta põdevat peaaju pehmenemist.

Arstid on teda järele vaadanud ja konstateerinud, et ta on terve mõistusega inimene, kuid haiglase iseloomuga, mis aga ei tee teda vastutusvõimetuks.

Kohus mõistis Holmbergi põgenemise pärast kaheks aastaks vangimajja. Lättingule aga pikendati karistuseks ta pooleldi ära kantud sunnitööd viie aasta võrra. Tal oli viis aastat ära kantud, kuid nüüd ta peab algama oma 10-a. sunnitööd jälle otsast peale.

Hoidis kordnikku kinni

Kordnik August Oja nägi Veneturu ääres kedagi naist, kes seal joobnuna rahu rikkus. Kordnik tahtis seda naist jaoskonda viia, kuid teda tuli takistama keegi Alfred Apri, kes haaras ta kätest kini ja pidas teda sedaviisi niikaua kui naine oli põgenenud.

Apri võeti vastutusele. Ta seletas, et see naine, kellel ta aidanud põgeneda, olnud ta vabaabielunaine.

Kohus mõistis Apri kaheksaks kuuks vangi.

Sai vale abil teist korda normaaltalu

Johannes Varik andis 1934. a. lõpul põllutööministeeriumile palve, et talle saaks määratud tasuta maad normaaltalu suuruses, kuna vabariig valitsuse otsusega 1921. a. tal on selleks õigus. Maad ta seni pole saanud. Ta palus endale kõigepealt ministeeriumilt tõendust, et ta maad pole saanud.

Talle antigi siis tõendis, et ministeeriumi andmeil ta pole veel maad saanud.

Selle tõendise varal hakkas siis Varik endale kui Vabadussõjaaegsele Sakala partisaanide pataljoni sõdurile nõudma maad Järvamaal Viisu asundusest.

Ta saigi omale normaaltalu.

Hiljem selgus, et Varik on saanud omale normaaltalu kätte juba 1928. a. Tarvastu mõisast.

Varik võeti vastutusele. Ta tunnistas end süüdi selles, et ta on vale abil teist korda maad saanud.

Kohus mõistis ta üheks aastaks vangimajja.

Goldfieldsi kaevandustöölised ei ole rahul uute palganormidega

Goldfieldsi allmaakaewanduses pandi wälja uued palganormid, millega ei anta töölistele enam lõhkeaineid koos kapslite ja fütiikutega tasuta nagu seni. Seesõjas oli töölistel 2. weerõrnaril kaewanduse juhatusega seletamisi. Taas juhtisid kaewurid tähelepanu, et põlewkiwi wäljawõtmist nõutakse 3 meetri kõrguselt, mistõttu tuleb käikude kindlustamiseks palju aega ja kaewurite töötasu jääb napiks.

Küsimustest saadi siiski läbirääkimistega üle ja suurem töötüli jäi tulemata.

Naine tulistas pidusaalis noormeest

Wiljandi, 7. 2. Eile õhtul oli Koidu saalis Sakalamaa malewa poolt korraldatud rahwapeol werine wahejuhtum. Õõsi kella 3-4 paigu 23-aastane Leida Orumaa tulistas jalutusfaalis wäikekaliibrilisest rewolwrist Raimond Luike. Kuul läbas meest wasakust puusast. Kuul operecriti wälja ja haaw pole raske. Neiu pärast atentaati püüdis põgeneda kuid tabati. Laskmiset tekkis jalutusfaalis paanika.

Müüja omastas 3900 kr.

Tallinna-Harju kriminaalpolitsei tabas ja paigutas wanglasse 27-a. Otto Naamatu, kes omastas 3900 kr. Anna Treierile kuuluwa trikootööstuse raha. Naamat töötas nimetatud ettewõtte juures müüjana. Kui möödunud aasta lõpu temaga tehti arwet, selgus puudujääk. 3900 kr. oli ta saanud mitmesugune trikookauba eest, kuid töösture omanikule ta seda raha üle ei ole annud.

Haige suri rongil

Pühapäewa õhtuse Riia kiirrongi saabumisel Tallinna, leiti 3. klassi wagunist surnult 54-a. Liisa Mihkli tütar Kärner, kelle elukoht Raewalla Lagedi algkoolis. Politsei wõttis laiba enese korraldusse ja saatis linna lahkamiskambrisse.

Suurdlusega selgus, et Liisa Kärner oli kauemat aega põdenud kurgutiisikust. Pühapäewal oli poeg Eduard Kärner, kes on Lagedi algkooli juhataja, teda tahtnud wiia rawimisele haiglasse. Rongil oli ema end tunnud üsna hästi. Niikaua, kui poeg läks kutsuma kohale wastutellitud haigeauto inimesi, suri aga ema wagunis.

VÕITLUS NAISTE MAALT PÕGENEMISE VASTU SAKSAMAAL

Et naiste töökeelu kaotamise puhul nüüd kõik naised ei hakkaks maalt linnadesse voolama, kuhu neid meelitab tehasetöö, on otsustatud, et edaspidi peavad kõik noored naised kuni 25. eluaastani kuuluma töökohustuse alla maal. Saksas pannakse varsti kehtima sunduslik tööaasta kõigile keskkooli lõpetanud noortele neidudele. Neiud, ka need, kes linnast pärit, pannakse tööle perenaiste abina taludes ja ka põllul. Sellega loodetakse naistes tekitada huvi põllutöö ja koduse majapidamise vastu ning ajada nõnda nurja mõnedki „ebanaiselikud" plaanid, minna keskkoolist ülikooli edasi õppima.

Skautide õppejuhid austasid kirjanik H. E. Sööti

Laupäeval ja pühapäeval peeti Tartus üleriiklikke skaudi-õppejuhtide päevi. Esindatud olid kõik malevad, peale Sakala ja Lääne, ligikaudu 100 osavõtjaga. Päevadest wõttis osa ka skautide peavanem end. haridusminister N. Kann.

Päevad algasid laupäeva õhtul piduliku avakoondusega, kus ütles avasõnad Tartu skautide maleva vanem prof. A. Paldrock ja tervitas haridusministeeriumi noorteosakonna sekretär Roose. Samal koondusel kuulati ära peastaabi esindaja ins. Geeringu ettekanne, mis oli pühendatud skautluse mõiste selgitamisele. Pikema referaadiga esines peastaabi ülema abi H. Michelson lühematest ja kaugematest ülesannetest skautliku õppetegevuse korraldamisel.

Pühapäeval jatkusid koondused. Ühel neist kõneles õpetaja Harri Haamer usuliste küsimuste üle, mille kohta võeti elavalt sõna. Pikem aarutelu keerles skautide õppemeetodite rakendamise üle. Õpetaja R. Keres kõneles väljastpoolt eritadlaste ja skaudisõprade rakendamisest skautlikuks kasvatustööks.

Skaudijuhtide üleriiklik kokkutulek lõppes piduliku aktusega Tartu skautide ja gaidide maleva ühisel korraldusel tütarlaste gümnaasiumi ruumes. Aktus oli ühtlasi pühendatud ka kirjanik K. E. Söödi austamisele ühenduses tema 75-nda sünnipäevaga. Aktuseruum oli rahvast puupüsti täis. Juubilar võeti aktusesaali ilmudes vastu erilise tseremooniaga. Aktuse avas Skaudisõprade Seltsi esimees prof. K. Saral. Pidukõne pidas üks vanemaid tegelasi teemil: „Vanad ja nooruslikud ideaalid". Kõneleja puudutas oma ettekandes ka kirjanik K. E. Sööti, kes oma luulelennuga on rahvast õhutanud paremuse ja rahvusliku iseteadwuse poole.

Järgnevalt andis skautide maleva peavanem N. Kann juubilarile üle skautliku kõrgema aumärgi, avastika lindiga, kuna gaidid andsid kirjanikule tulipunaseid lilli. Skaudisõprade Seltsi esimees prof. K. Saral tegi teatavaks, et juubilar on valitud seltsi auliikmeks, andes talle üle auaadressi auliikmeks valimiste teatega.

Sõna wõttis ka juubilar, kes tänas noori temale osutatud austusavalduse eest. Aktuse lõppsõnad lausus skm. H. Michelson.

K. R. Pusta loeng Pariisis

Pariis, 6. 2. (ETA) (Havas) Eesti endine saadik Pariisis K. R. Pusta esines laupäeval moraalsete ja poliitiliste teaduste akadeemias loenguga põhjamaade majandusliikust ja poliitilisest kostööst.

Kerese simultaan Kaunases

17 partiist wõitis 11

Kaunas, 6. 2. (ETA) Laupäeval saabus Kaunasesse Eesti malesuurmeister Keres. Kaunases korraldati sel puhul simultaanwõistlus 17 maletajaga, kellest Keres wõitis 11 ja kaotas neljale, kuna kaks partiid lõppesid wiigiga. Pühapäeval Keres pidi andma simultaani Leedu kahetsale parimale maletajale.

„Kiviõli" tuleohus

Süttis põlema bensiini puhastamise kamber. Kiire abi hoidis ära suurema õnnetuse

Pühapäewa õhtul kell 6 p. l. süttis põlema a.-ü. „Kiwiõli" bensiini- ja õliwabrikute wahel olew toorbensiini eelpuhastuse kamber.

Tuld märkasid esmalt bensiiniwabriku töölised, kelle kohale jõudes kogu ruum oli tules. Olukord näis alul päris kriitilisena, kuna samas ruumis asetseb toorbensiini puhastusnõu, mis mahutab 25.000 liitrit bensiini. Samuti asetseb ruum otse bensiini- ja õlitankide kõrwal, mistõttu tule lewimise korral süttimisohtu sattuksid ka õlitangid.

Arwestades olukorra tähtsust, anti tuletõrje üldhäire, mis lõi paanikasse kogu tööstuse asula, kuna lewis jutt, et leegid oma wõimusesse olid haaranud õliwabriku.

Tänu kiirele abile, õnnestus likwideerida tuleoht enne, kui see suuremat kahju suutis tekitada. Selgus, et põlema oli süttinud ruumi põrand, kuhu oli pumbatorustikust walgunud bensiini. Näib olewat tõenäoline, et tuli tekkis elektripumba juhtmetest wäljunud sädemetest. Wõib oletada ka tulega hooletult ümberkäimist. Tule tekkimise põhjuste selgitamiseks alustati juurdlust.

Valimised, rahvarinne . . .

(Algus 4-dal küljel.)

kondliku elu põhilisi alusi — perekond, waba töö ja waba arenew omand — on esikohale ajetatud ka meie uues põhiseaduses. Ja kõik, mis ohustab nende aluste arendamiseks ning edasiwiimiseks, nagu töösüstus, kaubandus, põllundus, laewandus, omandi kaswatamine ja kasutamine, waba töö kasutamine, soodustamine ja wõimaldamine, — kõik need wahendid peatwad olema nii arendatawad ja wiimistletawad, et iga üksiku ala kandja oleks oma hinges wiimistletud kunstnik, et ta peene ja hingestatud kunstnikuna arendada wõiks perekonda, waba tööd ja kogutawat omandit selleks, et see omand wõiks meie rahwa teenistuses olla ja kaswatada meie rahwa ja riigi jõukust. (Kiidusawaldused.)

Aga mõni sõna weel waba töö kohta. Meie kestel, eriti meie tööwõe ridades, ei wõi kõigi kindel olla, et ta oma elukäigus ja elusaatuses ei wõi jattuda wanuses wõi invaliidsuse päewil olukordadesse, mida nad kuidagi ei ole ära teeninud. Kõik oleme harjunud nägema, et inimesed igakord miite oma siin pärast ei satu invaliidsuse wõi wanaduse tõttu olukorda, mil wõidakse öelda: sina kui tööwõimetu inimene ei saa enam meie keskel olla. Ja niisugune inimene, ta peab otsima endale siis mujalt elatamise wõimalusi. Ja millised need elatamiswõimalused on? Meie teame wäga hästi, et need ei ole mitte sellised, mille pärast kogu eluaeg peaks töötama, et kord waestemajas mõõda saada oma elu lõpp-päewi.

Niisuguseid perspektiiwe ei tohi meie oma töörahwale ette seada, waid oleme kohustatud oma töörahwale ette seadma perspektiiwe, et nad oma elu ajal waba töö õigust ja wõimalust kasutades wõiksid ise koguda ja ühtlasi ise ette näha isegi oma wanaduse päewade wõimalusi. (Kiidusawaldused.)

Suurelt osalt meie oleme siin koos pealinna esindajad, kuid suurelt osalt meie oleme pärit maalt. Missugune perspektiiw ta elukäigus on praegu maatöölisel, kas oleme mõelnud sellele? Kõrwalduseд linna töölisele suurte tehaste ja ummude rakenduste ridades on weel enam-wähem selgud, kuid missugune on maatööliste perspektiiw? Ja tollepoolest minu tunde järele kogu rahwa töö probleem ja sotsiaalküsimuste probleem selles seisabki, et

kõigil rahwakihtidel oleks tööd, tegewust ja leiba,

kuid ka wanadusse ja invaliidsuse poolest kindlustust. Töö, tegewuse ja peawarju wõimaldamine on eeskätt meie kapitali ja omandi omaniku nuure. Selleks on neile nõuad kõtte tulnud ja kõtte wõimaldamud, et tööd anda, ja nad peawad hoolitsema ka teiste eest. (Kiidusawaldused.) Meie peame selle eest hoolt kandma, et meil tööd ja tegewust Eesti riigis oleks. See on kapitali ja omandi kohus, ja meie ettewõtja ja perenees wõib uhke olla selle, et selline osa Eesti ülduse heaks on temal käes antud. Kuid selle eest peab kaasaitawalt ja soodustawalt hoolitsema ka ühiskondlik wõim. (Kiidusawaldused.)

Wõlkjuswõim on selleks kutsutud, et ta peaks hoolitsema selle eest, et kapitali oleks kaswu, ei omandil oleks kaswu. Aga üldisi ka selle eest, et ka riigikapitali ja omandi abil ja riigiwõimu soodustusel oleks kodanikel tööd ja tegewust. Ja praegusel walitusel ta ettewõlikkuses on olnud õnne ja seeläbi saadetud õnnest, meie läheme wastu ka tulewikule, põhiseaduse ellurviimise ajajärgule ja soiisialisele ühiskonnale perspektiiwile, et Eesti rahwal oleks tööd, leiba, ettewõtlikust, kuid ühtlasi ka, et Eesti rahwal ja ta liikmeil, kellel wõimalik ei ole olnud ühte ega teist soetada, et nad wanuse ja invaliidsuse wastu olesid kindlustatud, et neil ei tawwiseks mahajäetuna kõigi teiste pärast häbi tunda, et ja tööwõimetu, wõi et ja wanadusest nõrk oled. (Kiidusawaldused.)

Kõik nuud meil ja mujal seni nähtud lisaldused töörahwa näiliseks abistamiseks, mis ole tingitud ärimiste pahempoolsete parteide rõhuwast pealetungist, nõs tekitasid äigawat klassiwõitlust jne., on nuud meile ainult pealju kõra, aga wähe willa. Igatahes tööd, ettewõtlikust ja leiba ei ole nad üle maaisma soodustanud, waid on seda mõha liskunud ja majanduskõku kriisi kaswamist süwendanud. Töised töölised ise ei pea neist ärimustest palju lugu. Ärimised sotsiaalalal põdurdaisid üldist heaolukut, töömahtu, igapäewase leiwa ja peawarju küllust, ilma et kõrged sotsiaalsed reformatoorid ise seda tähelegi olekside pannud. Siin oleme näiteks ühes koos üürnikud ühelt poolt ja teiselt poolt majaomanikud. Siin sotsiaalse elu aladel ja radadel üksikord oleme arwamisel, et üürtseadus pätsteb kinnude elu. Aga kõigine objektiiwselt endi kiest ütsekoheselt, kas minugi üürtseadus wõib kõnlik olla üürnikule wõi seda wähem majaomanikule. Selliised korraldused ofutuwad kõigendusteks, mis meil üldist tööd ja leiba wähendawad ja selle pooleit ei wõi kõigendustega sõlaldada, waid tööl ja tegewusel wäärtuste kõttesaamiseks peab ette näeb oleuta töö ja ettewõtlikuse küllaldane wabadus.

Ja seepärast neid ridu teile siin ette kandes oleks minu poolt lühidalt leemid nii, nagu nei Ja minu tunde järg töö ja leiba, kui r soodustab, ja kindlu andes wõimalise r wade lõpetamiseks k wõe ridades ja nim amise kaudu. (Kii

Meie ühiskeluliji siinid ehk õpetused e poliitika on tõelik r ande juurest teise üle ja õpetused on maal vast on parem neist eneseli nõutawaid ü märkides.

Kõne lõpupoole i mata jätta sellele m aegadel meie juures Eesti riigi kaitsepoli pam mitte enam ju wäliskmail, aga need rama wõimu keskende meie kõigi Euroopa ärkwelolekut, siis ei ä ärme kardame, et u juhtub, siis

Oleks aga andeksand dakiime, nii nagu sed ja midagi tegemata sed. Seepärast meie ses meie peame kõit wõin siinkohal ütelda gajärjel ja loodetawa töö iagajärjel, mitte sed. (Kiidusawaldused. wendamisest kõnelewa get koos hoida, et m korras ei lõhu. Ei waja on waja, ei ole seda on waja, ja seep

Ma ei saaks enn et meie põhiseaduse el kõnaks ofaks wõi lii Eesti põldaarajuse wõi töötama koos nõõsi Eesti juhtiw osa rah

Selle poolest, kes ellurviimise rahwarinn sest kaalutlemisest, w mõõtmisest, kõigepealt poliitika on õige, ja et (Kiidusawaldused.)

tunne, et ajajärk, m meiamud, ei ole oma ei oleks uskn oma riig tõsje ja heasse tegemi pea kui kaotame usu e me valju kaotamud. nii mind, kui isiealal üle riigi nii omawali organisatsioonide vaan hakkin loota, kõiki tegel aparatuuris, — meid praegusе ajajärgu piir ülesande raskused, o kri oleme juhitud kind tud riigi juhtide poolt meie jõud nõrgestatud pöördun ma täna ka olekst ojawõtjate poo üle praegusе ajajärgu

Ma arwan, ma ei mida kaotsewad üksi põhiseaduse ellurviimise de mõtted ja nende p Nende püüded, need ma wõin kinnitada, usku ei ole, et neede meil sekelduri ei tuleks teie, austatud poolehe oleksite innustajaks ja heidewakke, waid ma üksmeelselt juhtkiime poliitikasse nii, nagu mõse rahwarinde püüe peab olema."

Peaministri ajek miliste kiidusawaldu püüsti ja ühiselt lau lippu".

Sünnipäewalapsi

Johan Holberg, adwokaat Tallinnas, sündinud 8. weebr. 1893. a. Sauga w. Pärnumaal.

Aleksander Kärner, omawalitsustegelane, sündinud 8. weebr. 1880. a. Maasi w. Saaremaal. Kuressaare linnanõunik.

Mats Laarmann, põllumees, sündinud 8. weebr. 1878. a. Kaarli w. Wiljandimaal.

Aksel Mei, riigiametnik, sündinud 8. weebr. 1896. a. Rõuges, Tartumaal.

Johannes Nääb, õpetaja, sündinud 8. weebr. 1894. a. Kaarma Suurwallas Saaremaal.

Oskar Willa, ametnik, sündinud 8. weebr. 1895. a. Alatskiwi w. Tartumaal.

Wladimir Padwa, klaweerikunstnik, sündinud 8. weebr. 1900 a. Moskwa kubermangus.

Konstaabel H. Pehme hõbepulm

Teisipäeval pühitsewad Tall. pol. 1. jsk. konstaabel Hans Pehme ja tema abikaasa Lydia oma hõbepulmi. Nende laulatus toimus 8. weebruaril 1913. a. Irkutsk, kus Hans Pehme oli politseiteenistuses pristawi abilisena ja hiljem pristawina.

1922. a. 1. sept. astus H. Pehme Eesti wabariigi politseiteenistusse Tall. 1. jsk., kus teenib wahetpidamata tänini. Tema pikaajalist ja hoolsat teenistust on hinnatud 5. klassi Kotkaristiga. Juubilaridel on kaks poega, kes mõlemad õpiwad ülikoolis.

Surnu-linad ja -kingad varga saagiks

Pühapäeval avaldas Mõniste valla elanik Miina Kokk raudteepolitseile, et Hargla jaamas on varastatud 3. klassi wagunist tema pakk, mis sisaldanud 10 paari surnukingi, 6 surnu silmarätikut ja 6 surnulina kokku 12 kr. wäärtuses. Varguses kahtlustab avaldaja Taheva valla elanikku Artur T.

Kirjawastuseid

Enn Sõrmus, Haapsalus. On õigem, kui jarnaste „awalike küsimustega" pöördukside otseteed Lääne ajut. maawalitsuse poole.

Polits

Purustas akna. Susanne Käsper ava kohata Robert Pulk tanud tema korteri nud kallale.

Loata viina müü sele Kesk-Kompassi Läbiotsimisel saadi riigiviina.

Kiire sõidu pär sõiduauto A-168 juh maanteel sõites par sõiduauto A-617 ju

Ei täitnud koht passi tän. 9—6 eluts kolli seepärast, et t duslikku korraldust.

Arestitud varan protokolli Fählmann Rannaveer.

Joobnud isikuid ööl vastu pühapäeva

Vargu

Bruno Grossi nr. 34 varastati kell 70 kr. väärtuses. V teel, mispärast võib suuremat saaki.

Pärnu mnt. nr. 69 riietusruumist varasta fotoaparaat 37 kr. v

Linda Kitseli tati 4 pudelit veini

Kesk-Ameerika Ehasalu lihakauplused 85 kr. väärtuses.

Nõmmel murti la Erika Matsoni ki ära 112 kr. väärtuse

Kreenholmis

Kreenholmi wab suuremat töökoormatu dala lõpul teatati wa kokku ümmarguselt 10 tada kuu aja pärast on see, et seekord on sed, kes on palgatud Waremalt on töötelli teenistusse töölised, k tähtajaks.

Kuuldawasti on tud sellest, et turud o matud. Ladudesse wal junktuuri tõttu olew siiski, et wälisturgude ja wabrik wõib jatka

Loc

teisipäe

Sõji lõhati kuni loodepoolseid nuki. hoosademeid. Sõji ker kraadi ümber.

Sport

Engnestangeni maailmarekord 41,8 sek.

Ivar Ballangrud maailmameistriks

Davis, 6. 2. (ETA) Maailmameistrivõistlustel kiiruisutamises tuli üldvõitjaks Ballangrud (Norra) 190,907 punktiga, 2) Wazulek (Austria) 192,233 punktiga, 3) Mathisen (Norra) 192,660 p., 4) Bersinsh (Läti) 194,197 p.

500 meetri distantsil purustati senine maailmarekord kahel korral. Ameeriklane Freisinger saavutas algul maailmarekordilise aja 41,9 sekundit, kuid lõpuks norralane Engenstangen saavutas koguni ajaks 41,8 sek. Üksikaladel kujunesid tulemused järgmisteks: 500 meetrit: 1) Engenstangen (Norra) 41,8 sek. (uus maailmarekord), 2) Freisinger (USA) 41,9 sek., 3) Krog (Norra) 42,3 sek., 4), 5) ja 6) Bersinsh (Läti), Haraldsen (Norra) ja Johansen (Norra) — 42,9 sek. 5000 meetri distantsil: 1) Ballangrud (Norra) 8.20,2, 2) Mathisen (Norra) 8.25,4, 3) Wazulek (Austria) 8,27,9. Lätlane Bersinsh jäi siin üheksandaks ajaga 8.37,5. 1500 meetri distants: 1) Engenstangen 2.15,9, 2) Ballangrud 2.16,1, 3) Bersinsh 2.16,4. 10.000 meetri distantsil: 1) Ballangrud 17.14,4 (uus maailmarekord; senine maailmarekord seisis tema kaasmaalase Carlseni nimel ajaga 17.17,4), 2) Mathisen, kes saavutas sama aja.

Freimuthi ja Linnamäe võidud Örebrös

Stokholm, 6. 2. (ETA) Örebros täna toimunud rahvusvahelistel poksivõistlustel eestlane Freimuth võitis sulgkaalus rootslase Stenborgi punktidega. Raskekaalus eestlane Linnamägi võitis Liani (Norra) tehnilise knock-oudiga.

Läti—Rumeenia jäähokis 2:1

Riia, 7. 2. (ETA) Eile Bukarestis peetud Läti-Rumeenia maavõistlus jäähokis lõppes lätlaste võiduga 2:1. Päev varem peetud Riia-Bukaresti linnavõistlus lõppes viigiga 1:1.

Saksa-Helveetsia 1:1

Köln, 6. 2. (ETA) Saksa-Helveetsia jalgpallimaavõistlus, mis toimus siin pühapäeval, lõppes viigiga 1:1, poolaeg 1:0 Helveetsia kasuks. Võistlust oli jälgimas 80.000 inimest.

Kaitseliidu laskemaja avamisvõistlused

Pühapäeval toimusid kaitseliidu sooja laskeruumiga laskemaja avamisvõistlused. Hoone avas kaitseliidu ülem kindral J. Orasmaa, kes ise laskis ka esimesed paugud. Järgnesid võistlused, millest võttis osa üldse 51 laskurit. Esikohale tuli J. Metsküla (Lõuna malevkond), kes 7 tabamusega saavutas 45 silma. Teiseks jäi J. Priison (Põhja malevkond), saavutades 6 tabamusega 35 silma. Kolmas Endel Rikand (Põhja malevk.) 27 silmaga (6 tab.), neljas Lembit Lätt (raudtee patalj.) 26 s. (6 tab.), viies A. Teder (Põhja malevk.) 25 s. (6 tab.).

Tallinna garnisoni poksimeistrid

Tallinna garnisoni poksiesivõistlused peeti laupäeval ja pühapäeval Sõdurite Kodu ruumes. Võistlused olid ühtlasi katsevõistluseks klubimatšiks Harju maleva vastu, mis peetakse tuleval laupäeval ja pühapäeval. Väeosadest tuli esikohale 10. üksik jalgväe pataljon 22 punktiga. Järgnesid sidepataljon 20, merevägi 12, sõjakool 11, vahipataljon 7 ja õhukaitse 5 punktiga. Võistlejate paremusjärjestus:

58 kg kaal — 1. Outman, pioneerpat.; 2. Remmelgas, 10. patalj.; 3. Rähni, sõjakool; 62 kg kaal — 6. Meige, sidepat.; 2. Paju, õhukaitse; 3. Laanisto, 10. patalj.; 67 kg kaal — 1. Rööding, 10. patalj.; 2. Käärik, sidepatalj.; 3. Klaaser, 10. patalj.; 73 kg kaal — 1. Papp, 10. patalj.; 2. Praks, sidepat.; 3. Klaasner, 10. patalj.; 80 kg kaal — 1. Nõmm, komand.; 2. Lagna, merevägi; 3. Tartland, 10. patalj.; raskekaal — 1. Liinart, merevägi; 2. Tannenthal, sõjak.; 3. Kivimäe, sõjak.

Eesti poisid omandasid 80 Soome suusamärki

Noorte spordijuhtide kursus Rakveres lõppes
Rakveres oli suusapropagandapäev

Rakveres lõppes pühapäeval SKN korraldusel toimunud põhja ringkonna spordijuhtide kursus, mis kestis neli päeva. Kursuse pidulik lõppaktus peeti pühapäeva hommikul kursuslaste öökorteris 5. pataljoni ruumes. Kursustest võtsid peale 70 oma noore osa viis soomlast — Uudenmaa poiste spordiliidu esimees Lauri Keinanen koos nelja poisiga. Aktusel kursuste juht G. Kalkun andis soomlastele mälestuseks soome-eesti laualipu, kuna soomlased omalt poolt andsid Kalkunile üle soome hõbekapa. Aktusel kõnelesid veel kursuste vanem kpt. Kull ja kohalik sporditegelane Maltre. Kokkuvõttes märgiti, et noorte spordijuhtide kursus oli vaatamata halbadele ilmadele hästi õnnestunud.

Kohe peale kursuste lõppaktuse lõppemist koguneti pataljoni ette rivisse, kuhu peale kursuslaste koondusid veel koolide ja organisatsioonide noori, et osa võtta Rakveres algavast suusapropagandapäevast. Enam kui 200 noorest suusatajast koosnev spordivägi liikus orkestri saatel läbi linna Vallimäele. Vallimäel demonstreeriti rohkearvulise publiku ees mitmesugust suusasõitu. Samas korraldati esmakordselt Eestis poistele märgivõistlus soome poiste märgile. Soome märgi omasid 80 poissi, neist 50 esimese liigi n.-n. taidumärgi ja 30 teise liigi ehk harrastajamärgi. Soome poistemärgi saamise tingimused on märksa raskemad meie omades. Soomes on märgiomanikke juba 200.000 poissi. Ka Rakveres soome poistemärgi saanud eesti poisid kantakse Soomes märgisaajate nimekirja.

Sula rikkus Sakala maleva suusavõistlused

Laupäeval ja pühapäeval pidid Viljandis toimuma Sakala maleva suusavõistlused. Kestev sula oli aga mäekingud teinud juba palqaks, mispärast rida tähtsamaid alasid tuli jätta võistluste kavast välja. Võistlusi saadi pidada ainult paaril alal. 10 km suusatamises algajatele tuli võitjaks J. Heinmäe (patarei nr. 1) — 47.01, 2) J. Millistver (Paistu malevk.) — 48.40, 3) A. Sinimeri — 48.54. Patrullsuusatamise 20 km distantsil võitis Kolga-Jaani malevkonna meeskond koosseisus J. Nurklik, G. Tuudak, J. Tillo, A. Lepik, T. Kiis, A. Tuudak, A. Palutaja ja K. Kompus ajaga 2,23,9. Teisele kohale tuli Viljandi linnameeskonna meeskond.

Viljandi-Pärnu prefektuuri suusavõistlused

Viljandi Politseinike Kogu korraldusel peeti Viljandi-Pärnu prefektuuri politseiiksuste vahelised suusavõistlused 10 km patrullsuusatamises laskmisega. Võitjaks tuli Viljandi politseijaoskonna meeskond koosseisus: konstaablid A. Voltre, G. Auli ja A. Soovere, aeg — 1.09,45. 2) Pärnumaa 1. jsk. koosseisus: konst. A. Koitmäe, A. Amor ja J. Tael — 1.22,39. 3) Põltsamaa jaoskond koosseisus: konst. J. Nurklik, G. Kala ja E. Kask — 1.27,44. Võistlused peeti politseiametnike keskkogult väljapandud rändkarikale, mille esmakordselt võitis Viljandi jaoskond. Pealeselle oli välja pandud individuaalauhindu.

Üllatusvõitja suusamaratonis

Eesti suusapäevad õnnestusid vaatamata sulale ja vihmale. — Tuhandeid suusahuvilisi Mustamäel. — Favoriidid 30 km-is E. Siitan ja V. Kaaristo pidid leppima teise ja kolmanda kohaga. — Suusahüppemeistriks viljandlane E. Raidla. — Avapidustused toimusid helgiheitjate, tõrvikute ja rakettide valgusel

Vold. Särak võitis 30 km

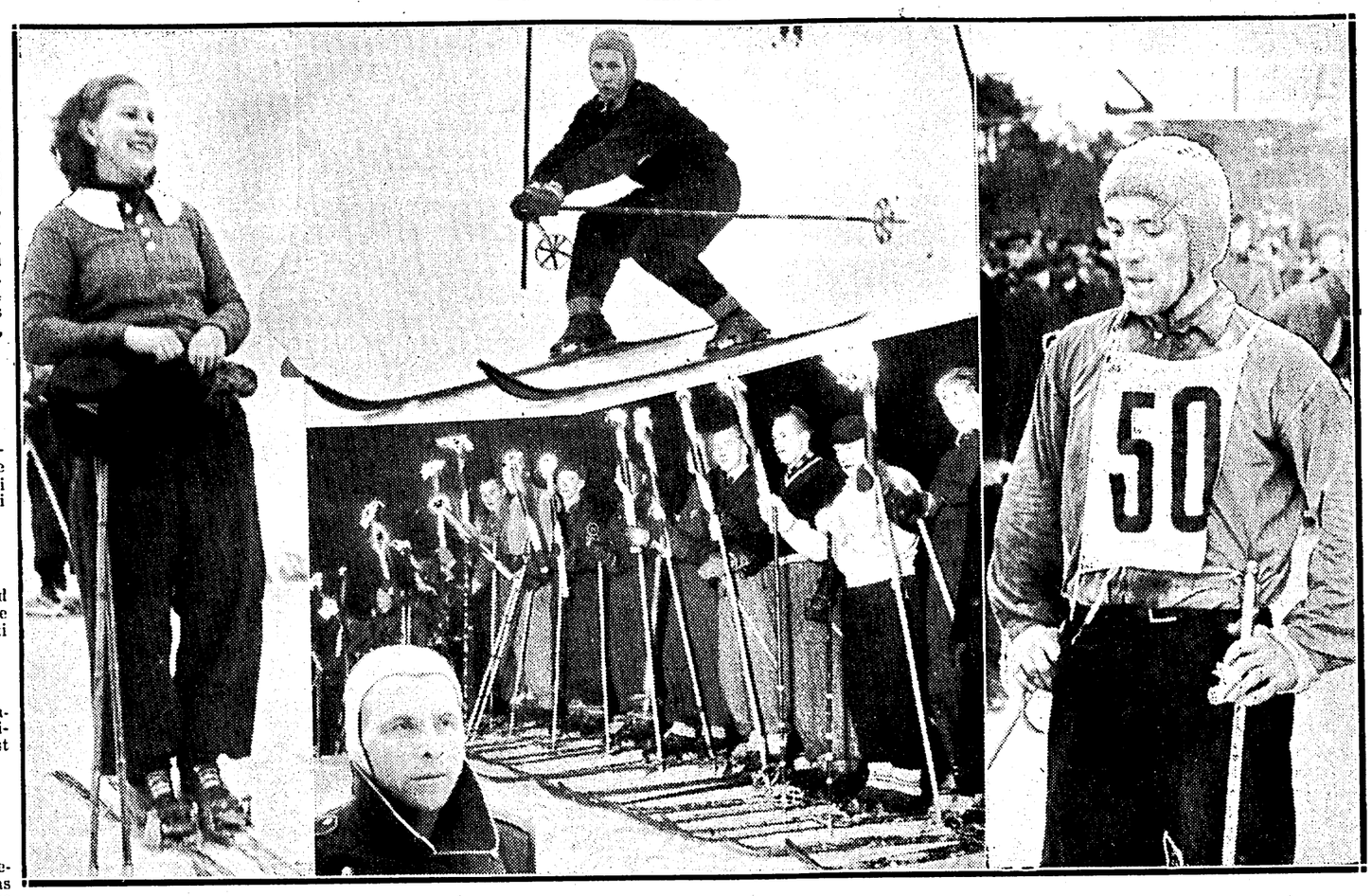

Vasakul narvalane Leida Kalaus, kes tuli Eesti meistriks 5 km suusatamises naistele. Ülal slalomsõidu võitja A. Peepre, keskel põlevate tõrvikutega slalomsõitjate rivi. All vasakul 30 km üllatusvõitja Voldemar Särak, paremal Eesti meister 18 km suusatamises Vello Kaaristo.

Vaatamata ebasoodsatele ilmastikuoludele — sulale ja piserdavale uduvihmale — õnnestusid laupäeval ja pühapäeval peetud Eesti Suusapäevad üle ootuste. Laupäeval päevaste võistluste ajal polnud muidugi võimalik suusahuvilistel sõita võistlusi jälgima, kuid õhtul seevastu oli Mustamäel tuhandeid. Kümnete helgiheitjate tugevajõulisel valgusel toimus laupäeva õhtul suusapäevade pidulik avamine. Sissejuhatava kõne pidas valjuhääldaja kaudu talispordiliidu esimees G. Laanekõrb, tänades muuseas rohke vastutuleku eest Nõmme linnavalitsust. Seejärele kuulutas Spordi Keskliidu esimees K. Terras suusapäevad avatuks.

Järgnes tõrvikutega slalomsõit, kusjuures suusatajad põlevaid tõrvikuid käes hoides kihutasid mäenõlvakust alla, järskude pööretega läbistades kahest lipust koosnevaid „väravaid". Valjuhääldajate kaudu tehti teatavaks päevaste võistluste tagajärjed ja anti kogu aeg seletusi rohkearvulisele pealtvaatajaskonnale. Hiljem slalomsõitjad hüppasid üle mäeküljele süüdatud lõkke.

Kaasakiskuvaks osaks olid aga mäehüpped helgiheitjate ja rakettide valgusel — esmakordselt Eestis toimusid suusahüpped õhtul tulevalgusel. Üksikutele hüppajatele järgnesid paarishüpped, hiljem isegi kolmekesi ja neljakesi hüppamine! Laupäeval oli lund veel küllaldaselt, kuid suusatamiseks oli ta liialt raske. Pühapäeval jäi lumi juba võistluste pidamiseks napiks ning seetõttu tuli isegi võistlusrada muuta ja rohkesti lund kanda ka hüppemäele. Seevastu suusatajad ise pidasid pühapäevaseid lumeolusid vaatamata lumevähesusele laupäevastest tunduvalt paremateks.

Pühapäevaste võistluste kavas olid Eesti meistervõistlused 30 km-is, mäehüpetes, slalomsõidus ja 5 km suusatamises naistele, kusjuures päeva tulipunktiks oli 30-km suusamaraton. Kui laupäeval 18 km suusatamises ja 4×10 km teatesuusatamises olid Virumaa mehed võldukad, siis pühapäeval langesid esikohad tallinlastele ja viljandlastele, kusjuures narvalastest suutis tulla esikohale ainult Leida Kalaus, tulles Eesti meistriks 5 km suusatamises naistele. Slalomsõidu võitis kindlalt kalevlane A. Peepre. Kombineeritud suusavõistluse võitis O. Tamm (ÜENÜTO), kes laupäeval oli esikohal 18 km suusatamises ja pühapäeval osutus kaasvõistlejaist parimaks ka mäehüpetes. Lumeolud mõjutasid eriti tunduvalt suusahüppevõistlust, mille tõttu jäi ka hüpete pikkus tavalisest vähemaks. Suusahüppevõistlustel esinesid eriti silmapaistvalt Viljandi hüppajad, kelle hulgast tuli ka E. Raidla Eesti meistriks. Teine viljandlane — 16-aastane A. Karmo, ei suutnud aga oma lühikeste hüppepikkuste tõttu pääseda paremale kohale kui viiendaks. Suurima hüppe — 21,5 m — sooritasid nii E. Raidla kui ka O. Veldemann.

Tulipunktiks kujunes eelmärgitult 30 km suusatamine, milles startis üldse 46 võistlejat. Startimine toimus pooleminutiliste vaheaegadega. Esimesena väljus Evald Särak, teisena pärnulane Jensen. E. Siitan oli nr. 14, V. Särak nr. 28, Vello Kaaristo nr. 50. Esimesed teated võistluskäigu kohta saabusid Harkust. 7,5 km oli kõige parema ajaga katnud V. Kaaristo — 28 min. Pool minutit halvem aeg oli E. Siitanil ja V. Särakul. Poole maa järele vedas J. Tartu, kelle lähedale oli jõudnud juba E. Siitan, möödunud teisena startinud Jensenist. Vold. Särak oli „sabas" kuues. Kui kõik võistlejad olid läbistanud 15 km, selgus, et poole distantsi olid parima ajaga — 1.04.24 — katnud kaks meest, E. Siitan ja V. Särak. Vello Kaaristo aeg oli ainult 6 sek. halvem — 1.04.30. Järgnesid E. Pransa 1.07.10, Munak 1.07.37, E. Tartu 1.07.38, Kaur 1.09.46, Jensen 1.10.49 jne.

Võistlus kujunes üüretult tasavägiseks. Kuna distantsi teine pool tuli katta samal suusarajal kui esimene, oli suusatajate teiskordsel Harku läbistamisel olukord lähemalt selgumas. Vedama oli asunud Voldemar Särak pooleteiseminutilise eduga Siitani ees, kellest Kaaristo omakorda oli 40 sekundit järel. Tulemusi oodati suure pinevusega. Seetõttu püüti teha tulemusi võimalikult kiiresti teatavaks ja suure üllatusena teatati esialgsete kokkuvõtete järele võitjaks Pransa, kelle aeg oli kogemata aga arvestatud 10 min. tegelikust paremaks. Lõpptulemused selgusid alles siis, kui finiši oli läbistanud Vello Kaaristo.

Üllatusvõitjaks osutus Voldemar Särak, kuigi peafavoriitideks, kelle vahelist duelli oodati suure pinevusega, olid olnud E. Siitan ja Vello Kaaristo! Viimasel oli tagasiteel üks suusk tagant lõhkenud ja suusatamine seega raskendatud. Üllatusvõitja Särak, kes lõi mõlemat favoriiti, kattis 30 km-ist esimese poole ajaga 1.04.24 ja teise poole 1.05.32, seega haruldaselt ühtlaselt. 46 startinust katkestas võistluse teel 12, nii et distantsi läbistas üldse 34 võistlejat. 30 km suusatamise tulemused kujunesid järgmisteks:

1.	Vold. Särak, Tall. Pol.-Am. Kogu,	2.09.56
2.	Edgar Siitan, Harju malev,	2.12.12
3.	V. Kaaristo, Narva Võitleja,	2.14.46
4.	J. Tartu, Tall. Pol.-Am. Kogu,	2.15.41
5.	E. Tartu, Harju malev,	2.18.14
6.	E. Pransa, Kreenholmi NMKÜ,	2.18.15
7.—8.	J. Koovit ja L. Kaur, Viljandi Sakala,	2.23.12
9.	A. Jensen, Pärnu Tervis,	2.23.30
10.	J. Vaht, Viljandi Sakala,	2.23.33

11. R. Niidla, Narva Võitleja, 2.26.03; 12. E. Kõiv, 1. rügement; 13. V. Uhkai, Harju malev, 2.29.32; 14. P. Munak, Võitleja, 2.31.22; 15. P. Vali, Võitleja, 2.32.30; 16. E. Krassikov, Kreenholmi NMKÜ, 2.32.59; 17. T. Särglepp, Harju malev, 2.34.29; 18. A. Rosenberg, Sakala, 2.36.37; 19. E. Männik, Tall. Pol.-Am. Kogu, 2.37.21; 20. E. Aruvald, Tall. Pol.-Am. Kogu, 2.37.54.

Kombineeritud suusavõistlus: Eesti meister O. Tamm, ÜENÜTO, 436,5 p.; 2. A. Peepre, Tallinna Kalev, 427,2 p.; 3. B. Saame, ÜENÜTO, 403,6 p.; 4. E. Jussi, 1. rügement, 342 p.; 5. K. Kiili, Tallinna Kalev, 318,7 p.

Suusahüpped: Eesti meister E. Raidla, Viljandi Sakala, 219 p.; 2. O. Veldemann, ÜENÜTO, 217,5 p.; 3. A. Pohlman, ÜENÜTO, 205,6 p.; 4. B. Saame, ÜENÜTO, 204,1 p.; 5. A. Karmo, Viljandi Sakala, 200,5 p.; 6. O. Tamm, ÜENÜTO, 196,5 p.

Slalomsõit — Eesti meister A. Peepre, Tallinna Kalev, 38,4 sek.; 2. A. Pillak, Eestimaa Spordiselts, 40,5 sek.; 3. O. Veldeman, ÜENÜTO, 43,2 sek.; 4. L. Seeman, ÜENÜTO, 44,8 sek.; 5. V. Josua, ÜENÜ Nõmme osak., 44,9 sek.; 6. H. Vapris, ÜENÜTO, 47,7 sek.

5 km suusavõistlus naistele — Eesti meister Leida Kalaus, Narva Võitleja, 23.53 min.; 2. Tooni Õun, ÜENÜTO, 24.12; 3. Galina Tšikin, Narva Võitleja, 25.39; 4. Salme Kamar, Harju malev, 26.48; 5. Ilse Annus, ÜENÜ Nõmme osak., 29.13; 6. Vanda Raidur, 30.02 min.

Mary Hardwick võitis pr. Nõmmiku

napilt 7:5 ja 6:3

Helsingi, 6. 2. (ETA) Laupäeval ja pühapäeval toimusid siin põhjariikide suurte rahvusvaheliste tennisvõistluste lõppmängud. Meespaarismängu finaalis jugoslaavlased Puncec ja Pallada saavutasid võidu meespaarismängu maailmameistrite inglaste Hughesi ja Hare'i üle 6:4, 8:6, 7:5. Naispaarismängu finaalis inglannad Hardwick ja Saunders võitsid soomlannasid Brunou-Hellströmi 6:4 ja 6:1.

Segapaarismängu poolfinaalis võitsid inglased Hughes ja preili Saunders eestlasi Lasn-pr. Nõmmikut 6:2, 6:2. Teises poolfinaalis inglise par Hare-prl. Hardwick võitsid Pallada-prl. Isaeusi (Rootsi) 6:4, 6:1.

Pühapäeval toimusid mees- ja naisüksikmängu ja segapaarismängu finaalid. Meesüksikmängu finaalis jugoslaavlane Puncec võitis oma kaasmaalast Palladat 7:5, 2:6, 1:6, 6:4, 6:2. Naisüksikmängus inglanna Hardwick võitis eestlannat proua Nõmmikut 7:5, 6:3. Segapaarismängus inglased Hughes-prl. Saunders võitsid oma kaasmaalasi Hare-prl. Hardwicki 10:8, 6:3.

Eesti B-klassi poksivõistlused

2 venda Künnapast Eesti meistriks. Sindi Kalju üldvõitjaks

Laupäeval ja pühapäeval peeti Sindis sealse Kalju korraldusel B klassi Eesti poksi esivõistlused. Osavõtjaid oli Sindist, Tallinnast, Pärnust ja Harju malevast, koguarvult 41. Laupäeval oli Sindi tekstiilvabrikute ühisuselt korraldatud tutvumisringkäik suurkäitise kõigis osakondades välissportlasile ja spordijuhtidele.

Võistlustel oli rida pinevaid matsche ja pinev konkurents esikohale Sindi Kalju ja Pärnu Tervise vahel. Üldvõistjaks tuli organisatsioonidest Sindi Kalju 16 punktiga. Pärnu Tervis sai 13 p., Tall. Gong 9 ja ÜENÜTO 8 punkti. Peakohtunikuks oli H. Saasepp Tallinnast.

Võistlusel tulid Eesti meistriks esmakordselt kaks venda, Jaan ja Rudolf Künnapast, Sindi seitsmevennalisest perekonnast, kes kõik on tegelenud poksiga.

Tehnilised tulemused. Kärbeskaal — 1. A. Kanepi, Gong; 2. V. Kiling, Pärnu Tervis; 3. A. Brennert, Gong. Kukk-kaal — 1. G. Nõgisto, ÜENÜTO; 2. J. Toomsalu, Sindi Kalju; 3. J. Rannat, Pärnu Tervis. Sulgkaal — 1. J. Künnapas, Sindi Kalju; 2. A. Käsper, Sindi Kalju; 3. L. Harjakas, Pärnu Tervis. Kergekaal — 1 B. Malinovsky, Pärnu Tervis; 2. A. Siht, Gong. Kergekeskkaal — 1. A. Riimar, Gong; 2. ei arvestatud loobumisel; 3. V. Männi, Pärnu Tervis. Keskkaal — 1. Rudolf Künnapas, Sindi Kalju; 2. A. Truks, ÜENÜTO; 3. R. Kull, Pärnu Tervis. Poolraskekaal — 1. A. Sepp, ÜENÜTO; 2. E. Andrekson, Sindi Kalju; 3. V. Raudsepp, Pärnu Tervis. Raskekaal — 1. V. Kolk, Sindi Kalju; 2. J. Allikvee, Pärnu Tervis; 3. J. Saar, Sindi Kalju.

Narvas suusavõistlused vihmasajus

Pühapäeval korraldati Narvas noortele suusavõistlused. Ilmastikuolud polnud aga võistlusteks kuigi soodsad, sest ilm oli täiesti sula ja sadas vihma. Võistlust alati patrullsuusatamisega, millest võttis osa kuus 4-poisilist meeskonda. Võitjaks tuli Vaivara algkooli rühm (Vender, Mutmann, Pabor, Promet) ajaga 31.47, järgnesid raudtee I ja II meeskond, ajad vastavalt 33.17 ja 34.30.

Teatesuusatamises tulid võitjaks jälle vaivarlased, seekord sotsiaalministeeriumi lastekodu noored. Katta tuli 4×1 km-it. Lastekodu meeskonna (Koltsov, Lont, Pello, Karukäpp) aeg oli 16.16, teisele kohale tuli Narva Kütirühm ajaga 17.20. Korraldati veel 10 km-it algajatele. Võitjaks tuli J. Kask ajaga 61.35, järgnesid A. Ilver ja J. Härmat, ajad vastavalt 68.40 ja 75.03. Üldvõitjaks tuli Vaivara lastekodu, kes saavutas 636 punkti.

JUNO
• KURGIKREEMID
• ILUDUSMASK
• NÄOVESI
• PUUDER
elegantsele naisele!
A.-S. Prov. J. Lill.

Hipodroom 6. veebruaril

Kahekordseks võitjaks 1. klassis tuli täkk Champignon

Nädalaid kestnud suur sula oli laostanud sõidutee. Võistluste ajal purunes sõiduteel jääkooruke ja pori ning veeloigud katsid tee. Sellele vaatamata jooksid traavlid hästi ja näitasid oma vastupidavust ka halbade teeoludega.

Pealtvaatajaid oli palju ja totalisaator üllatas tihti suurte väljamaksudega.

1. klassi jooksus kujunes huvipunktiks hra H. Antoni täkk **Champignon**, keda juhtis omanik ise. Õige tugevat konkurentsi valmistas temale hra J. Asmani mära Quisi-Quasi, kes kevadel varsa toob. Mõlemas jooksus tuli võitjaks Champignon ja tema parem aeg 1620 meetri peal oli 2:32½. Väljamaksud: 53 krooni — pileteid oli 3 — ja 21 kr. Viimaste omanikke oli 39. Teisel otsal mängiti võitja kinni, väljamaksud 9 kr. ja 3½ kr.

Mõlemal korral tuli teiseks Quisi-Quasi kõigest ½-sekundilise nõrgema ajaga, kes startis 10 meetrit tagapool. Väljamaksud 7 ja 5 kr. Calumet Ecton oli samuti kaks korda kolmas. Kohata jäid Falkenstein ja Red-Whip.

2. klassis võistlesid 5 traavlit. Siin tuli võitjaks ägeda võistluse järele hra J. Wenteri täkk **Kuller**, kes kattis 1630 m ajaga 2:36¼. Väljamaksud 38 kr. 25 s. ja 15 kr. 25 s. Teise koha omandas täkk Boikott. Väljamaks 8 kr. 75 s. Favoriit, Lux ja Kindral kaotasid 4 galoppkäiguga.

3. klass läks 7 osavõtjaga ja joosti kaks otsa. Mõlemad võitis hra A. Šeremetjevi täkk **President**. Parem aeg 1645 m peal oli 2:35¼. Väljamaksud 16 kr. 25 s. ja 6 kr. 50 s., teine ots andis 8 kr. 25 s. ja 3 kr. 25 s. Kaks korda tuli teiseie kohale MacMahon ja andis itaaliakassas 10 kr. 50 s.— pileteid oli 50, ja teisel otsal 5 kr. 75 s. Kolmandale kohale tuli Karske ja siis Leo Axworthy. Hoopis kohata jäid Larcida, Pääsuke ja Croll-Yard.

4. klassi võitjaks tuli täkk **Kaja**, kes näitab iga pühapäevaga paremat vormi omaniku P. Pagini juhtimisel. Väljamaksud 13 kr. 50 s. ja 5 kr. 25 s. Mära Cortella tuli teiseks, tot. 4 kr. 25 s., ja Roosa kolmandaks. Prints jäi kohata.

Väike handikapp läks 5 osavõtjaga. Vahelduva jooksu järele pääsis hra A. Kuusiku mära **Säde** ette ja võitis Tema aeg 1650 m oli 2:39. Väljamaksud 12 kr. 75 s. ja 5 kr. Mära Kokett andis itaaliakassas 6 kr. Kolmas oli Poiss. Kohata jäid Prints ja Croll-Yard.

Suures handikapis vedas alul täkk Angriff ja näis tulevat võitjaks, nagu lootsid seda temale mängijad Viimasel sirgel rõhus hra O. Väiso täkk **Boikott** mööda ja lõi teda poolesekundilise paremusega. Aeg 1640 m peal 2:38½ Väljamaksud 13 kr. 50 s. ja 5 kr. 25 s. Angriff andis 6 kr. 75 s. Luna jäi kahe ga' pi tagajärjel kolmandaks.

Teises jooksus traavis hra Šeremetjevi mära **Luna** puhtalt ja tuli võitjaks. Väljamaksud 13 kr. ja 5 kr Boikott jäi selle tõttu teiseks. Väljamaks 8 kr. 50 s. Pileteid oli 100. Täkk Cyklon oli kolmas. Kohata jäid Ludmilla, Jimicne ja Puppe.

TKSÜ käsipalli finaalideõhtu

Vestholmi gümn. korvpallis, 2. gümnaasium võrkpallis meistriks
Vestholmlased saavutasid 4 meistrikohta

Pildil: gümnaasiumide korvpallimeistermeeskond — vasakult: Elvo Kilgas, Harry Viilup, Paavo Loosberg, Roman Ugam ja Arved Kallo.

Laupäeva ja pühapäeva õhtul peeti viimsed mängud Tallinna koolide käsipalliesivõistluste sarjas. Kaitseliidu võimla, kus võistlused toimusid, oli pealtvaatajaist täis kiilutud viimse võimaluseni.

Esivõistluste põnevaimaks alaks on gümnaasiumide korvpall. Senistel esivõistlustel kohtusid finaalis harilikult real- (II gümn.) ja Vestholmi gümnaasiumid. Tänavu aga tuli „realistidel" leppida III kohaga, saanud poolfinaalis üllatuskaotuse prantsuse lütseumilt. Nii peeti otsustav matš prantsuse lütseumi ja Vestholmi gümnaasiumi vahel. Õhkkond saalis oli võistluse ajal äärmiselt pinev. Mängu vaheaegadel tegutsesid vägevad kõnekoorid.

Matš oli võrdlemisi tsavägine. Alul läks Vestholmi gümn. juhtima kuni 13:5, kuid poolaja lõpuks vähenes vahe neljale. Ka teisel poolajal jatkus vestholmlaste edukus, ja finaal lõppes Vestholmi gümnaasiumi teenitud võiduga 43:36, poolaeg 19:15. Suurimad korvikütid olid Ugam 11 korviga (22 p.) ning Loosberg ja Reile kumbki 11 punktiga.

Progümnaasiumide A klassi finaalis kohtusid linna vene ja Vestholmi progümn. Kiired väikesekasvulised venelased algasid mängu köva spurdiga ja võitsid poolaja suurelt 10:2. Vestholmlastel ei klappinud mäng, söödud olid kehvad ja pealevisked ei läinud märki. Nii võitis linna vene progümn. ka teise poolaja, seega kogu mängu 23:13. Mõlema meeskonna vahel tuleb uus matš meistri selgitamiseks, kuna Vestholmi progümn. sai alles oma esimese kaotuse.

Progümn. 3. klassi finaalis võitis Vestholmi progümn. II progümnaasiumi 26:6 (11:2). Meistermeeskonna koosseis: Sallo, Otto ja Oskar Uhlbergid, Liiders ja Vaks. Sama meeskond tuli ka võrkpallimeistriks, võites finaalis ka II progümnaasiumi 16:14 ja 15:9.

Teiseks tulipunktiks esivõistlustel on gümnaasiumide võrkpall. Meistriks tuli ettearvatult II gümn. pärast võitu finaalis riikliku kolledži üle 15:8 ja 15:9. Meistermeeskonna ridades võistlesid: Hallik, Reial, Toomik, Ots, Ploompuu ja Juhan.

B klassi võrkpallimeistriks tuli majanduse erikool koosseisus Jürimäe, Kreutsberg, Pilliroog, Roos, Sulg ja Laidvee. Viimaseks vastaseks oli majanduse erakoolile Vestholmi gümn., kes alistus kolmesetilises mängus 15:11, 2:15 ja 10:15.

Järva maleva suusavõistlused Jänedal

Jänedal toimusid Järva maleva suusavõistlused, millistest osa võttis üle 70 suusataja. Kuigi oli sula ilm, kujunesid tagajärjed headeks. Võistluste üldvõitjaks tuli Tapa malevkond 280 p., jättes teiseks Türi malevk. 140 ja kolmandaks Paide malevk. 132 punktiga.

Üliõpilaskonna käsipallimängud

Pärast kahekuulist vaheaega jatkusid Tartus lau- ja pühapäeval uuesti üliõpilaskonna käsipalliesivõistlused. Mõlemal õhtul oli võimlas rohkesti akadeemilist noorust. Laupäevasel õhtul B klassi mängudes võrkpallis kohtusid ÜS Liivika ja Korp! Frat. Liviensis, kus viimane võitis 2:0 (15:11, 15:7) ja naiste võrkpallis elavas mängus võitis ENÜS Korp! Filiae Patriae'd 2:1 (15:11, 13:15, 16:14). Korvpallis EÜS saavutas kindla võidu Korp! Rotalia üle 60:30, esimene poolaeg 31:15. Pühapäeval olid kaks esimest mängu võistluspingeta. B klassi võrkpallis EÜS võitis suurelt Korp! Sakalat 2:0 (15:5, 15:4). B klassi võrkpallis naistele Korp! Indla sai hiilgevõidu Korp! Amicitia üle 2:0 (15:0, 15:6). A klassi korvpallis oli äge kohtumine Korp! Fr. Estica ja Korp! Fr. Aeterna vahel. Võitis esimene 41:27 (20:14), kel on suuri lootusi tulla selle võiduga uueks meistriks korvpallis.

Tallinna käitistevaheline käsipalliturniir

lõppes laupäeval. Turniirist võtsid osa üldse viie käitise meeskonnad, kusjuures mõlemal alal tuli ühegi kaotuseta käitiste meistriks Lutheri käitise meeskond, omandades võrk- kui ka korvpallivõitjale väljapandud rändkarikad. Korvpallifinaalis Lutheri käitise meeskonnad võitis Johansoni käitise 63:13 (38:6). Võrkpallifinaal peeti juba nädalapäevad tagasi. Sedapuhku võistlusel teisele kohale Krulli meeskond võitis Johansoni käitise meeskonna tulemusega 2:0 (15:9, 15:5).

Seega on tänavused käsipalliesivõistlused läbi. Ainult üks mäng progümn. A klassis tuleb uuesti pidamisele. Neil esivõistlusil esinesid kõige tublimalt vestholmlased, kes 8 osavõetavas alas saavutasid 4 meistrikohta, 1 teise, 1 kolmanda ja 1 neljanda koha, kuna üks finaal on veel pidamata.

Kohalikke teateid

Linnavolikogu koosolek kolmapäeval

Veebruarikuu korraline linnavolikogu koosolek peetakse raekojas kolmapäeval, 9. veebruaril. Päevakorras on 35 mitmesugust punkti, millest on mainimisväärt elektritariifide osaline muutmine, rea maaveerte omandamisi, autasu andmine A. H. Tammsaarele, pandimaja abijuhataja valimine Jaan Piiskari volituste lõppemise puhul ja kadunud F. de Vriesi asemele esindajate määramine mitmesuguseisse linna organitesse ja komisjonidesse.

Prof. O. Reinvald Tallinna üliõpilaskonna kuraatoriks

Tehnikaülikooli prorektori V. Paaveli kutsel astus laupäeval kokku Tallinna üliõpilaskonventide vanematekogu. Koosolek peeti tehnikaülikooli ruumes. Koosolek oli kutsutud kokku üliõpilaskonna kuraatori ja tema abi valimiseks ning lähema töökava koostamiseks. — Üliõpilaskonna kuraatoriks valiti prof. O. Reinvald ning abiks prof. dr. J. Nuut.

Kuraatori ja tema abi valiku kinnitab haridusminister. Mõlema ametiaeg kestab 2 aastat.

Vanematekogusse kuuluvad 12 üliõpilaskonvendi vanemad. Registreeritud 13-st konvendist jäi ilma vanemata „Unitas" (sakslaste org.), kellel puudub vilistlaskogu.

Vanematekogu lähemas töökavas seisab kodukorra väljatöötamine, mille alusel kogu edaspidiselt täidab oma ülesandeid ja funktsioone. Kodukorra kinnitab samuti haridusminister.

Vanematekogu moodustamine ning selle töölerakendamine oli viimaseks lüliks Tallinna üliõpilaskonna organite loomise sarjas.

„Nordland" hilineb

Äurik „Nordland" mis Stettinist pidi saabuma Tallinna kella 1-ks, hilineb päralejõudmisega 3—4 tunni võrra, sest merel valitseb tugev torm. Hilinemise tõttu „Nordland" ei pääse ka Helsingisse enne õhtut. Täna oli sadamas töös-tegevuses 12 laeva.

Kullasepatööliste ametiühing muutub ülemaaliseks

Eile toimus trükitööliste ühingu ruumes kullasepatööliste kutseühingu korraline peakoosolek. Koosoleku juhatajaks valiti H. Ausmees ja E. Rööding. Protokollijaiks K. Kerts ja J. Rumessen.

Ühel häälel kinnitati möödunud aasta kassaaruanne Kr. 2070,39 suuruses. Tegevuse aruandest selgus, et kullasepad on peagu 100% organiseeritud, kuna liikmete arv tõuseb 157-le. Aasta jooksul on korraldatud kutsealalisi kursusi joonistamises, arendatud sportlikku tegevust „Hõbeda" nimelise osakonna asutamisega Eesti Töölisspordi Liidu juure. Pealeselle on korraldatud väljasõite ja pidusid. Kõikidest üritustest on võetud aktiivselt osa.

1938. a. eelarve võeti vastu tasakaalus kr. 1482.— Tegevuskava arutamisel selgus, et osa töösturest on üles öelnud kollektiivlepingu, mis sõlmiti 3 aastat tagasi. Niiüd tehti juhatusele ülesandeks välja töötada uus, töölisile vastuvõetavam kollektiivlepingu kava ja see tarbekorral maksma panna. Käesoleva aasta 26. veebruaril saab ametiühing 10-aastaseks, mis puhul korraldatakse pidulik koosviibimine.

Nurinat tekitas mõningais suuremais käitisis toimunud möödahiilimised maksvaist tööaja seadusist ja ületundide eest tasumaksmisest, kusjuures ka tööliste poolt on olnud vääratusi. Peakoosolek tegi juhatusele ülesandeks hoolega jälgida, et sarnaseid vääratusi esile ei kerkiks, ühtlasi tööstureilt nõudes töökaitseseaduste täpset täitmist.

Pealeselle kaaluti koosolekul ühingu põhikirja muutmise küsimust. Tartu kullasepatöölisilt on sooviavaldus tulnud ühingu põhikirja muutmiseks, nii et ühing muutuks ülemaaliseks, haarates kõiki Eesti kullasepatöölisi. Juhatusele tehti ülesandeks põhikirja muutmise küsimus põhjalikult selgitada.

Uude juhatusse valiti häälte järjekorras H. Ausmees, E. Rööding, K. Kerts, E. Tamuri, V. Veedamm, R. Kaldmaa ja O. Verra. Revisjonikomisjoni valiti V. Lustverk, E. Piirimäe, H. Backler.

Trükitööstusmeistrid pooldavad kutsetehnilisi kursusi

Mõni aeg tagasi pöördus Tallinna trükitööliste ühingu kultuurtoimkonna juhatus trükitööstuse meistrite ühingu „Poligraafi" poole ühiste kutsetehniliste kursuste korraldamiseks trükitöölistele. Niüd on „Poligraafilt" saabunud jaatav vastus ja kutse läbirääkimisile põhjaliku tegevuskava arutamiseks.

Lühipilk Eesti suurima koguduse ellu

Kaarli koguduses 63.112 liiget

Eilsel jumalateenistusel oli Kaarli koguduse liikmeile esitatud koguduse läinud aasta aruanne, millest kõneles õpetaja A. Kapp ka oma jutluses. Kaarli koguduse liikmete nimekirjas oli aruande järele 63.112 liiget. Kogudus on nii liikmete arvult suurimaid Eestis. Koguduses oli aasta jooksul surmajuhtumeid 463. See arv on vähem eelmise aasta surmajuhtumite arvust. 77 koguduseliiget suri tiisikusse ja 57 vähki. Need arvud näitavad, et tiisikus ja vähk nõuavad iga aasta rohkesti ohvreid. 28 kogudusliiget sai õnnetut surma ja 12 lahkus oma tahtel.

Sünde oli koguduses 462. See on 34 vähem, kui eelmisel aastal. Sündivus on Kaarli koguduses vähenenud aasta-aastalt. 1902. a., kui kogudus oli 20.000 hinge suur, sündis 540 last; 1899. a. sündis 538 last ja 1889. a. kui koguduse liikmete arv oli ainult 10.000, sündis 485 last.

Lapsed on Jumala õnnistus ja laste sünd tähendab elu edasikestmist, ütles õpetaja Kapp. Kurdetakse majanduslikke raskusi, aga samal ajal aetakse maailma uhkust taga. Õpetaja isamajas olnud 15 last, aga ema, kes kasvult väike ja kehalselt nõrk, tuli nende kasvatamisega toime ja suure pere lapsepõlv olnud väga õnnelik.

Ablellunud on koguduses 503 paari, aga samal ajal lahutunud 100 paari. Sellest nähtub, et tuleb ette rohkesti juhtumeid, kus noored ablelluvad kergemeelselt. Armulaual käijaid oli 6387. Kümme aastat tagasi oli see arv palju vähema kogudusliikmete arvu juures 8229. Õpetaja märkis, et armulaual käijate arv kahaneb kogu Eestis.

Kopli KNNÜ ruumide õnnistamine

Eile oli Koplis Kopli Kristliku Noorte Naiste Ühingu osakonna uute ruumide õnnistamine. Seni oli osakonnal kasutada ainult üks väike tuba, kuna nüüd võidakse töötada oma iseseisvas korteris, mis koosneb suurest saalist, kahest toast, köögist ja kahest esikust. Ennem töötas osakonnas 6 lasteja 1 täiskasvanute rühm, nüüd on võidud tööd ruumide laiendamise tõttu suurendada, laste arv on sajalt tõusnud 140-le. Uue algatusena oleks mainida muuseas saksakeele mängurühma, mis avati lastevanemate endi soovil, et nende lapsed õpiksid keelt parktiliseks otstarbeks.

Uute ruumide õnnistamist toimetasid Opetaja Sauerbrei ja preester Stratanovitš. KNNÜ juhataja pr. Ollik pidas päevakohase kõne, loeti ette osakondadelt tulnud tervitustelegrammid.

Pealsetegijad normeerisid tööhindu

Kingseppmeistrite ühing oli eilseks käsitööstuskoja ruumesse kokku kutsunud ülelinnalise pealsetegijate-peremeeste koosoleku.

Koosoleku avas ühingu esimees J. Salm. Koosoleku juhatajaks valiti H. Põder, sekretäriks J. Nõmm. Järgnevalt kandis J. Nõmm ette pealsetegijate komisjoni poolt koostatud normaalhindade kava, mida tahetakse maksma panna, et ära hoida alla oma hinna müümisi, mille tagajärjel mitmed ettevõtted on sattunud raskustesse. Koosolek ühiliis heaks koostatud normid, millede maksmahakkamine ei põhjusta jalanõudehindade tõusu. Ühtlasi valiti komisjoni H. Põder, J. Nõmm ja S. Geršanovitš, kes kontrolliks normaalhindadest kinnipidamist ja ühtlasi volitatud on nahakaupmeestega muudes pealsetegijaid huvitavais küsimusis läbirääkimisi pidama. Lepingurikkujaile ei tohiks nahakauplejad võlmaldada krediiti.

Mõne reaga

T.M.S.-i juunioride klubi referaatõhtul teisip., 8. veebr., kell 8 õhtul Viru tän. 3, refereerib klubiliige U. Sillaste teemal: „Teater, kino ja kohvik". Erikutseid liikmeile ei saadeta.

Apteekide öövalve

Tallinnas

Linnaapteek, S. Pärnu mnt. 90/92.
ESMASPÄEVAL VASTU TEISIPÄEVA:
G. Gnadebergi ja Leydeni apteek, S. Karja t. 4. Tel. 445-88 H. Mikheina apteek, S. Tartu mnt. nr. 45. Tel 308-42 A. Puksovi apteek, Koidu tän. nr. 43. Tel. 454-97. E. Thubergi apteek, Pärnu mnt. nr. 31. Tel. 459-54. R. Vallneri apteek, Narva mnt. nr. 24. Tel. 304-27. J. Pilli apteek, Vana-Kalamaja t. nr. 7-a. Tel. 440-74.

Siseriigist

Viljandist

500 lauljat üldlaulupeo eelproovil. Pühapäeval korraldati Viljandis eelproov üldlaulupeost osavõtvatele segakooridele. Seks päevaks oli Viljandisse kokku kutsutud 21 segakoori enam kui 500 lauljaga. Kuni viimse filmapilgum polnud teada, kes eelproovi juhatab. Siis aga selgus, et kohale on sõitnud koore instrueerima prof. J. Aawik, misjugune teade laulja skonna poolt võeti vastu suure aplausiga.

Prof. J. Aawik jäi eelprooviga kõigiti rahule.

Linn võtab autobuseliinid enda kätte. Laupäeval peetud koosolekul linnavalitsus kaalus uute autobuseliinide avamist ja nende linna kätte võtmist. Viljandis tahetakse avada kaks autobuse-siiseliini, üks raudteejamma ja linna vahel ning teine algusega Pärnu maanteelt. Omnibuseliinid tahab linn tegevusse rakendada 1. juulist k. a.

Viljandimaalt

Talud sundkorras puid vedama. Vana-Võidu vallavolikogu otsustas kinnisvaraomanikele kohustuslikuks teha puuvedamise valla asutustele. Küüdikorras tuleb käia vastavalt sellele, kui palju ühel või teisel talul on puhtakajurublasid.

Uus õppejõud Põltsamaa tööstuskooli. Haridusministeeriumi kutseoskuse osakonna poolt on määratud Põltsamaa tööstuskooli õpetaja kohustetäitjaks ltn. Arnold Ewert. Viimane töötas seni instruktorina kaitseliidu Põltsamaa malevkonnas.

Difteriit ei rauge. Viljandimaal on difteriit tänavu talvel levinud õige laialdaselt. Difteriiti haigestumad ühtaegu nii lapsed kui ka täiskasvanud. Suure-Jaani jsk.-arsti poolt registreeriti Olustveres juhtum, kus oli haigestunud 20-a. naisterahvas. Veel on viimastel päevadel difteriiti ette tulnud Sürgavere ja Taevere valdades.

Nuia tahab jaada alewikuks. Pühapäeval oli Karksi vallamaja kokku kutsutud järjekorraline nõupidamine Nuia alewiku alewiks muutmise asjas. Seekordsel nõupidamisel koostati tulevase alewi eelarve, mille tulud ja kulud on tasakaalustatud ümmarguselt 9000 kr-l. Nuia alewikus, mida niüd tahetakse muuta alewiks, on praegu 152 elumaja ja 900 elanikku.

Tartust

Pauluse 2. koguduse juhid wieks aastaks. Tartu Pauluse 2. koguduse nõukogu on walinud eelolewa 5 aasta peale koguduse juhatuse järgmises koosseisus: esimees Paul Kanarik, abid P. Willak ja F. Saarsen (uus), sekretäriks O. Lauritz, laekuriks A. Lõoke, abiks A. Rooma, majanduswanemaks J. Ojs ja ametita liikmeks K. Kuuskwere (uus). Õpetaja A. Wõõbuse ettepanekun on nõukogu kinnitanud Peeter Ilwese tema iisiklikuks adjunktiks.

Tartumaalt

Wõltsitud allkiri jalgratta ostulepingul. Meeri w. elutsew Lilli Laar teatas laupäeval politseile, et Tartu wanglas wahi all witbim Raikontow on wõltsinud tema allkirja. See leiduwat jalgratta ostulepingul, kus tema olewat wastutajana märgitud.

13-a. poiss Kolowerre. Wana-Otepää waeslaste-kohtu otsusega saadeti Kolowere kaswatusajutusse 13-aastane Peeter Kruuse. Poisi ema on walla hoolealune ega suuda ulakate kalduwustega poega kaswatada.

Elvast

Kursus tuletõrje motoristidele. Laup. ja pühapäeval peeti Elwas kursus tuletõrje motoristidele. Osawõtjaid oli Põhja- ja Lõuna-Tartumaalt kogu tuletõrjebrigaadi ulatuses.

Tammsaarele kaks austusaktust. Pühapäeval korraldati Elwas A. H. Tammsaare austusaktus ainult noortele. Üldrahwaaktus peetakse samas kahe nädala pärast — 20. weebr. Esita „Kuningal on külm".

Pai

A. H. Tammsaare au helikunsti ühing „Woog" k kirjanik A. H. Tammsaar wõtt kujunes rohkearwulisel

Virur

Mõrwaahwer maeti. L kalmistule Püsi mõrwaah leitt hiljuti keldrist kirwes ja hooned pärib ta lähima j elus mõisatööliste Aleksand

Julged põdrad Hirmu Sonda-Mustwee kitsaroopali elama mitu põtra ja rohk julged ja lasewad inimesi ö

Elekter tungib taludesse meru wallas, Raudwere küü taluperemeeste koosolek, ku soowi oma majapidamistes

Nar

Murdwargad Kreenholm „Tulu" Kreenholmi haruka ära kassas olew wahetusra paarisjaga kr. wäärtuses.

Kuress

Uus kokkulepe arstid Kuressaare ühishaigekasje uus kokkulepe, millega tõst 1 kr-le wisiidi eest. Haigeka kõik Saaremaal praktiseeri

Teater . Muusika

„Väike lord Fauntleroy" Eesti Draamateatris

Nägin „Väikest lordi" esimest korda laval enam kui kolm aastat tagasi Tartu Draamateatri seltsi teatrikunsti stuudio õppeetendusena. On huvitav, et Eesti Draamateatri lavastuses meeldis kõige enam sama tegelane, mis omal ajal Tartuski — vana vürtspoodnik Hobbs. Kes teda mängis Tartus, seda ma enam ei mäleta, ega ütle selle kohta ka kava midagi. Eile nägime selles osas Joh. Kaljolat, kes oma kena tooni, kurbuse ja rõõmuga sai armsaks kõigile, niihästi täiskasvanuile kui ka noorecalisile. Üldiselt see ilus lugu väikesest poisist, kes saab rikkaks lordiks, teeb palju head ja muudab inimeseks oma kibestunud vanaisagi, meeldis hästi, kuigi mina isiklikult ei saa nõustuda sellega, et Kalmet oli loo kohati teinud melodraamaks. Kõik soololaulud, mis ju enesest olid päris kenad, oleksid rahulikult võinud ära jäädа — „ega see ooper ole," ütles üks väike pealtvaatajagi. Kergem oli juba leppida tantsudega, mis küll suuremalt jaolt olid samuti karvupidi tegevusse kistud — peale ühe erandi, nimelt vana Hobbsi ja Dicki üleannetu rõõmutantsu eelviimase pildi lõpus, mis oli kogu õhtu lõbusaim hetk. Muide, Gerd Neggo stuudio esitatud tantsudest meeldisid kõige enam „Mauri süit" oma kompositsioonilt ja kahe plika poolt vahvasti ettekantud „Soti tants".

Tegelasist Aado Hõimre vana krahvina tundus alguses pigemini mingisuguse idamaa hirmuvalitsejana, kel on oma laulikud, haarem ja tantsijannad, pärast aga, kus ta läks inimlikumaks, oli ta täiel määral vastuvõetav. Cedriku emal peaks olema enam sarmi, kui seda — vähemalt eile — suutis pakkuda asjaomane tegelane. Väikest lordi mängis Salme Reek, kes mulle tundus kõigepealt Salme Reegina. Küsisin — lastelt, kas väike lord laval oli ka poiss. „Oli küll!" vastati veendunult. Annan alla.

V. METTUS.

Estonia teater

Mängukava 7. veebruarist kuni 13. veebruarini 1938

Esmasp., 7. veebr., harilike hindadega Gounod' ooper **„Romeo ja Julia"**.

Teisip., 8. veebr., harilike hindadega Tšaikovski ooper **„Eugen Onegin"**.

Keskn., 9. veebr., harilike hindadega Tšaikovski ooper **„Padaemand"**.

Neljap., 10. veebr., harilike hindadega Kalmani operett **„Sügismanööver"**.

Reedel, 11. veebr., viimast korda alandatud hindadega M. Pagnoli näidend **„Tseesar"**.

Laup., 12. veebr., harilike hindadega **„Romeo ja Julia"**.

Pühap., 13. veebr., kell ½3 p. l. Dimitri Smirnovi viimseks võõrusetenduseks Tšaikovski ooper „Padaemand"; kell ½8 õhtul harilike hindadega Baumarchais' komöödia **„Figaro pulmad"**.

Töölisteater

Tõna **„Lootus õnnistusele"** teatri õpperühma ettekandel. Algus kell ½8 õhtul. Pääsmed 25 ja 50 senti.

Teisipäeval **„Rätsepad Sillamatsil"** 3. korda.
Kolmapäeval **„Tootsi pulm"** 23. korda.
Neljapäeval **„Metsalise rada"** üldhindadega.
Reedel **Tootsi pulm"** 24. korda.
Laupäeval **„Rätsepad Sillamatsil"** 4. korda.
Pühapäeva **päeval „Tootsi** pulm" 25. korda
Pühapäeva õhtul **„Kolmekrossi ooper"** 22. korda.

Tatjana Jakobsoni ja Leida Kurko kontsert kahel klaveril

9. veebruaril esinevad „Estonia" kontsertsaalis helikunstnikud Tatjana Jakobson ja Leida Kurko iseseisva kontserdiga kahel klaveril.

Mainitud helikunstnikud on muusikalise hariduse saanud Tartu kõrgemas muusikakoolis ja konservatooriumis ning lõpetanud hiljem prof. A. Lemba õpilastena eksternina Tallinna konservatooriumi.

Mõlemad kunstnikud täiendasid end möödunud suvel välismaal, Berliinis, „Muusika instituudis välismaalasile" saksa parimate professorite meisterkursustel ning esinesid instituudi poolt korraldatud kontserdil. Nende ettekanded said rohkete kiiduavalduste osaliseks ja saksa ajaleht pühendasid eesti klaverikunstnikele oma arvustusis väga kiitvaid sõnu. Samuti said kunstnikud oma esikkontserdil Tartus „Vanemuise" kontsertsaalis 4. nov. 1937. a. elavate kiiduavalduste osaliseks.

Kolmapäevase kontserdi kavas on Haydn-Brahmsi, Palmgreni, Liszti ja Rachmaninovi helitöid.

Raa

Esmaspäeval
16.55 reklaam. 17.05 mag. J. Silvet. 17.35 Tü Tallinn ja Tartu: Heliplaa Reminel: Mõtteid kauniit heliplaatidelt 18.40 Teeva Ilmateade Finnad. 19.05 Riigivolikogu kandidaat J. liji laule heliplaatidelt. Tälli koor. Juh. prof. J. Aawik. 1 Kirillovi kwintett. 19.55 R. maid käsitlusi Eesti üle. 20. kester. Juh. F. Nikolai. 20.4 rektor inj. F. Olbrei. 21.05 ter. Juh. F. Nikolai. 22.00 22.10—23.00 kammermuusik

Teisipäeval, 8.
7.00 äratusmäng. Wõim seid. 7.25 hommikkontsert h palvus — õp. H. Karm. 8. plaate. Tallinn ja Tartu: 9.00 perenaistele. Turuteatei
16.55 reklaam. 17.05 M. J. Eisoni muistendi järg S. Luide-Wettik. 17.35 Tü Tallinn ja Tartu: Heliplaate Weremürgistus. 18.10 eesti (metso-sopran) ja A. Tamm uudiseid. 19.00 õige aeg. J kümmeminutit — Riigivoliko 19.15 bandhõisooloisid. eesti keel — R. Kreis. 1 orkester. Juh. prof. R. aaline kümmeminutit. 21.0 orkester. Juh. prof. R. Kull. seid. 22.00 õige aeg. Päev muusika „Kultaisest". 23.00— dalakrooonika.

Kaitseliidu veter

Viimsi tuleõnn

Kaitseliidu veteraanid kooswiibimisel 5. weebr Wiimsi tuleõnnetu pereku mis täna meie toimetuse

Vastutav toimetaja
Väljaandja Tallinna Ee

Tööpakkumised

Wajatakse iseseiswalt töötawa:
automaalrit
O.-ü. „Motor", W. Sadama tän. 1/3, tel. 478-15.

Passijat
twaja Nõmmele. Peab olema aus, korralik ja puhtusearmastaja. Palutakse ilmuda Märsi tän. 13.

Wanemiat inimest wäja
lapsehoidjaks
Linna lähedale. Tulla kella 3—5 p. l. Jakobi t. 22—5.

Wajatakse wilunud
juure-lõikajat
(woodrilõikajat).
Meh. jalan.-töästus T/ü. „Salamander". Tartu mnt. 30.

Wajatakse tohe äriseie käiesti wilunud
kontori-tööjõudu
Nõutaw: maiinatiri, arwete wäljaarwestamine, iseseisew kirjawahetus sise- ja wälismaaga, täieline falsifitseele uurdmise kirjas ja tõnes. Kirjalikult teatada tuš ennem töötanud ja nõutaiwa palgatõnnus. Kirjal. ilt. „8/2768".

10—5000 kr.
ajamittu tarwis äriseie. Soow. naisterahwas, ja tes ise taaja töötaks. Kirjalikud pakkumised ilt. „17/3417".

Tütarlaps
16—18-aastane, table, elanwa iseloomuga, saab õpilaiskoha jüdalinna wanemaseie äriseie. Kirjalikud pakkumised lühikeie elulookirjeldusega saata ilt. „16/3416".

Nais-ettekandjat
waja äraõiduks (provintsi) Teat. Koidu tän. 39—1.

Riigi Sadamatehas
vajab dokki vilunud
katelseppi
Tulla sadamasse elevaatori juure.

Maale, ametniku perekonda, wajatakse aujar kelleelisi **teenijat-perenaist**
Tahtada wähe loomi. Palk kokkuleppel. Kauplema tulla tl. 4—5 S. Tarm mnt. 51, hoowi.

Wäikeesse perekonda wajatakse
teenijat
Tina 12-a—4.

Juuksur-preilit
tarwis meestetööle. Kindel palk. Läbir. Nigulste tän. 10—4.

Vajatakse
Gloria-Dancingi
kelnereid
eesti, saksa, vene keele oskusega. Ilmuda Viru kohvikusse kella 6—7 vahel.

Waja atse tisleri
õpipoissi
tes on enne töötanud. Wismari tän. 19-b, tööruppa.

Puhveti-preilit
tarwis Maakri tän. 15.

Meeeräi jeraaööruppa on tohe tarwis hästi wilunud **laagripalitutegijat ja käealust**
W. Kompassi 16—1.

Jooksupoissi
waja. Mätsepärri M. Andreesen, Wabaduswäljak nr. 10—1, tulla 8. jkp. kella 9—10.

Linna lähedale maale waja
karja-tüdrukut
Paldiski mnt. 40—2.

Pesijat
waja pesumajja. Pikk tän. 49—1.

Juuksurit
tarwis meestetöö alal. Kontwani 20, telef. 462-80.

Juukselõikaja
saab hea koha. Kaubelda tänna, 7. weebr. j. a., tl. 19—20 wõõrastemajas „Europa", uba 6. Kirjad: Rakwere raudteejaama juukselõikusäri omanikule, Rakwere.

Tarwis
kokaabi
kes tõlma kõõti runneb. Harju 19, Astoria.

Wajatakse kutseõunistusega korralikku
juuksurit
Kirj. ilt. „33/3393".

Talusulast
ja tüdrukut tarwis. Kaubelda Pärnu mnt. 60—18.

Tüdrukut
tarwis linna lähedale rallu. Kaub. T. Ameerika 33—15

Paekiwikillustiku lõõjaid
naisi
wajatakse Tuletõrje hoone ehituseie Raua tän.

Ömbleja wajab noort
õpilast
kes tunneb weidi ömblusööd. Heeringa tän. 4—2.

Tarwis
köögiteenijat
ja wilunud kokaabi. Söögisaali Narwa mnt. 43.

Töötsimised

Töötas naisterahwas
otsib tööd
piikirärsepa abilisks wõi kubuja juure ömblema. Kirj. ilt. „3/2765".

Lp. laenbaktenid, töösturid ja tatunitud! Töötas
noormees soovib tööd
ükskõik kuhu. Kirjal. pal. teat. ilt. „2/2762".

Lp. kohapakkujad ja kohasoovijad!
1. weebr. j. a. avas ü. Majateenijate Ametiühing teenijate kohawahetalitus-kontori omas majas Jmanta 24—2 (teisel korral). Kontor on avatud igal äripäewal kella 10—1. Palutakse lahkesti küiastada.

Korralik puhtusearmastaja
maanelu
palub pasiis wõi teenijakohta oma korteriga. Keedab iseseiswalt. Kirj. pal. „4/2764".

Aus maatüürlaps
palub tööd
kas majateenijaks wõi ükskõik mida, on rahul kõigiga. Teat. tohe ilt. „32/3392".

Palun võimaldage
tohi kangrule, on wilunud soone ja automaatelgedel. Kirjad ilt. „8/3408".

Mölder
piiilis- ja liibwestis pikemat aega tegutsenud, palub teenistust kas niüid wõi edaspidi. Teeb puutööd ja tunneb elektriala. Kirjad kuni 15. weebr. j. a. Kadila ag. Lohwardi p.-k., A. U.

Keskealine
saarenelu
soowib ühiteenijaks. Warem teenininud. Kirj. ilt. „9/3449".

Noor
naisautojuht
palub kohta. Kirj. ilt. „28/3428".

Hilu neiu
palub kohta, ükskõik mis tööd, on enne teeninud, nõus ka peju pejema. Kirj. ilt. „5/3445".

REKLAAM
on äri hing
REKLAAM
toob kasu
REKLAAM
moodsad trükitooted tõstavad äri edukust
TELLIGE
kõik oma trükitooted Eesti moodsaima ja tähelikema sisseseadega
„Päevalehe" trükikojast
Tallinn, Pikk 2. Telefon 428-87

NÕUDKE EELARVEID.

W. a. majaomanikud! Keskealine abielupaar ühe lapsega soowib
kojamehekohta
weeb ta majas wäikesemaid remonte, omab ka tunnistused. Kirj. ilt. „8/3448".

Soovin
passikohta
enne lõunat, 3 päewa jerwe päew. Jakobsoni 9—7.

Soovin
teenistust, keedan hästi, teen kõik tubased tööd, walitsen wene keelt, oman tunnistused, käin oma korteriit. Pal. kirjal. ilt. „33/3433".

Korralik pesunaine
otsib kohta
pesumajasse wõi majasse. Kirjad ilt. „11/3411".

Korralik algkooli lõpetanud
15-a. poiss
palub õpi- wõi jookjuoritsikohta. Kirjad ilt. „24/3464"

V. a. tööandjad
wõimaldage korralikule noormehele tööd wabrikusse, autole, lattu, tisleritöökotta wõi mujale. Tööd ei põlga. Kirj. ilt. „9/3409".

22-a. neiu soowib
üksiteenijaks
perenaiseabiks wõi töästusie õpilaiseks. Kirj. ilt. „2/3442" wõi Pikk t. 29-a—20

REKLAAMBÜROO MALM
HARJU 43
TELEF. 44-399

Müüakse

Müüa 750 D. W. tonni suurune
aurulaeva osa
Järeleandmisel saata ilt. kw. nr. 1/3361 ettenäitajale

Vene kuldraha
müüa. Pakk. hinnaga ilt. „38/3358".

Odawa hinnaga müüa wähepruugitud
grammofone ja plaate.
J. Saar'e äris. Pärnu m. nr. 54.

Müüa
wäga hea kabinetklaver (Schröder) ja pronksroonlühter 24 küünlaga. Näha Wilmsi tän. 7—4, tl. 4—6 õhtul.

Müüa moodsaid
diivaneid
tugiroole ja kuschette Sauna tän. 1. Soodsad makiuringimised.

Müüa uus keskküttega
kivimaja
ilusas rajoonis, hind 120.000 kr. Teat. ilt. „40/3440".

Ilusa suure elawa uulitsa ääres müüa 1 wanem
maja
ja teine wäike uus maja. Hind 26.000 kr., sissetulek 11%. Teaiada ilt. „1/3441".

Müüa 3-kordne
kivimaja
keskl., hind Kr. 45.000, wäljamaks Kr. 30.000. Kirj. ilt. „20/3460".

Talu
müüa, suurus 22,56 ha, kusjuures on palgi- ja rohkesti noori mersa. Kirjad: Järwa-Peedu p.-ag. J. Ader Mägede-Hundisaugu talu.

Hea, korras
kabinett-tiibklaver
müüa Raiskaemu 14—2.

Müüa ütheraudne jagamislaetaw
jahipüss
kal. 20, hind Kr. 20. Lennuki 7—2.

Müüa
puuhoow
ühes inventari ja klientuuriga. Teateid telef. 412-60.

Müüa
wäikesem saaligarnituur (mööbel) mahagonip. sinise riidega kaetud — kahekõrgne asja, kummut waskedega garneeritud, postide wahel peegel, raamantkapp, mitmesugused lauad, tugitoolid, wana barokklaud jne. Lai tän. 24—1 hoowis, 2. korral

Müüa suurem
ehituskrunt
teiel., wõimaldab 6-kordse ehituse ehituse. Kirj. ilt. „21/3461".

Hea uus maja
5. linnajaos, 8 moodsa korteri ja 250-kr. tuuliiriga 30.000 kr. eest ja palju teisi maju ja krunte Tallinnas, Nõmmel ja wäljaspool headel maksituringimusel müüa. Teateid J. Kübele kontorist, Wanaturg 6, kella 11—1 ja 5—6.

Müüa odavasti
3 klaaskappi ja toiduainetepoe sisseseadeid, 25-kg., lauakaalud, browning F. N., kal. 7,65. Uus Maailma t. 7—4.

Ostetakse

Briljante, kuld-, hõbe-, antiikasju
ostab kõrge hinnaga
L. Krasnokutsky ja poeg
Kuninga tän 6. telef 431-59.

Kellel on ära anda
telefoninumber
Pärnu maantee, Tõnismäe ja raudtee wahelises rajoonis, teatagu ilt. „4/3404".

Parima hinnaga ostan
pruugitud riideid, ülikondi, palitusid, peju, jaapaid, pandipiileteid, ömblusmasinaid, jalgrattaid, mööbleid. Tulen kohale. Suur Karja 8—8.

Kellel on vaja raha?
Petserlane ostab kõikjugu pruugitud ja uusi riideid, peju, jalanõusid, ömblusmasinaid, jalgrattaid jne. (On Tallinnas 7.—11. ilp.) Kirjal. pakk. ilt. „40/2760".

Pruugitud
linoleumi
soowin osta. Pakk. kirj. ilt. „18/3418".

Ostja Narvast
Olen isise sõitnud ja osian jälle hea hinnaga pruugitud mööblit, riideid, kuni pöörningukoluni. Palun teat. kirjal. ilt. „22/3422".

Mitmesugust

Witamiiniisid preparaati
„Puuvilja Kuivikud"
müüakse ainult Haigekassja apteegis, Tallinn, Estonia pst. 23. Saadetakse ka postiteel.

Kodusaunastaja hingeline neiu, 36-a., soowib
tutvust
wastawa mehega. Kirjad ilt. „35/3395".

Korralik waene wanatüdruk soowib
abielluda
korralikku karsle intelligentse wanema mehega, kellel on täis häll ja kes wajab oma lapsele ema. Kirjad ilt. „36/3396".

Tarwis tohe paaritamiseks wäikesit walget isast
siidipuudlit
Teaiada aadressil Wene t. 20 wõi telef. 448-96.

Kellel on edasi anda
õlleluba
palun teatada ilt. „2/3362"

5. veebruaril s. a. lahkus surma läbi minu armas mees, meie isa, vanaisa ja äi

HANS TAMM

sünd. Moel 21. mail 1852.

Leinaja **perekond.**

Kirstupanek 7. veebruaril kell ½8 õhtul leinamajas Tartu mnt. 41. Ärasaatmine 9. veebruaril kell 3 p. l. Kaarli vanale kalmistule.

Praost emer. Oscar Tomberg

sünd. 4. nov. 1866. a.
surn. 6. weebr. 1938. a.
Taaweti laul 126.

Matmine kolmapäewal, 9. weebr. kell 2 p. l. Jõelehtme kirikus.

Sügawas leinas **omaksed.**

JULIANE MUHEL

sünd. 8. XII 1855, surn. 6. II 1938.

Maetakse Tartu Pauluse koguduse kalmistul kolmap., 9. II, kell 16.

Vaikses leinas **omaksed.**

Lühikese raske haiguse järele uinus waikselt igawesele unele 5. weebr. meie üllarmas, südamest hea ema, wanaema ja ämm

Marie Therese Marquardt

sünd. Wessmann,
sünd. 27. mail/9. juunil 1867. a.

Issand, Sinu tahtmine sündigu!

Kirstupanek esmaspäewal, 7. weebr., kell 7 õhtul Diakonissihaigla kirikus. Matmine teisipäewal, 8. weebr., kell 3 p. l. Kopli kalmistu kabelist.

Sügawas walus **tütar, lapselaps ja wäimees.**

Ootamatult lahkunud teatri asjaajajat-direktorit

Franz de Vries'i

mälestab

Tallinna Saksa teatri tehniline kogu.

Vaikselt lahkus siit maailmast 16. jaan. s. a. Saratovis meie palavasti armastatud ema, vanaema ja vanavanaema

Agrippina Iwanowna Burtsewa

83. eluaastas

Hingepalve on teisipäeval, 8. veebr. s. a. kell 11 homm. Pühtitsa kloostrikirikus (Sube tänaval).

Sügavas kurbuses **poeg, tütar ja omaksed.**

Eesti Panga nädala-aruanne.

31. JAANUARIL 1938.

AKTIVA			PASSIVA		
1. Kattevara;			1. Põhikapital		5.000.000.—
kuld: rahas ja kangides		34.215.509.52	2. Tagavarakapital		908.496.77
välisraha		15.730.645.43	3 Jooksvad kohustused:		
2. Vahetusraha		1.385.834.69	a) pangatähed liikvel		48.770.193.—
3. Siseveksli:			b) jooksvad arved:		
kaubavekslid	10.181.791.25		valits.	20.690.499.48	
põllumajandusl.	2.064.711.21		pankade	11.294.931.28	
metsatööstusl.	63 429.78	12.309.932.24	teised	2.956.922.76	34.942.353.52
4. Laenud:			4. Muud passivad		14.938.777.17
valitsusele		—			
teistele *)		12.523.036.14			
5 Kinnisvara- ja vallasvara		3.423.383.75			
6. Muud aktivad		24.971.478.69			
		104.559.820.46			104.559.820.46

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: 59,66%.

*) Selles summas vab. val. poolt garanteeritud laene Kr. 1.086.059.—.

Juhatus.

„ESTONIA" KONTSERTSAAL.
Kolmapäewal, 9. weebr. kell 8 õhtul
helikunstnike

Tatjana Jakobsoni
ja
Leida Kurko
KONTSERT

KAHEL KLAVERIL.

KAWAS: Haydn-Brahmsi, Palmgreni, Liszti ja Rachmaninoffi helindeid.

Pääsmed Kr. 2.10—60 s., õpil. à 35 s. eelmüügil „Estonias".

Pidud

ESTONIA TEATER

Esmaspäeval, 7. weebr., kell ½8 õhtul
2. korda
harilike hindadega
„Romeo ja Julia"
Ch. Gounod' ooper 4 vaat. 6 pildis prologi ja epiloogiga.
Pääsmed Kr. 2.50—30 s.

Teisipäeval, 8. weebr., kell ½8 õhtul
harilike hindadega
„Eugen Onegin"
P. Tšaikovski ooper 3 vaat. 7 pildis.
Pääsmed Kr. 2.50—30 s.

Kesknädalal, 9. veebruaril, kell pool 8 õhtul
harilike hindadega
„Padaemand"
P. Tšaikovski ooper 3 vaat. 7 pildis.
Pääsmed Kr. 2.50—30 s.

Neljapäeval, 10. weebruaril kell pool 8 õhtul
14. korda
harilike hindadega
„Sügismanööver"
J. Kalmani operett 3 vaat.
Pääsmed Kr. 2.50—30 s.

Teatri kassad avatud kella 12—4 p. l. ja õhtul kella 6-st poole 9-ni.

Estonia kontsertsaalis.
Reedel, 11. weebruaril s. a.
solistide kontsert
Eedo Karrisoo
õhtul.
Kaastegevad:
Ida Loo, Olga Lund, Eedo Karrisoo, Woldemar Weikat.
Klaveril Hilja Saarne.
Algus kell 8 õhtul.
Pääsmed: Kr. 2.50—0.50, õpilastele Kr. 0.25.
Eelmüük Estonia kassades.

EESTI DRAAMA TEATER

Neljapäeval, 10. weebruaril kell ½8 õhtul
46. korda
„Suvi"
A. Särevi • O. Luisu dramatiseering 3 vaatuses. (6 pildis).
Näitejuht — Leo Kalmet.
Lavapildid — P. Raudwee.

Laupäeval, 12. weebruaril, kell ½8 õhtul
eksetendusena
„Valge taud"
Karel Capek'i draama 3 vaatuses.
Näitejuht — Rudi Tarmo.
Lavapildid — P. Raudwee.

NOORSOOTEATER.

Pühapäeval, 13. weebruaril kell ½3 p. l.
2. korda
„Väike lord Fauntleroy"
A. Särevi dramatiseering 6 pildis muusika, tantsu- ja lauludega.
Frances Burnett'i järele.
Näitejuht — Leo Kalmet.
Lavapildid — P. Raudwee.
Tantsud — Gerd Neggo.
Muusika — Walfried Jakobson.
Kaastegev — Gerd Neggo tantsustuudio.
Kassa avatud kl. 11—1 e. l. ja 5—8 õhtul.

РУССКІЙ ТЕАТРЪ
въ зданіи Нѣмецк. театра
Во вторникъ, 8 февраля
спектакль М. Мерянской
„МѢСЯЦЪ ВЪ ДЕРЕВНѢ"
Ком. въ 5 д. И. Тургенева
Режиссеръ
Декораторъ Н. Звонскій.
Начало въ 7.30 ч. веч.
Бил. отъ 2 кр. 50 к. до 25 к.
продаются въ кассѣ театра отъ 11 до 1 часу и отъ 5 до 7 ч. веч., въ воскр отъ 11 до 1 ч. дня.

TOÜLISTEATER

Esmaspäeval, 7. weebruaril kell ½8 õhtul
ainukordselt
teatri õpperühma ettekandel
üldhindadega
„Lootus õnnistusele"
Herman Heijermansi draama 4 vaatuses.
Pääsmed 25 ja 50 senti.

Teisipäeval, 8. weebr., kell ½8 õhtul
3. korda
„Rätsepad Sillamatsil"
Pääsmed 25—150 senti.

Kolmapäeval, 9 veebruaril, kell ½8 õhtul
23. korda
harilike hindadega
„Tootsi pulm"
Pääsmed 20—125 sendini.

Neljapäeval, 10. weebruaril kell ½8 õhtul
20. korda
üldhindadega
„Metsalise rada"
Andres Särevi dramatiseering Aug. Jakobsoni romaani järele 3 vaatuses.
Pääsmed 25 ja 50 senti.

Reedel, 11. weebruaril, kell ½8 õhtul
24. korda
harilike hindadega
„Tootsi pulm"
Pääsmed 20—125 senti.

Kassa avatud iga päev kl. 12—4 p. ja 6—½9 õht.

Arstid

Dr. Lydia Luik
Naistehaig. ja sünnitusabi.
Wastuv. kl. 11—2 ja 5—7
Pärnu mnt. 16—11.
Tel. 453-28.

Dr. Ludmilla Nurmand
(Tartust)
Naha- ja suguhaigused.
Kosmeetika.
9—11 ja 3—5
Pärnu mnt. 32—16.

Palwekirjad

Masinakirjatööd
kursused ja harjutus.
Inglise keele
tunnid. Ettevalmistus eksameile. Kullasepa 4—4.

Arakirjad ja kursused
kirjutusmasinatel kohakuulamisega asjatundl. ja odawasti on J. Kühle kontoris Wanaturg 6, telef. 436-05.

Tunnid

Ullatavalt hästi
õpite inglise, saksa ja wene keelt. Tõlked. Oleiwimägi 6—3 (end. S. Brookus-mägi). Kõnetunnid kella 11—1 ja 5—7.

Riisepere vallavalitsus vajab 1. märtsist 1938. a.

kutseõigulikku vallasekretäri abi

või vanemat kantseleiametnikku, kes on töötanud vallavalitsuse kantseleis sekretäri abina või vähemalt 3 aastat kantseleiametnikuna, ning vallavalitsuse kantseleitööd täieliselt tunneb.

Palk Harjumaal kehtivate normide järgi.

Sooviavaldused elulookirjeldusega ja dokumentidega esitada vallavalitsusele hiljemalt 15. veebruariks 1938. a.

Vallavanem.

MERCEDES Elektra

kirjutusmasin säästab jõudu ja närve!

Nõudke prospekte peaesindusest.

MEHKS & Ko. **Tallinn, Vene 19 Tel. 469-49, 472-64.**

Vajatakse kohe vastavatud suuremasse ärisse autode, mootorrataste ja

nende osade

vilunud meesmüüjat

kes sel alal on ennem töötanud. Vastused kirjalikult sit. „7/2767", ühtlasi ära tähendades kus ennem töötanud ja nõutava palga suurus.

Raamatupidamise-kiirkursused
Pikk tän. 3—3.
Algus neljapäeval, 10. jkp., kell 7 õht., wiimistletud programmi järgi teor. ja prakt. kooskõlas ettewõtete otseje huwiga ja igapäewastele nõudele wastawate operatsioonide ning arwutustega. Soodsad õppetaimiringimused järelmaksuga. üksikkunnid ja masinakiri igal ajal. Lõpetajaile dipl. Organiseerit. kohtade wõimaldamine.

Klaveritunde

annab konserwatooriumi kõrg. kurs. üliõp. (prof. A. Lembra kl.) algajaile ja edasijõudnuile hea eduga. Teooria — solfeggio õpetus. Tuleb ka koju. Kõnet. 10—12 ja 4—6.

Lembitu 10—2

telef. 475-44.

Matemaatika
eesti, inglise ja saksa k. tunde aniaise 11 õppeaasta (ka õhtukolledžhi) ulatuses. Ettevalmistus eksameile. Sõda 16—3, kõnelda 9—12 ja 7—8.

Järeleaitamis-
tunde algebras ja geomeetrias soovib wõtta kesikooli meesõpilane, kas hiljuti gümnaas. õpetamult wõi kellelekki iiselt, soovitaw Narwa mnt. rajoonis. Kirj. sit. „5/3405".

Ladina

keele eksam. walmistan kiiresti eite gümn., kolledžhi ja ülikooli õigust. kawa ulat. Kõnet. kella 3—5 p. l. Kaupmehe tän. 5—2.

Ära anda waikselle ametiskäijale härrale
tuba mööblita
kesskütetega, päikesepaisteline, alumisel korral, wanni tarwitamisega. Näha wõib kella 5—7. Hind 35 kr. Tina t. 17—2.

Wõib tulla
kaasüüriliseks
meesterahwas. Teat. saab Paldiski mnt. 30—16.

Wahetseinaga
korter
päikesepoolne, 2. korral, wälja üürida tindla üksiktulekuga abielupaarile. Kesk-Luha 14, küsida kr. 9.

Tehase-ruumid,

51 r.-m., 3 waateaknaga wälja üürida. Hariduse t. 11

Suur mööblita erasissekäiguga
tuba
härrale wõi daamile, küte ja walgustusega üürile anda Falkpargi 3—4.

Ära anda maapealne
toidualnetekauplus
lähtise piima ja õlle müügiga, ühes elukorteriga. Teateid saab hra Lepmaa kioskist S. Tartu mnt. ja Lutri tän. nurgal.

Pool sooja garaashi

wee ja walgustusega wäikesemale autole wälja üürida. Jõgeveski 14—7, tel. 306-81.

Korteripakkumised

NÕMMEL JA MUJAL.

2 korterit

— 4 tuba, köök ja kõnnine weranda; 1 suur tuba ja köök, ära anda. Nõmmel, Pärnu mnt. 103.

Korteripakkumised

TALLINNAS

3-toaline korter

95 m², lift, kesskütte, soe wesi, moodne sisseseade wälja üürida Hariduse t. 11

üüritakse wäljas majas Pärnu mnt. 19 tööstuse alla kõlwulised

ruumid:

1 ruum — 130 ruutmeetrit,
1 ruum — 50 ruutmeetrit,
1 kolmetoaline korter iseisel korral ja
1 ühetoaline korter köögiga (kõlwuline ka konoriks).
Küsida telef. 313-16.

Nõmmel maja
kahe korteriga wälja üürida kindlas ameitis käijale iisiksule 15. weebruarist, Kr. 50 kuus. Teat. saab Majaka 26—1, Tallinnas.

Korteriotsimised

Riigiteenija wajab
korterit
1—2 toa ja köögiga. Lillekülas wõi Balti jaama ümbruskonnas. Kirjad sit. „38/2758".

Linnaameanik soowib kohe korralikku sooja
korterit
— tuba köögiga. Kirjad sit. „13/3413".

Kõrge iõõlkäija noormees soowib
kaasüüriliseks
omaetse wõi wäikest tuba. Teat. sit. „14/3414".

Wäikest
mööblita tuba,
ersib intelligentne wanem proua. Pal. teat. kirjal. sit. „37/3397".

Wanem ohwitser, mitme juubeldaja ja puhkuse aumastaja härra, ersib wäikest sooja mööbl. ausgawat
tuba
intelligentsi, waikses perekonnas. Soowitaw rajoon Madriotu wõi kesklinna ümbruses. Pakkumine ühes hinnaga teatada sit. „20/3420".

Kaasüüriliste
korterit
soowitaw omaetse, valu kindlas teenistuses noormees. Pal. teatada kuni 12. weebruarini sit. „6/3416".

1- wõi 2-toalist köögiga tahwekorterit
Nõmmel
wajab riigiteenija. Teat. sit. „38/3438".

Muusikaõpilane ersib ööd wanemat
pansioni
wõi tulek. kaasüüriliseks. Soowitaw klaveri tarwitamise wõimalusega. Teat. sit. „4/3414".

Noor abielupaar ersib
tuba
köögi tarwitusega, soowitaw 5. rajoonis. Kirj. sit. „2/3165".

Korteri-kaaslasecks,
joow. üksiku juure, tulekorralit meesterahwas. Kirjad sit. „19/3459".

„Laste Rõõm" on laste õnn!

„Laste Rõõm" on laste maailm!

Keilas.
Dr. Anita Heinrichsen
Laste- ja naistehaigused.
Kirikuplats 5 (Buschi maja).

6-toaline korter,

täieliselt renoweeritud, päikesepaisteline, kõrged ruumikad toad, põrandapind 180 r.-m., **üürile anda** Kaupmehe tän. 11-a krt. 17. Ligemalt sealsamas krt. 16, tel. 425-44.

Müüa Valga keskliinnas paremas äriosas asuv
suurem kinnisvara ja ehituskrunt.
Vabaduse ja Kuperjanovi tn. nurgal.
Ostusoovid palutakse saata Valga Eesti Peakirikul koguduse juhatusele.
Koguduse juhatus.

TRIMEHED JA TÖÖSTURID!

Kuulutamine „Päevalehes" teeb Teie äri wõi tööstuse kõigile teatavaks, sest „Päevalehte" loetakse rohkesti ja kõigis rahvakihtides

---

KUULUTAJAILE TULNUD KIRJAD

5. veebr. sisse tulnud kirjad.

1/1321	10	1/1801	1	22/2382	1	22/2062	
1/2041	3	2/2242	21	22/2222	1	22/2022	
2/2082	1	2/2282	2	22/2342	2	22/1302	
2/2322	4	2/682	1	23/2383	3	23/2103	
2/2162	1	2/1642	1	23/2263	3	23/2343	
2/1242	3	2/1562	1	23/2143	1	24/2264	
3/2043	3	3/2243	4	24/1304	4	24/1824	
3/1963	1	4/1924	1	24/2304	4	25/2385	
4/1724	1	4/1884	1	26/1946	2	26/2106	
4/1964	1	4/1124	1	26/2186	2	26/2066	
4/2364	1	5/2125	4	27/2307	13	27/1307	
5/2045	3	5/2365	2	28/2308	3	28/2108	
5/1285	2	5/2165	1	28/1668	1	28/2068	
5/2285	2	6/1126	3	28/348	1	28/2348	
6/2166	4	6/2246	5	28/988	2	29/2109	
6/1286	1	7/2247	3	29/2189	2	29/2229	
7/1287	1	7/1247	5	30/1875	1	30/1310	
7/1887	1	7/1647	2	30/1910	1	30/2150	
8/2008	5	8/1288	2	31/2311	3	31/2031	
8/2168	2	8/2248	2	32/1312	7	32/2312	
8/2288	2	9/2169	2	32/2112	1	32/2192	
9/2049	1	9/1249	2	32/1872	3	32/2032	
9/369	1	9/2289	1	32/2964	1	32/872	
10/2130	9	10/2330	12	33/2113	3	33/2033	
10/2210	1	10/2050	2	33/2073	4	33/1953	
11/2091	2	11/2171	2	34/2314	2	34/2074	
11/2330	1	11/1931	1	34/1874	1	34/1674	
11/2371	1	12/2332	15	34/1954	1	34/2274	
12/2252	25	12/2432	1	35/1315	9	35/1105	
12/2212	2	12/2012	1	35/2315	1	35/2075	
13/2293	8	13/2333	2	35/2115	7	35/2355	
13/1293	3	13/2013	1	36/2276	5	36/2236	
13/1973	2	14/1934	1	36/1316	3	36/1276	
14/1214	9	14/2334	1	36/2076	1	37/2277	
14/2134	1	14/2014	1	37/2237	4	38/2238	
14/2377	1	14/2254	1	38/2078	3	38/1918	
14/2344	1	15/2055	3	38/2038	2	38/1678	
16/1296	5	16/2376	5	39/1998	1	39/2039	
16/2136	2	17/1657	4	39/2399	2	39/2239	
18/1298	1	18/2333	1	39/1839	4	40/2021	
18/2018	13	18/1258	1	40/1320	10	40/2320	
18/2178	1	18/2138	2	40/2080	4	40/2067	
19/1948	1	20/2180	2	40/2200	2	40/1520	
20/2140	1	20/2120	1	40/2120	286	A. 902	
20/2380	3	20/2300	2	A. 882	4	A. 885	
21/2381	4	21/2261	9	A. 838	6	B. 405	
21/1781	1	21/2181	1	B 418	2		
21/9221	1	22/2142	1				
22/2262	3	22/1702	5				

Kokku 852 k.

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükk